

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

אכיפת ההוראות בדבר פתיחת עסקים וסגירתם בימי המנוחה על-ידי הרשויות המקומיות

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240 / 1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה: גדעון זעירא, אוריאנה אלמסי,

איתי פידלמן, אורי טל-ספירו ופלורה קוך דבידוביץ

ו' באדר א' תשע"ד

אישור: שלי לוי, ראש צוות

6 בפברואר 2014

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

מסמך זה נכתב לבקשת חבר הכנסת אלעזר שטרן, ועניינו **אכיפת ההוראות בדבר פתיחת עסקים וסגירתם בימי המנוחה על-ידי הרשויות המקומיות בישראל**.

סוגיית אכיפת פתיחתם וסגירתם של עסקים בימי המנוחה, כלומר בשבת ובחגים היהודיים, נמצאת על סדר-היום הציבורי בישראל, ודיון זה מתקיים תוך ניסיון לאזן בין שמירה על אופיו של יום השבת כיום מנוחה דתי ובין קיומה של פעילות כלכלית מסוימת ושמירה על חופש הבחירה האישי של אזרחי המדינה לקיים פעילויות במרחב הציבורי בשבת.

הצורך לאזן בין שיקולים אלה עולה גם מסקרי דעת קהל הנערכים בקרב האוכלוסייה היהודית הבוגרת. לדוגמה, בסקר שנערך על-ידי מרכז גוטמן לסקרים שבמכון הישראלי לדמוקרטיה¹ בשנת 2009, השיבו מחצית מהמשיבים כי המסורת חשובה להם או חשובה להם מאוד בכל הקשור להתנהלותם בשבת וכשליש מהמשיבים ציינו שהם שומרים או שומרים במידה רבה את השבת על כל דקדוקיה. נוסף על כך, 37% מהנשאלים השיבו כי הם מקיימים פעילות ספורטיבית בשבת (כגון בילוי בים או בבריכה), 29% השיבו כי הם מבליים ואוכלים מחוץ לביתם בשבת ו-16% השיבו כי הם נוהגים לערוך קניות בשבת.² עם זאת, אף שרוב היהודים הישראלים השיבו כי אינם מבצעים פעולות אלה בשבת, נראה כי מרביתם מבקשים לשמור על חופש בחירה אישי לקיים פעילויות חול בשבת במרחב הציבורי. מהסקר עלה כי כשני-שלישים מהמשיבים מצדדים בפתיחת בתי-קולנוע, בתי-קפה ומסעדות ובקיום אירועי ספורט בשבת, וכמעט 60% מצדדים בפעילות תחבורה ציבורית בשבת ובפתיחת מרכזי קניות בשבת.³

הסדרת סוגיית פתיחתם וסגירתם של עסקים בימי המנוחה היא בסמכותן של הרשויות המקומיות. החוק בישראל מסמיך את הרשויות המקומיות המעוניינות בכך לחוקק חוקי עזר ולקבוע בהם את ההוראות בדבר פתיחתם וסגירתם של העסקים בתחום שיפוטן. בחוקים אלה הן רשאיות להסדיר גם את פתיחתם וסגירתם של עסקים בימי המנוחה, כלומר בשבתות ובחגים, בין השאר בהתחשב בטעמים שבמסורת הדתית (להרחבה בדבר המסגרת החוקית ראו פרק 1 במסמך זה). בדיון הציבורי על פתיחת עסקים בימי המנוחה מועלות השגות גם על האופן שבו הרשויות המקומיות אוכפות את חוקי העזר שלהן בעניין זה, ולפני כמעט שנה נדרש לסוגיה זו גם בית-המשפט העליון, בעקבות עתירה שהגישה קבוצה של בעלי עסקים בעיר תל-אביב-יפו כנגד עיריית תל-אביב בטענה כי העירייה נמנעת מלאכוף את החוקים הנוגעים לפתיחת עסקים בימי המנוחה.⁴

במסמך זה אנו מבקשים ללמוד כיצד אוכפות הרשויות המקומיות בישראל את הוראות חוקי העזר להסדרת פתיחתם וסגירתם של עסקים בימי המנוחה. יש לציין כי במסמך זה לא נתמקד בסוגיית

¹ הסקר נערך עבור קרן אבי חי ישראל, בשנת 2009, בקרב מדגם שכלל 2,803 יהודים ישראלים בני 20 ומעלה. איסוף הנתונים נערך באמצעות ראיונות פנים אל פנים שנערכו בשפות עברית ורוסית, על-פי שפת האם של המרואיינים. מרכז גוטמן לסקרים במכון הישראלי לדמוקרטיה, [יהודים ישראלים – דיוקן: אמונות, שמירת מסורת וערכים של יהודים בישראל 2009](#), ראש צוות המחקר: אשר אריאן, ניתוח הנתונים וכתובה: איילה קיסר-שוגרמן, 2011.

² שם, עמ' 32-33.

³ שם, עמ' 52.

⁴ [ע"ע 2469/12](#), בעלי עסקים קמעונאיים לממכר מזון והתאחדות הסוחרים והעצמאים הכללית נ' עיריית תל אביב-יפו, אי.אם.פי.אם, טיב טעם דיילי בע"מ, טיב טעם רשתות בע"מ, טיב טעם הכרמל אחזקות בע"מ וטיב טעם הודניגס בע"מ, 3 באפריל 2013.

אכיפת העסקת עובדים בימי המנוחה, שהיא בסמכותו של משרד הכלכלה, אלא רק באכיפה שבסמכותו של הרשויות המקומיות.

הרשויות המקומיות הרלוונטיות למסמך בנושא ימי המנוחה היהודיים הן הרשויות היהודיות והרשויות המעורבות. לצורך כתיבת המסמך הוחלט להתמקד ברשויות המקומיות היהודיות והמעורבות שאוכלוסייתן מונה יותר מ-40,000 תושבים ובמועצות האזוריות היהודיות והמעורבות שאוכלוסייתן מונה יותר מ-19,000 תושבים, על בסיס ההנחה שהיקף הפעילות הכלכלית והיקף פעילות המסחר ברשות המקומית מושפעים, בין השאר, מגודלה של האוכלוסייה.

על-פי עיקרון זה, גובשה רשימה של 52 רשויות מקומיות יהודיות ומעורבות: 38 עיריות ו-14 מועצות אזוריות (לרשימת הרשויות ראו נספח).⁵ רשויות אלה הן כ-46% מהערים ומהמועצות האזוריות היהודיות והמעורבות בישראל (כ-59% מערים אלה וכ-28% ממועצות אזוריות אלה).⁶ ההחלטה לבחור את הרשויות על-פי גודל האוכלוסייה בלבד ולא על-פי קריטריונים נוספים נבעה מהרצון ליצור רשימת רשויות מקומיות מגוונת, שבה רשויות בעלות מאפיינים שונים, בין היתר רשויות חילוניות במהותן לצד רשויות דתיות או חרדיות ורשויות מעורבות.

רשויות אלה התבקשו לענות על בקשת מידע אחידה שנשלחה אליהן בחודש נובמבר 2013 ובה סדרת שאלות על האופן שבו הן אכפו את פתיחתם וסגירתם של העסקים בימי המנוחה בשנים 2008-2013.

35 רשויות השיבו על פנייתנו, כלומר כשני-שלישים (כ-67%) מהרשויות שפנינו אליהן: 25 עיריות (כ-66% מהעיריות שפנינו אליהן) ו-10 מועצות אזוריות (כ-71% מהמועצות האזוריות שפנינו אליהן). יש לציין כי חרף פניותינו החוזרות ונשנות, לא השיבו 17 הרשויות המקומיות האחרות,⁷ ובראשן עיריית ירושלים, על בקשת המידע שנשלחה אליהן, בניגוד לסעיף 64 לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994 המחייב את הגופים המבוקרים למסור למרכז המחקר והמידע של הכנסת מידע מלא ללא דיחוי.⁸

⁵ בישראל יש 255 רשויות מקומיות: 75 ערים, 126 רשויות מקומיות ו-54 מועצות אזוריות. ראו: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [קובץ יישובים לשנת 2012](#), תאריך כניסה: 1 בינואר 2014; הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [לוח 2.22 יישובים ואוכלוסייה, לפי מעמד מוניציפלי ומחוז, שנתון סטטיסטי לישראל 2013](#), תאריך כניסה: 1 בינואר 2014.

⁶ שם. בישראל יש 11 ערים המוגדרות לא-יהודיות ו-4 מועצות אזוריות המוגדרות לא-יהודיות. כלומר מספר הערים והמועצות האזוריות היהודיות והמעורבות הוא 114 (64 ערים ו-50 מועצות אזוריות).

⁷ הרשויות המקומיות שלא השיבו על פנייתנו הן: אשקלון, בת-ים, חדרה, חולון, טבריה, ירושלים, כפר-סבא, נהרייה, עכו, עפולה, קריית-גת, רחובות, רמלה, מועצה אזורית הגלבוע, מועצה אזורית חבל מודיעין, מועצה אזורית חוף הכרמל, מועצה אזורית מטה בנימין.

⁸ לשון סעיף 64 לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994 – "(א) מרכז המחקר והמידע של הכנסת רשאי לדרוש מגוף מבוקר המנוי בסעיף 19(1) עד (6) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], מידע, מסמכים ודוחות (בסעיף זה – מידע) שבתחום סמכותו של אותו גוף ושדרושים לכנסת, לוועדות הכנסת, לחברי הכנסת או למוסדות הכנסת, למילוי תפקידים; גוף כאמור ימסור למרכז המחקר והמידע את המידע המלא בלא דיחוי. (ב) גוף כאמור בסעיף קטן (א) אינו חייב למסור למרכז המחקר והמידע של הכנסת מידע כמפורט להלן, ואולם אם ניתן להעביר חלק מהמידע או אם ניתן להעבירו בתנאים, יועבר המידע בחלקו או בתנאים: (1) מידע שמסירתו עלולה לסכן את ביטחון המדינה או את יחסי החוץ שלה; (2) מידע שהכנתו מצריכה הקצאת משאבים בלתי סבירה מצד גוף כאמור; (3) מידע מאת גוף כאמור בעל סמכות שפיטה, תביעה או חקירה על-פי דין, בעניין תוכנו של הליך משפטי תלוי ועומד; (4) מידע בדבר התייעצויות פנימיות, וכן טיוטות מידע. (ג) החלטת גוף כאמור בסעיף קטן (א) שלא ניתן למסור למרכז המחקר והמידע של הכנסת מידע כמפורט בסעיף קטן (ב), או שמידע ימסר בחלקו או בתנאים, תימסר בידי השר הממונה על הגוף, ואם הגוף אינו כפוף לשר – בידי ראש הגוף, בכתב ובצירוף נימוקים. (ד) לא יימסר מידע לפי סעיף זה אם מסירתו אסורה לפי כל דין. (ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע בחובת מסירת מידע לכנסת ולוועדותיה לפי חוק-יסוד: הכנסת ולפי חוק-יסוד: הממשלה".

להלן נציג בקצרה כמה מהמאפיינים המרכזיים של 35 הרשויות המקומיות שהשיבו על פנייתנו:

ב-35 רשויות מקומיות אלה מתגוררת כ-44% מאוכלוסיית ישראל. ברשויות שהשיבו על פנייתנו נכללות **שבע משמונה הערים הגדולות בישראל**: תל-אביב-יפו, חיפה, ראשון-לציון, אשדוד, פתח-תקווה, באר-שבע ונתניה⁹ **וכן חמש משש המועצות האזוריות הגדולות בישראל**: מטה יהודה, עמק חפר, עמק יזרעאל, שומרון ודרום השרון.¹⁰

בקבוצת הרשויות שהשיבו על פנייתנו יש רשויות מכל המחוזות בישראל, להלן פירוט הרשויות לפי מחוזות:

מחוז	מספר הרשויות שהשיבו על פנייתנו	הערים שהשיבו על פנייתנו	המועצות האזוריות שהשיבו על פנייתנו
מרכז	12	אלעד, הוד-השרון, לוד, מודיעין-מכבים-רעות, נתניה, פתח-תקווה, ראשון-לציון, רעננה	מועצה אזורית גזר, מועצה אזורית דרום השרון, מועצה אזורית לב השרון, מועצה אזורית עמק חפר
תל-אביב ¹¹	6	בני-ברק, גבעתיים, הרצליה, רמת-גן, רמת-השרון, תל-אביב-יפו	
צפון	5	כרמיאל, נצרת-עילית	מועצה אזורית מטה אשר, מועצה אזורית משגב, מועצה אזורית עמק יזרעאל
דרום	4	אילת, אשדוד, באר-שבע	מועצה אזורית באר טוביה
חיפה	3	חיפה, קריית-אתא, קריית-מוצקין	
יהודה ושומרון	3	ביתר-עילית, מודיעין-עילית	מועצה אזורית שומרון
ירושלים	2	בית-שמש	מועצה אזורית מטה יהודה
סך הכול	35	25	10

מ-25 הערים שהשיבו על פנייתנו, **ארבע ערים** מוגדרות על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ערים מעורבות (חיפה, לוד, נצרת-עילית ותל-אביב-יפו). **21 הערים הנוספות** מוגדרות על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ערים יהודיות, ובהן ארבע ערים שהגדירו עצמן בתשובתן אלינו, חרדיות (אלעד, ביתר-עילית, בני-ברק ומודיעין-עילית), ו-10 ערים שבהן שיעור התושבים שדתם מוגדרת על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה "אחרים"¹² נע בין כ-5% לכ-13% מתושבי העיר (אילת, אשדוד, באר-שבע, כרמיאל, נתניה, פתח-תקווה, קריית-אתא, קריית-מוצקין, ראשון-לציון ורמת-גן).

⁹ ירושלים, העיר הגדולה בישראל, לא השיבה על פנייתנו.

¹⁰ מטה בנימין, המועצה האזורית הגדולה בישראל, לא השיבה על פנייתנו.

¹¹ במחוז תל-אביב אין מועצות אזוריות.

¹² קבוצת ה"אחרים" מורכבת מקבוצת "ללא סיווג דת" (רובם עולים ובני משפחותיהם שאינם רשומים במשרד הפנים

מ-10 המועצות האזוריות שהשיבו על פנייתנו, **בשלוש מועצות** שיעור התושבים הערבים נע בין כ-8% לכ-27% (מועצה אזורית מטה יהודה, מועצה אזורית מטה אשר ומועצה אזורית משגב) **ובשבע המועצות האחרות** שיעור היהודים גבוה מאוד ושיעור ה"אחרים" אינו עולה על כ-2% מתושבי המועצה.¹³

35 הרשויות שהשיבו על פנייתנו שונות אלה מאלה במאפייניהן החברתיים-כלכליים. בין 25 הערים שהשיבו על פנייתנו, 48% מהערים מדורגות באשכולות הביניים במדד החברתי-כלכלי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כלומר באשכולות 5-7; 28% מהערים מדורגות באשכולות 8-9 ורבע מהערים (24%) – באשכולות הנמוכים ביותר 1-4.¹⁴ בין 10 המועצות האזוריות שהשיבו על פנייתנו, 70% מהמועצות מדורגות באשכולות 5-7 ו-30% מהמועצות מדורגות באשכול 8.

בטרם נציג את הממצאים המרכזיים כפי שעלו מתשובות 35 הרשויות המקומיות שהשיבו על פנייתנו, נציין תחילה כמה נקודות חשובות: **ראשית**, לא ידוע לנו עד כמה התמונה העולה מתשובות 35 רשויות אלה משקפת את המצב ביתר הרשויות המקומיות בישראל, ויש להבהיר כי איננו מתיימרים לקבוע כי ממצאים אלה אכן מייצגים את המצב בכלל הרשויות המקומיות. **שנית**, יש לזכור כי המידע במסמך זה מבוסס אך ורק על דיווח הרשויות המקומיות על פעילותן בסוגיה זו. **שלישית**, מעבר לתיאור המצב הקיים ברשויות אלה, אין בידנו לעמוד על טיב האכיפה של חוקי העזר ברשויות אלה וכן אין בידנו מידע אשר לשביעות הרצון של תושבי כל אחת מהרשויות מהאכיפה הקיימת בתחום זה.

ברם, מסמך זה מאפשר ללמוד על תמונת המצב בתחום זה ב-35 הרשויות המקומיות מהגדולות בישראל. בפרק 2 במסמך נציג את עיקרי הממצאים שעלו מתשובותיהן של הרשויות ובפרק 3 נציג בפירוט את עיקרי התשובה שמסרה כל אחת מהן. אולם ראשית נציג את המסגרת החוקית המסדירה את סוגיית פתיחתם וסגירתם של בתי-העסק בימי המנוחה.

1. רקע

בית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט לערעורים בעניינים מינהליים עסק באכיפת חוק העזר לפתיחתם וסגירתם של עסקים בימי מנוחה בעיר תל-אביב-יפו.¹⁵ **בפסק-הדין הציג בית-המשפט את המסגרת החוקית המסדירה את פתיחתם וסגירתם של עסקים בימי מנוחה. להלן המסגרת החוקית, בהסתמך בעיקר על הצגתה בפסק-הדין.**¹⁶

כיהודים; נוסף עליהם, בני דתות קטנות, כגון שומרונים) ומנוצרים שאינם ערבים. ראו הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **שנתון סטטיסטי לישראל 2013, מבוא: אוכלוסייה**, עמ' 81-82, תאריך כניסה: 5 בפברואר 2014.

¹³ ראו: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **קובץ יישובים לשנת 2012**, תאריך כניסה: 1 בינואר 2014; הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **לוח יישובים ואוכלוסייה, לפי מעמד מוניציפלי ומחוז, שנתון סטטיסטי לישראל 2013**, תאריך כניסה: 1 בינואר 2014.

¹⁴ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **אפיון יחידות גאוגרפיות וסיווג לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה בשנת 2008**, פורסם ב-15 ביולי 2013, תאריך כניסה: 1 בינואר 2014.

¹⁵ **ע"מ 2469/12**, בעלי עסקים קמעונאיים למכר מזון והתאחדות הסוחרים והעצמאים הכללית נ' עיריית תל-אביב-יפו, אי.אם.פי.אם, טיב טעם דיילי בע"מ, טיב טעם רשתות בע"מ, טיב טעם הכרמל אחזקות בע"מ וטיב טעם הודניגס בע"מ, 3 באפריל 2013. ערעור על פסק-הדין של בית-המשפט לעניינים מנהליים בתל-אביב-יפו, תיק עת"מ 2500/07, 22 בפברואר 2012.

¹⁶ **שס**, סעיפים 23-31. נציין כי היועץ המשפטי לממשלה כתב בחוות דעתו לבית-המשפט שדן בעתירה זו כי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, לא נועד להוות כלי לאכיפת חוק העזר בעניין הפעלת עסקים בימי מנוחה. הודעה מטעם היועץ המשפטי לממשלה לבית-המשפט העליון, 23 בינואר 2013, עמ' 2. לדברי בית-המשפט העליון, המערערים לא הוכיחו כי לחוק זה נגיעה לסוגיה זו, ולכן בית-המשפט לא ראה מקום לדון בהפעלת הסמכויות מכוח חוק זה; ראו **שס**, סעיף 33.

סעיף 249 לפקודת העיריות [נוסח חדש]¹⁷ עוסק בסמכויותיהן של העיריות. סעיף קטן (20) קובע כי מסמכויותיה של עירייה הן:

(20) להסדיר פתיחתם וסגירתם של חנויות ובתי מלאכה, מסעדות, בתי קפה, בתי תה, בתי משקה, מזנונים, קנטינות ומוסדות אחרים כיוצא באלה, ושל בתי קולנוע, תיאטרונים ומקומות אחרים של עינוג ציבורי או של סוג פלוני מהם, ולפקח על פתיחתם וסגירתם, ולקבוע – בלי לפגוע בכללותה של הסמכות – שעות פתיחתם וסגירתם ביום פלוני; אלא שתקפה של פסקה זו יהא בכפוף לכל פטור שהשר יורה עליו בצו;¹⁸

נוסף על כך, נציין כי סעיף 63 לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958 עוסק בסמכויותיהן של מועצות אזוריות. סעיף קטן (7) לסעיף 63 (א) קובע כי מסמכותה של מועצה אזורית:

(7) להסדיר או להגביל את הקמתם של עסקים, מלאכות ותעשיות או של כל סוג שבהם, לרבות קביעת ימים ושעות לפתיחתם ולסגירתם;¹⁹

סעיף 63 (ג) לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958 קובע:

(ג) המועצה רשאית להיכנס בכל זמן סביר למקומות ציבוריים ופרטיים, על-ידי עובדיה המורשים לכך ופועלים הנלווים אליהם, כדי לערוך בהם חקירות, בדיקות ומדידות לשם מניעתם או גילויים וסילוקם של מפגעים ותקלות, ולשם מניעתן או גילויין של עבירות על צו זה או על חוקי העזר של המועצה או על החלטותיה, או לשם עשיית כל מעשה שהמועצה רשאית לעשותו.²⁰

בפסק-הדין שהוזכר לעיל, נכתב כי בשנת 1990,²¹ בעקבות ספק שהתעורר בדבר סמכותן של רשויות מקומיות להתקין בחוקי העזר הוראות שעניינן איסור פתיחת עסקים בשבת ובמועדי ישראל, תוקנה פקודת העיריות והוסף לסעיף 249 לפקודת העיריות סעיף קטן (21):²²

(21) עירייה רשאית להפעיל את סמכותה על-פי פסקה (20) בתחום שיפוטה או בחלק ממנו לגבי ימי המנוחה, בהתחשב בטעמים שבמסורת דתית ולגבי יום תשעה באב; "ימי המנוחה" – כמפורט בסעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, לענין זה, שבת ומועדי ישראל – מכניסת השבת או המועד ועד צאתם; "יום תשעה באב" – כמשמעותו בחוק איסור פתיחת בתי עינוגים בתשעה באב (הסמכה מיוחדת), התשנ"ח-1997;²³

על-פי פסק-הדין, סעיף זה מקנה לעיריות סמכות להסדיר את פתיחתם וסגירתם של עסקים בימי המנוחה בכל תחום שיפוטן או בחלק ממנו, בין השאר בהתחשב בטעמים של מסורת דתית.²⁴ ימי המנוחה מוגדרים בסעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, והם שבת ומועדי ישראל

¹⁷ פקודת העיריות [נוסח חדש] פורסמה בדיני מדינת ישראל מס' 8 ב-9 באוגוסט 1964.

¹⁸ סעיף 249 (20) לפקודת העיריות [נוסח חדש], תאריך כניסה: 2 בינואר 2014.

¹⁹ סעיף 63 (א) (7) לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958, תאריך כניסה: 19 בינואר 2014.

²⁰ סעיף 63 ג לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958, תאריך כניסה: 19 בינואר 2014.

²¹ ע"מ 2469/12, סעיף 28.

²² החוק לתיקון פקודת העיריות (מספר 40), התשנ"א-1990.

²³ סעיף 249 (21) לפקודת העיריות [נוסח חדש], תאריך כניסה: 2 בינואר 2014.

²⁴ ע"מ 2469/12, סעיף 40.

האלה: שני ימי ראש השנה, יום הכיפורים, ראשון ושמני עצרת של סוכות, ראשון ושביעי של פסח וחג השבועות. בסעיף זה מצוין עוד כי למי שאינם יהודים הזכות לקיים ימי מנוחה "בשבתם וחגיהם".²⁵

נציין כי בתיקון האמור לחוק בשנת 1990 נקבע בנוגע להסדרה של פתיחת עסקים וסגירתם כי התיקון חל גם על מועצות מקומיות, ובתוך כך על מועצות אזוריות:

הוראות חוק זה יחולו, בשינויים המחוייבים, על חוקי עזר של מועצות מקומיות לגבי עסקים המנויים בסעיף 249 (20) לפקודה.²⁶

בחוות דעתו לבית-המשפט כתב היועץ המשפטי לממשלה: "הסמכת הרשות המקומית בהקשר זה יסודה בתפיסה כי האיזון בין האינטרס בשמירת אופיו של יום השבת כיום מנוחה, שהוא בעל מאפיינים חברתיים ולאומיים כאחד, לבין מתן אפשרות לפעילות כלכלית מסוימת (תוך אבחנה אפשרית בין סוגי פעילויות מסחריות), נתונה לרשות המייצגת את תושבי המקום. בידה לקבוע את אופיו של יום השבת והמנוחה בתחומה, בשים לב למכלול שיקולים רלוונטיים, ובהם גם שיקולים של הרכב האוכלוסייה, טעמים שבמסורת דתית, שיקולים חברתיים וציבוריים בדבר אופיו הראוי של יום המנוחה ועוד".²⁷

מתוקף סעיף 250 לפקודת העיריות [נוסח חדש] רשאיות הרשויות המקומיות להתקין חוקי עזר כדי לאפשר ולסייע להן לבצע את שהן נדרשות או מוסמכות לבצע.²⁸ **רוב הרשויות המקומיות שיוצגו בהמשך מסמך זה התקינו חוק עזר המסדיר פתיחת עסקים וסגירתם בכלל, ובתוך כך בימי המנוחה.** רובם של חוקי עזר אלו נחקקו לפני שתוקנה פקודת העיריות (1990), אולם, על-פי פסק-הדין,²⁹ בתיקון זה אושרר תוקפם של חוקי העזר הישנים:

חוק עזר בדבר פתיחת עסקים וסגירתם, שהתקינה עירייה או מועצה מקומית לפני תחילתו של חוק זה, ואשר היה נעשה כדין אילו חוק זה היה בתוקפו באותה שעה, יראוהו מיום תחילתו של חוק זה כאילו הותקן לפיו.³⁰

לרשות הרשויות המקומיות כמה דרכים לאכוף את חוקי העזר. דרך אחת היא קביעת הפרתן של הוראות חוקי העזר כעבירות קנס, שפקחי הרשות המקומית מטפלים בהן.³¹ צו עבירות קנס מותקן על-ידי שר הפנים, בהסכמת משרד המשפטים (מכוח סעיף 265 לפקודת העיריות [נוסח חדש] או מכוח סעיף 26א לפקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש]),³² ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת. בהתאם

²⁵ סעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948. בהתאם לסעיף זה קבעה הממשלה ב-30 במאי 1954 את רשימת החגים של הנוצרים, המוסלמים והדרוזים לעניין ימי מנוחה. לרשימה ראו [פקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948 – הודעה על קביעת ימי מנוחה לשאינם יהודים](#), ילקוט הפרסומים תשי"ד, 356, 17 ביוני 1954, עמ' 1284.

²⁶ סעיף 1 לחוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 40), התשנ"א-1990, ספר החוקים, 26 בדצמבר 1990, עמ' 35.

²⁷ הודעה מטעם היועץ המשפטי לממשלה לבית-המשפט העליון, 23 בינואר 2013, עמ' 2.

²⁸ סעיף 250 לפקודת העיריות [נוסח חדש], תאריך כניסה: 9 בינואר 2014.

²⁹ [ע"ס 2469/12](#), סעיף 40.

³⁰ סעיף 4 לחוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 40), התשנ"א-1990, ספר החוקים, 26 בדצמבר 1990, עמ' 35.

³¹ בדרך של ברירת קנס, שבה מקבל האדם הזמנה לדון ויכול לשלם במקום זאת את הסכום הנקוב בדוח או בדרך של ברירת משפט, שבה מקבל האדם הודעת תשלום קנס בסכום הנקוב בדוח והוא יכול לבקש להישפט. ההסדר של ברירת קנס קבוע בסעיף 222 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, וההסדר של ברירת משפט קבוע בסעיף 228 לאותו חוק.

ראו גם: משרד המשפטים, המחלקה לחקיקת משנה, [מדריך להכנת חוקי עזר וצווי עבירות קנס של רשויות מקומיות](#), פברואר 2009, עמ' 6, 13; ע"ד יפעת רווח, מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים, דוא"ל, 28 בינואר 2014.

³² מכוח סעיף 265 לפקודת העיריות [נוסח חדש] או סעיף 26א לפקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש]: "(א) השר [שר הפנים], בהסכמת שר המשפטים, רשאי, בצו ברשומות, להודיע כי עבירה על הוראה פלוגית בחוק עזר של עירייה היא עבירת קנס, דרך כלל או בתנאים או בסייגים שקבע. (ב) השר יקבע בצו ברשומות – (1) את שיעור הקנס לכל עבירת קנס, ובלבד שלא יעלה על 730 שקלים חדשים, ורשאי הוא לקבוע שיעורים שונים לעבירה בהתחשב בנסיבות ביצועה". תאריך כניסה: 27 בינואר 2014.

לזאת, הותקנו צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, וצו המועצות המקומיות (עבירות קנס), התשל"ג-1973,³³ החל גם על מועצות אזוריות. לפי תיקון של צווים אלה בשנת 2011 אלה דרגות הקנס ושיעורי הקנסות:³⁴

דרגת הקנס	שיעור הקנס (בשקלים חדשים)
א	730
ב	475
ג	320
ד	245
ה	165
ו	105
ז	85

בצווים אלו מופיעה, לגבי כל רשות מקומית שהותקן צו עבירות קנס בעניינה, רשימת חוקי העזר והסעיפים שהפרתם נקבעה כעבירת קנס, ובצמוד לכך דרגת הקנס שנקבעה בגין ההפרה.³⁵ יש הבדלים בין הרשויות לא רק בקביעתם כעבירות קנס של סעיפים בחוקי העזר המסדירים פתיחת עסקים וסגירתם בימי מנוחה, אלא גם בדרגות הקנס שנקבעו בגין העבירה, כפי שיוצג בהמשך המסמך.

דרך שנייה העומדת לרשות הרשויות המקומיות לאכיפת חוקי העזר היא הגשת כתב-אישום. גם אם עבירה נקבעה כעבירת קנס, יש לרשות המקומית הסמכות להגיש כתב-אישום במקרים המתאימים.³⁶ בעבר הסמיכו פקודת העיריות ופקודת המועצות המקומיות את הרשויות המקומיות לקבוע בחוקי העזר שלהן הוראות עונשין עד תקרת קנס מסוימת. בתיקון לפקודת העיריות [נוסח חדש] בשנת תשמ"ח (1988) ובתיקון לפקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש] בשנת תשנ"ז (1997), נקבעה הוראת עונשין כללית, הקובעת שיעור קנס אחיד לעובר על הוראה שבחוק עזר כלשהו. הוראת עונשין כללית זו מאפשרת הגשת כתב-אישום לבית-משפט בגין ההפרה ובית-המשפט יכול לפסוק קנס של 3,600 ש"ח.³⁷ לפי פקודות אלה, "[...] ובעבירה נמשכת – קנס נוסף של 160 שקלים חדשים בעד כל יום שבו נמשכת העבירה לאחר שנמסרה הודעה עליה בכתב מטעם ראש העירייה, או לאחר הרשעה".³⁸

בפסק-הדין המוזכר לעיל, בית-המשפט העליון מציין אמצעי אכיפה נוסף: בתיקון פקודת העיריות ב-1990 נוסף גם סעיף 264א, וסעיף זה קובע כי העירייה רשאית לפנות לבית-המשפט לעניינים מקומיים לשם מתן צו איסור פתיחה לעסק המפר הוראת חוק עזר שהותקן לפי סעיף 249(21) לפקודת העיריות (תואר לעיל).³⁹ כאמור, לפי התיקון, הדבר אמור גם למועצות מקומיות, ומכאן שגם למועצה אזורית עומדת זכות זו.

³³ משרד המשפטים, המחלקה לחקיקת משנה, מדריך להכנת חוקי עזר וצווי עבירות קנס של רשויות מקומיות, עמ' 8.

³⁴ רשומות, קובץ התקנות מס' 753, חיקוקי שלטון מקומי, 27 בפברואר 2011, עמ' 226, 229.

³⁵ משרד המשפטים, המחלקה לחקיקת משנה, מדריך להכנת חוקי עזר וצווי עבירות קנס של רשויות מקומיות, עמ' 9.

³⁶ במקרים שבהם נסיבות העבירה מחייבות בירור המשפט – סעיף 225 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982; עו"ד יפעת רווח, מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים, שיחת טלפון, 28 בינואר 2014.

³⁷ משרד המשפטים, המחלקה לחקיקת משנה, מדריך להכנת חוקי עזר וצווי עבירות קנס של רשויות מקומיות, עמ' 6-7. סעיף 254 לפקודת העיריות [נוסח חדש]; סעיף 23 לפקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש], תאריך כניסה: 27 בינואר 2014. גובה הקנס מעודכן מעת לעת; היועץ המשפטי לממשלה מציין את סעיף 254 לפקודת העיריות בחוות דעתו לבית-המשפט. נציין כי בפסק-הדין המוזכר לעיל בית-המשפט העליון לא נדרש לאפשרות להפעיל סעיף זה, וראו ע"מ 2469/12, סעיף 41.

³⁸ סעיף 254 לפקודת העיריות [נוסח חדש]; סעיף 23 לפקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש].

³⁹ ע"מ 2469/12, סעיף 29 ו-39. גם היועץ המשפטי לממשלה מזכיר סעיף זה בתשובתו לבית-המשפט בציין סעיפים לפקודת העיריות [נוסח חדש] שעניינם סמכויות פיקוח ואכיפה של חוקי עזר הנתונים לרשות המקומית.

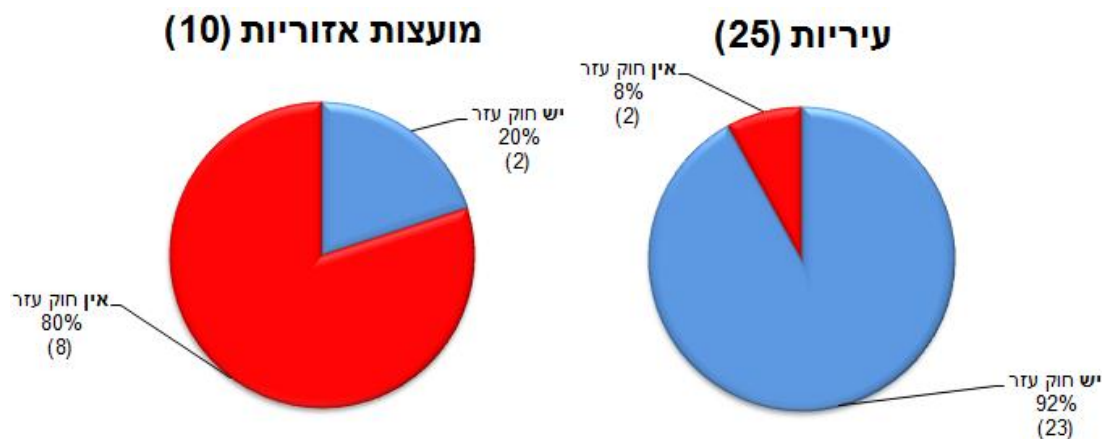
2. אכיפת ההוראות בדבר פתיחת עסקים וסגירתם בימי המנוחה על-ידי הרשויות המקומיות – ממצאים

2.1. התקנת חוק עזר

כאמור, 35 רשויות השיבו על פנייתנו: 25 עיריות⁴⁰ ו-10 מועצות אזוריות.⁴¹

בין 35 הרשויות שהשיבו על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, ל-10 רשויות מקומיות (28.5%) אין חוק עזר המסדיר פתיחת עסקים וסגירתם.⁴² נציין כי עיריית נצרת-עילית, עיריית הוד-השרון ועיריית ראשון-לציון מסדירות את הנושא בפרק ייעודי בחוק עזר שעניינו שמירה על איכות הסביבה, מניעת מפגעים ושמירת הסדר והניקיון; עיריות אלה נכללות להלן במניין הרשויות המקומיות שיש להן חוק עזר.⁴³

תרשים 1: רשויות שיש להן חוק עזר ואלה שאין להן חוק עזר

מתרשים 1 עולה כי בין הרשויות שהשיבו על פנייתנו, לרוב רובן של העיריות (92%) יש חוק עזר המסדיר פתיחת עסקים וסגירתם, ובתוך כך בימי מנוחה. שתי העיריות שאין להן חוק עזר – אלעד ומודיעין-עילית – מגדירות את העיר חרדית ומסרו שבשל כך כל העסקים סגורים בימי המנוחה ואין צורך בהתקנת חוק העזר.

ל-80% מהמועצות האזוריות שהשיבו על פנייתנו אין חוק עזר: באר טוביה, גזר, לב השרון, מטה יהודה, משגב, עמק חפר, עמק יזרעאל ושומרון. בכולן, למעט במועצה אזורית משגב, ש-27% מאוכלוסייתה ערבים, שיעור היהודים גדול מאוד ושיעור האחרים קטן (0.4%-2.4%). שלוש מהמועצות האמורות –

⁴⁰ אילת, אלעד, אשדוד, באר-שבע, בית-שמש, ביתר-עילית, בני-ברק, גבעתיים, הוד-השרון, הרצליה, חיפה, כרמיאל, לוד, מודיעין-מכבים-רעות, מודיעין-עילית, נצרת-עילית, נתניה, פתח-תקווה, קריית-אתא, קריית-מוצקין, ראשון-לציון, רמת גן, רמת-השרון, רעננה, תל-אביב-יפו.

⁴¹ באר טוביה, גזר, דרום השרון, לב השרון, מטה אשר, מטה יהודה, משגב, עמק חפר, עמק יזרעאל, שומרון.
⁴² המועצה האזורית שומרון לא השיבה אם יש לה חוק עזר ולא מצאנו באתר האינטרנט של משרד הפנים חוק שכזה, על כן זו נכללה ברשויות שאין להן חוק עזר.

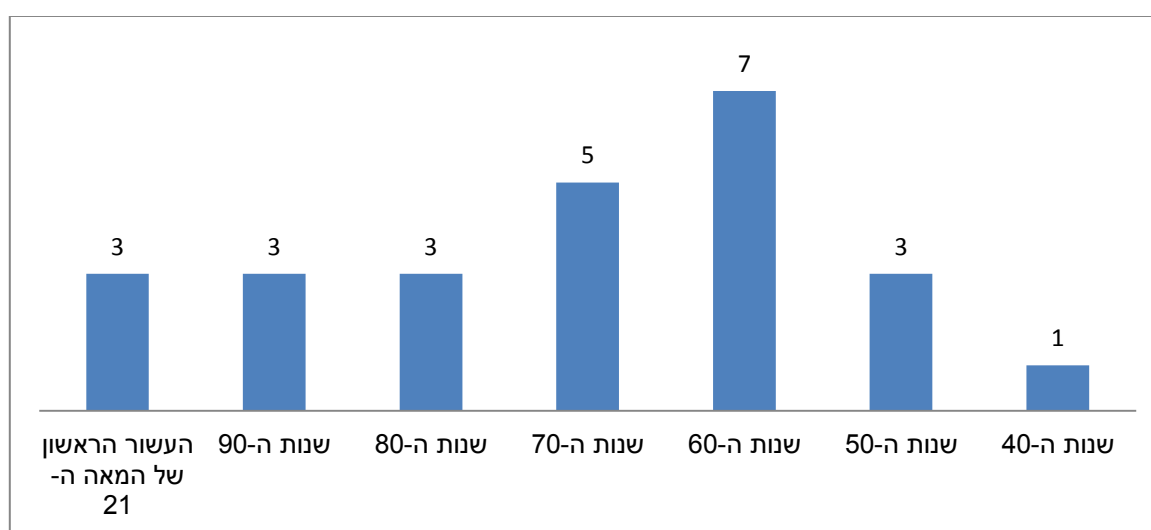
⁴³ מעיריית נצרת-עילית נמסר כי חוק העזר הרלוונטי לנושא הוא [חוק עזר לנצרת-עילית \(שמירת איכות הסביבה\), התשס"א-2001](#), ופרק ט"ז בו עוסק בפתיחת עסקים וסגירתם. בהוד-השרון עוסק בכך פרק י"ז [בחוק עזר להוד-השרון \(שמירה על איכות הסביבה, מניעת מפגעים ושמירת הסדר והניקיון\)](#), התשנ"ח-1997; בראשון-לציון – פרק י"א [בחוק העזר לראשון-לציון \(שמירת הסדר והניקיון\)](#), התשמ"ט-1988.

מועצה אזורית מטה יהודה, משגב ועמק יזרעאל – השיבו במענה על פנייתנו שאין צורך בחוק עזר בשל אופי המועצות או היקף קטן של עסקים הפתוחים בימי מנוחה בתחומן. רק לשתי מועצות אזוריות יש חוק עזר לעניין זה: מטה אשר ודרום השרון.

2.2. שנת התקנת חוקי העזר

התקנת החוקים ב-25 הרשויות שיש להן חוקי עזר מתפרסת על פני שנים רבות: החוק הוותיק ביותר נחקק בשנת 1949 והחוק החדש ביותר – בשנת 2009. בתרשים מוצגות השנים שבהן נחקק החוק, אך לא השנים שבהן נערכו תיקונים בו, אם היו.

תרשים 2: התפלגות חוקי העזר, לפי העשור שבו הותקנו (בראש כל עמודה – מספר חוקי העזר שהותקנו בעשור)

מתרשים 2 עולה כי 64% מן הרשויות המקומיות (16) שהתקינו חוק עזר עשו כן עד סוף שנות ה-70 של המאה ה-20. 12% מן הרשויות התקינו חוק עזר בעשור הראשון של המאה ה-21: עיריית נצרת-עילית⁴⁴ ושתי עיריות שהגדירו את עריהן חרדיות – בני-ברק וביתר-עילית.

בין 25 הרשויות שיש להן חוק עזר, שלוש רשויות מסרו כי הוא מיושן ואינו עונה על צורכי המקום או אופיו: אילת, בית-שמש ורמת-השרון. לדברי עיריית אילת, חוק העזר ישן ואינו מתאים לאופייה של העיר, שהיא עיר תיירות שתיירים רבים מבקרים בה בסופי שבוע.⁴⁵ לדברי עיריית בית-שמש, "החוק הוא משנת 1959 וכולל הוראות ארכאיות [...] כך שבפועל אין לחוק תוקף מעשי".⁴⁶ לדברי עיריית רמת-השרון, " [...] חוק העזר העירוני קיים משנת 1967 דהיינו חוק העזר הותקן לפני 46 שנים והוא אינו עונה, בכל דרך שהיא, על צורכי האוכלוסייה המגוונת אשר גרה ברחבי רמת-השרון. ברור לכול שאין כל התאמה בין צורכי תושבי העיר היום לצורכי העיר לפני 5 עשורים [...]".⁴⁷

⁴⁴ כאמור, גם בנצרת-עילית, בהוד-השרון ובראשון-לציון הנושא מוסדר בפרק בתוך חוק נרחב יותר, וראו לעיל, הערה 43. שלושת החוקים האלה נכללים במניין החוקים שבתרשים 2.

⁴⁵ אתי אזולאי, סגנית מנהל אגף הכנסות במינהל תיירות, פיקוח וחופים בעיריית אילת, שיחת טלפון, 31 בדצמבר 2013.

⁴⁶ מיקי גסטוירט, עו"ד, יועץ משפטי לעיריית בית-שמש, מכתב, 24 בנובמבר 2013.

⁴⁷ פרח מלך, מנכ"ל עיריית רמת-השרון, מכתב, 23 בדצמבר 2013.

הכנסת

בשלוש הרשויות שלהלן מתקיימת עבודת מטה לתיקון חוק העזר, מסיבות שונות: בעיריית רמת-השרון – כדי להתאים את החוק (נחקק בשנת 1967) לאופייה של העיר כיום; בעיריית תל-אביב-יפו – בעקבות פסיקת בג"ץ בספטמבר 2013 ובעיריית אשדוד, שציננה אף היא את פסיקת בג"ץ, מתקיימת עבודת מטה למיפוי אזורי העיר בנוגע לפתיחת עסקים בשבת המהווים מטרד ציבורי, כדי להתאים את החוק למצב זה.

2.3. הגדרת ימי המנוחה

כאמור, ימי המנוחה מוגדרים בסעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, והם שבת ומועדי ישראל האלה: שני ימי ראש השנה, יום הכיפורים, ראשון ושמני עצרת של סוכות, ראשון ושביעי של פסח וחג השבועות.⁴⁸ בכל חוקי העזר של הרשויות שהשיבו למרכז המחקר והמידע של הכנסת (25), מוגדרים ימי מנוחה אלו,⁴⁹ למעט בחוק העזר המסדיר את הסוגיה בנצרת-עילית (חוק שעליו מסרה לנו העירייה) שבו אין הגדרה של ימי המנוחה.⁵⁰

2.4. החרגה בחוק העזר של האוכלוסייה הלא-יהודית או של אזורים בשטח הרשות המקומית

מעט יותר ממחצית (13) מן הרשויות שהשיבו על פנייתנו ויש להן חוק עזר, אינן מחריגות את האוכלוסייה הלא-יהודית מהוראות החוק.⁵¹ ב-46% מהן יש שיעור גדול יחסית של "אחרים" או ערבים: ראשון-לציון (כ-7% אחרים), אשדוד (9% אחרים), אילת (12% אחרים; 4% ערבים), כרמיאל (13% אחרים), מועצה אזורית מטה אשר (כ-17% ערבים) ונצרת-עילית (כ-19% ערבים ו-13.5% אחרים). ביותר ממחצית (7) הרשויות שאין בחוק העזר שלהן החרגה יש שיעור קטן של "אחרים": ביתר-עילית (0%), בני-ברק (1%), רמת-השרון (1%), רעננה (1%), מועצה אזורית דרום השרון (כ-1%), הוד-השרון (2%), מודיעין-מכבים-רעות (2%).

בכל חוקי העזר של הרשויות שהשיבו על פנייתנו אין החרגה של אזור מסוים בתחום שיפוטה של הרשות מהוראות החוק. עם זאת, בשלושה מהם יש סעיפים שלפיהם העירייה רשאית להעניק היתרים מיוחדים: עיריית נתניה רשאית לקבוע אזורים שבהם תותר פתיחת בתי-עינוג ועיריית הוד-השרון רשאית לתת היתרים כפי שהיא תקבע. נוסף עליהן, עיריית תל-אביב-יפו רשאית להעניק היתר מיוחד לבעלי עסק שאינם יהודים (וסוגרים אותו בימי מנוחת עדתם) בתנאים שתקבע.

⁴⁸ סעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948.

⁴⁹ 18 רשויות מפנות בחוק העזר לפקודה זו או לפקודת ימי מנוחה, התש"ח-1948; נקבע שפקודה זו תשולב בתור סעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, וראו אתר האינטרנט של מוזיאון ישראל, [פקודת ימי מנוחה, התש"ח-1948](#). שש רשויות מפרטות ימי מנוחה אלו בחוק העזר עצמו. נציין כי עיריית ראשון לציון מוסיפה להגדרת ימי המנוחה לעניין פתיחת עסקים וסגירתם את המועדים האלה: "[...] ליל תשעה באב (משעה 18.00 ועד לשעה 06.00 למחרת), ליל יום הזיכרון לשואה ולגבורה וליל יום הזיכרון לחללי צה"ל", וראו פרק י"א לחוק העזר לראשון-לציון (שמירת הסדר והניקיון), התשמ"ט-1988.

⁵⁰ חוק עזר לנצרת-עילית (שמירת איכות הסביבה), התשס"א-2001. במענה על שאלתנו בנוגע לאי-הגדרתם השיבה היועצת המשפטית של העירייה כי "ימי מנוחה מוגדרים בחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951"; עו"ד אולגה גורדון, היועצת המשפטית של עיריית נצרת-עילית, דוא"ל, 29 בינואר 2014. נציין כי סעיף 9א לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 עוסק באיסור עבודה ביום המנוחה השבועי, ויש בו הפניה לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, אשר לימי מנוחה. ⁵¹ במקרים שיש החרגה, היא חלה אם בעל העסק (מהסוג המוגדר בחוק העזר) אינו יהודי וסוגר אותו בימי המנוחה של בני עדתו. יש רשויות שבחוק העזר שלהן תנאי נוסף: בעל העסק אינו מעסיק יהודים בימי מנוחתם. בחוק העזר לעיריית תל אביב-יפו יש סעיף שלפיו העירייה רשאית להעניק היתר מיוחד אם בעל העסק אינו יהודי וסוגר אותו ביום המנוחה השבועי של עדתו. על כן, העיר נכללת במניין הרשויות שיש להן החרגה. לעומת זאת, בחוק העזר לעיריית אשדוד ההחרגה עוסקת רק בפתיחת בית מרקחת, ולכן העיר נכללת ברשויות שאין להן החרגה.

2.5. הוראות חוק העזר לפי סוג העסק

בחוקי העזר יש הבחנה בין בית עסק (או חנות); בית אוכל (או בית קפה) ובית עינוג.

בית עסק: בין חוקי העזר יש הבדלים בהגדרת בית עסק (שאינו בית אוכל או בית קפה ואינו בית עינוג) אך בכל 25 הרשויות שהתקינו חוקי עזר והשיבו על פנייתנו, אסורה הפתיחה של בית עסק בימי מנוחה.⁵²

בית אוכל: גם בהגדרה זו יש הבדלים בין חוקי העזר. אשר להוראות בדבר פתיחת בית אוכל, בין 25 הרשויות שהשיבו על פנייתנו, שתי רשויות אוסרות את פתיחתו בימי מנוחה (ביתר-עילית ובני-ברק); שלוש רשויות נוספות אינן מגבילות פעילות של בית אוכל או בית קפה, למעט איסור פתיחה ביום הכיפורים (הוד-השרון, חיפה ונצרת-עילית); 20 הרשויות המקומיות האחרות (80%), מתירות פעילות של בתי-אוכל או בתי-קפה בימי מנוחה בשעות מסוימות ובהתקיים תנאים נוספים,⁵³ למעט ביום הכיפורים.

בית עינוג או מקום עינוג ציבורי מוגדר בסעיף 3(ב) לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968:⁵⁴

"עינוג ציבורי" – הצגות של תיאטרון או קולנוע, קונצרט, דיסקוטק, מופעי מחול, ריקודים, קברט, קרקס, משחק או ספורט, וכל עינוג כיוצא באלה, בין שהם בתמורה ובין שלא בתמורה, למעט הרצאה או ויכוח שמטרתם העיקרית היא חינוכית, אף אם הם מלווים לצורך הדגמה הצגת תמונות או השמעת צלילים.⁵⁵

במעט יותר ממחצית (13) מחוקי העזר של הרשויות שהשיבו על פנייתנו אסורה פתיחתו של בית עינוג בימי מנוחה.

ב-40% מהרשויות שיש להן חוק עזר (10 רשויות) מותרת פעילות מסוג מסוים בבית עינוג. בתשע מעשר הרשויות הללו מותרת פעילות חינוך ותרבות בימי המנוחה, למעט ביום הכיפורים, כמפורט להלן: בית-שמש, גבעתיים, הרצליה ותל-אביב-יפו; בשתי רשויות על פעילויות אלו להתקיים בלא תשלום (קריית-אתא וראשון-לציון); שתי רשויות אחרות מתירות, נוסף על פעילות חינוך ותרבות, פעילות ספורט (אילת ואשדוד); בנתניה, נוסף על פעילות חינוך ותרבות, העירייה רשאית לקבוע אזורים שבהם תותר פתיחתם של בתי-עינוג בימי מנוחה. ברשות הנוספת, מודיעין-מכבים-רעות, ההיתר לסוג הפעילות (בשבת ומועדי ישראל) נקבע לפי סוג המקום: בית-קולנוע ואולם למופעים והצגות; נוסף על כך, מרכז ספורט מוגדר בנפרד מעינוג ציבורי, ופתיחתו אסורה רק ביום הכיפורים.

⁵² בחלק מן החוקים יש סעיפים המתירים את פתיחתו של בית מרקחת בתורנות. לפי חוקי עזר שהותקנו בשנים 1959-1963 בשלוש רשויות מותרת גם פתיחת מחסן לשם מכירת קרח או חלוקתו: בית-שמש, גבעתיים והרצליה.

⁵³ על-פי רוב, הפעילות אסורה "בליווי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה" ומותרת בין כותלי המקום בלבד. יש רשויות שאינן מגבילות מתן אוכל או משקה במלון, אכסניה, פנסיון וכדומה. בעיריית תל-אביב-יפו ובמועצה האזורית מטה אשר מותרת פתיחה של בתי-קפה, "פרט לבר ועסק לממכר גלידה".

⁵⁴ בחלק מחוקי העזר יש הפניה להגדרה זו. בחוקי עזר אחרים יש הפניה לפקודת השעשועים הציבוריים, 1935; סעיף 41 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, קובע: "בכל חיקוק שבו נאמר כי למונחים 'שעשוע ציבורי' או 'עינוג ציבורי' תהא המשמעות שיש להם בפקודת השעשועים הציבוריים, 1935, תהא להם המשמעות שיש לעינוג ציבורי בסעיף 3". נציין כי בחוקי העזר של נתניה וראשון-לציון פורטה הגדרה, והיא דומה מאוד להגדרה המופיעה בחוק רישוי עסקים.

⁵⁵ אתר האינטרנט של משרד הכלכלה, סעיף 3 (ב) לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, תאריך כניסה: 23 בינואר 2014. במקור רק הביטוי "עינוג ציבורי" מובא בהדגשה.

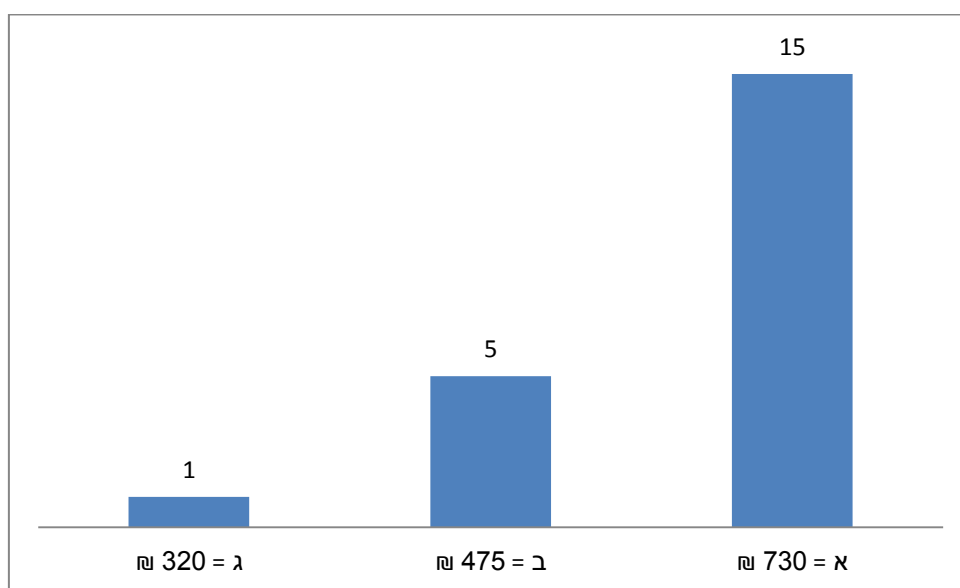
נוסף על עשר הרשויות האמורות, בשתי רשויות עולה מחוק העזר: בהוד-השרון איסור הפתיחה בחוק העזר מתייחס רק ליום הכיפורים, ובחוק העזר לנצרת-עילית אין התייחסות לבית עינוג.

2.6. דרגות הקנס של הסעיפים העוסקים בימי מנוחה

כאמור, אחת הדרכים לאכיפת חוקי עזר היא לקבוע את הפרת הוראותיהם כעבירות קנס. בין 25 הרשויות שהשיבו על פנייתנו ויש בהן חוקי עזר לעניין פתיחת עסקים וסגירתם, בארבע רשויות הפרות סעיפים העוסקים בימי מנוחה לא נקבעו כעבירות קנס בצו העיריות (עבירות קנס) או בצו המועצות (עבירות קנס): ביתר-עילית, רמת-גן, רעננה ומועצה אזורית מטה אשר.⁵⁶

21 רשויות קבעו את הפרתם של סעיפים העוסקים בימי מנוחה כעבירות קנס (84%).

תרשים 3: התפלגות הרשויות לפי דרגות הקנס של הסעיפים העוסקים בימי מנוחה⁵⁷

71% מ-21 הרשויות שקבעו עבירות קנס כאמור (15) קבעו את דרגת הקנס המקסימלית להפרת סעיפים הנוגעים לימי מנוחה, קנס של 730 ש"ח. חמש רשויות (כ-24%) קבעו את דרגת הקנס השנייה – 475 ש"ח ורשות אחת קבעה את דרגת הקנס השלישית – 320 ש"ח.⁵⁸ רשות אחת בלבד, עיריית בני-ברק, קבעה שתי דרגות קנס לסעיפים שונים: דרגה א ודרגה ה (165 ש"ח).⁵⁹ בין 21 הרשויות, שלוש רשויות לא קבעו את כל הפרות הסעיפים העוסקים בימי מנוחה כעבירות קנס: נצרת-עילית (לא קבעה פתיחת

⁵⁶ עיריית ביתר-עילית כלל אינה מופיעה בצו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971; חוק העזר לעיריית רעננה העוסק בפתיחת עסקים וסגירתם אינו מופיע בצו העיריות ולגבי רמת גן ומטה אשר יש רק סעיפים העוסקים בימים שאינם ימי מנוחה.

⁵⁷ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971; צו המועצות המקומיות \(עבירות קנס\), התשל"ג-1973](#), תאריך כניסה: 3 פברואר 2014.

⁵⁸ דרגת הקנס השנייה נקבעה בערים בית-שמש, הרצליה, קריית-אתא, קריית-מוצקין ורמת-השרון. דרגת הקנס השלישית נקבעה בעיר אשדוד.

⁵⁹ דרגה א לפתיחת בית עסק, מקום עינוג ציבורי ובית אוכל בימי מנוחה ודרגה ה לפתיחת בית מרקחת שלא בתורנות.

בית עסק כעבירת קנס), קריית-מוצקין (לא קבעה פתיחת בית עסק או בית עינוג כעבירת קנס) ורמת-השרון (לא קבעה פתיחת בית עסק או בית עינוג כעבירת קנס).⁶⁰

2.7. מדיניות אכיפת חוקי העזר לעניין פתיחת עסקים וסגירתם בימי מנוחה

מעט יותר ממחצית מהרשויות (13) שיש להן חוק עזר המסדיר פתיחת עסקים וסגירתם בימי מנוחה, מסרו למרכז המחקר והמידע של הכנסת כי הן אינן אוכפות את חוק העזר מסיבות שונות. שש הרשויות שלהלן לא הציגו בפנינו את ההסבר לאי-אכיפת החוק: כרמיאל, נצרת-עילית, מודיעין-מכבים-רעות, מועצה אזורית דרום השרון, מטה אשר וגבעתיים; לדברי עיריית גבעתיים היא הפסיקה לאכוף את החוק בשנת 2011.

שבע הרשויות הנוספות הסבירו את אי-אכיפת החוק כדלקמן:

- **העיריות בני-ברק וביתר-עילית** השיבו כי אין צורך באכיפה, בשל אופיין החרדי;
- **עיריית בית-שמש** מסרה כי החוק ארכאי (משנת 1959), ולכן גם לו הייתה מעוניינת, לא היה אפשר לעשות כן;
- **עיריית אילת** מסרה כי החוק אינו מותאם לאופייה התיירותי של העיר;
- **עיריית לוד** מסרה כי אינה אוכפת את החוק בשל מורכבות העיר;
- **העיריות הרצלייה והוד-השרון** השיבו כי אין צורך באכיפה, הואיל ויש בעיר סטטוס קוו ועל-פי במרכזי הערים יפתחו בתי עסק קטנים שרובם עוסקים במכירת אוכל.

בחמש הרשויות שלהלן הוראות החוק נאכפות רק באזורי מגורים: באר-שבע, חיפה, פתח-תקווה, רמת-השרון וראשון-לציון – רשויות אלה הן 20% מהרשויות שיש להן חוק עזר. לדברי הרשויות אופי האכיפה בהן נובע מהסטטוס קוו הקיים בערים אלה ועל-פי החוק לא ייאכף באזורי מסחר ובילויים, הנמצאים על-פי רוב בשולי הערים. נציין כי משנת 2011 האכיפה בחיפה היא רק באזורי מגורים ורק בעקבות תלונות. נוסף על כך, מועצת עיריית תל-אביב-יפו קבעה כי יופעלו עסקים בימי המנוחה לפי כללים אלה: הוגדרו אזורים מותרים ביפו שבהם אפשר לקבל היתר לפתיחת עסקים אם בעל העסק הוכיח שאינו יהודי והעסק סגור ביום מנוחה אחר (שישי או ראשון), אם לא נגרמים מטרדים מפעילות העסק ואם העסק פועל על-פי חוק. באזורים מעורבים, שמתגוררים בהם ערבים ויהודים, הגדירה העירייה אזור מסוים שבו יאושרו היתרים כחריג בלבד, בהתאם לתנאים ספציפיים שקבעה.⁶¹

2.8. העסקים הפתוחים בימי מנוחה

בין 35 הרשויות שהשיבו על פנייתנו, 15 רשויות (43%) השיבו כי אין בידן מידע על שיעור העסקים הפתוחים בימי המנוחה בתחום שיפוטן, או לא השיבו כלל על שאלה זו.

בקרוב 20 הרשויות האחרות, חמש רשויות (25%) השיבו כי בתחום שיפוטן אין עסקים פתוחים בימי המנוחה ו-15 רשויות (75%) מסרו לנו נתונים על שיעור העסקים הפתוחים בימי מנוחה בתחום שיפוטן.

⁶⁰ נציין כי לרשות נוספת, ראשון-לציון, יש סעיף המתיר לנהל מקום עינוג ציבורי לצורך פעולות תרבות וחינוך ללא תמורה. סעיף זה אינו מצוין בצו העיריות (עבירות קנס). נציין כי יש חוקי עזר שבהם סעיפים העוסקים בפתיחת בתי-מרחק; בכמה מהרשויות לא קבעו סעיפים אלה כעבירות קנס.

⁶¹ מתוך החלטת מועצה עיריית תל-אביב-יפו מ-21 בדצמבר 1996 שכותרתה "היתרים לפתיחת עסקים בשבתות – יפו".

עם זאת, מן הנתונים שמסרו 15 הרשויות הללו לא ניתן להציג תמונה מלאה אשר לשיעור העסקים הפתוחים בשבת, הואיל וחלק מהרשויות מסרו רק הערכות כלליות ועל-פי רוב לא מדויקות. לפי בדיקה של עיריית תל-אביב-יפו באוקטובר 2013, מספר העסקים הפתוחים בשבת הוא יותר מ-200, אולם העירייה ציינה כי מספר העסקים משתנה על-פי תנאי מזג האוויר ולהחלטת בעל בית העסק.

2.9. הכנסות מאכיפה

כאמור, מ-25 הרשויות שיש להן חוק עזר 13 רשויות אינן אוכפות אותו. **11 רשויות מ-12 הרשויות האחרות מסרו נתונים על מספר הקנסות שהטילו בשנים 2008-2013** (אשדוד, באר-שבע, חיפה, נתניה, קריית-אתא, קריית-מוצקין, ראשון-לציון, רמת-גן, רמת-השרון, תל-אביב-יפו ופתח-תקווה – שדיווחה על מספר כתבי-אישום; לקנסות ראו הטבלאות שבהמשך המסמך). **כלל הקנסות שנתנו רשויות אלה בשנים 2008-2013 מסתכם ב-36,523 קנסות.**⁶²

נציין שיש הבדלים ניכרים בין הרשויות לעניין מספר הקנסות שניתנו, על-פי דיווחיהן. מספר הקנסות הגדול ביותר ניתן על-ידי עיריית תל-אביב-יפו, ועמד על 18,725 קנסות (כ-51% מכלל הקנסות שנתנו הרשויות שמסרו נתונים על מספר קנסות) והמספר הקטן ביותר, קנס אחד, ניתן על-ידי עיריית קריית-אתא.

10 רשויות מ-11 הרשויות שמסרו לנו נתונים על מספר הקנסות מסרו גם נתונים על מספר הפקחים האוכפים חוק זה. הרשות הנוספת, עיריית נתניה, מסרה נתונים על מספר הקנסות אולם לא מסרה נתונים על מספר הפקחים. **מספר הפקחים ב-10 הרשויות שהשיבו כי הן מפעילות פקחים לאכיפת חוק העזר נע בין פקח אחד באשדוד ובאר-שבע ל-14 פקחים ברמת-גן.** נציין כי לא ניתן לקבוע אם מספר הפקחים מספק ואם הוא מאפשר אכיפה יעילה של חוקי העזר, הואיל ומשתנים מגוונים משפיעים על יעילותה של האכיפה, לדוגמה, היקף העסקים הפועלים בימי המנוחה ברשויות ומדיניות האכיפה של הרשות – כלומר, אם היא נוקטת אכיפה יזומה או מסתפקת בתגובה על תלונות אזרחים.

מ-11 הרשויות שמסרו למרכז המחקר והמידע של הכנסות נתונים על מספר הקנסות, **8 רשויות מסרו מידע על הכנסותיהן בפועל או על הכנסותיהן הפוטנציאליות בגין אכיפת הוראות חוק עזר זה בשנים 2008-2013.** הרשויות הן תל-אביב-יפו, אשדוד, חיפה, רמת-השרון, נתניה, קריית-מוצקין, קריית-אתא ורמת-גן. **כלל ההכנסות שעליהן דיווחו לנו רשויות אלו הסתכם בשנים האלה בכ-17.6 מיליון ש"ח.**

מתוך כ-17.6 מיליון ש"ח אלה, עיריית חיפה דיווחה כי הכנסותיה היו כ-2.6 מיליון ש"ח, אשדוד דיווחה על פוטנציאל הכנסות של כ-4 מיליון ותל-אביב-יפו דיווחה על יותר מ-10.5 מיליון ש"ח. שיעור ההכנסות של כל אחת משלוש הערים הללו מאכיפת חוק עזר זה בכלל הכנסותיהן מאכיפה בכל התחומים (למעט חנייה) בשנים 2008-2013 הוא כ-37% באשדוד, כ-21% בחיפה וכ-8% בתל-אביב-יפו.

⁶² הקנסות שהטילו עיריית גבעתיים ונצרת-עילית אינן נכללים במניין הקנסות. כאמור, עיריית גבעתיים אינה אוכפת את החוק משנת 2011, אולם בשנים 2008-2011 היא אכפה חוק זה, ולדבריה נתנה כ-1,000 דוחות; עיריית נצרת עילית מסרה כי הטילה קנס אחד בשנים 2008-2013, אך דיווחה שאינה אוכפת את חוק העזר.

כפי שהוצג לעיל, בדיון בבית-המשפט בעתירה שהוגשה נגד עיריית תל-אביב-יפו, הגיש היועץ המשפטי לממשלה את חוות דעתו לבית-המשפט, וציין בה כי "הסמכת הרשות המקומית בהקשר זה יסודה בתפיסה כי האיזון בין האינטרס בשמירת אופיו של יום השבת כיום מנוחה, שהוא בעל מאפיינים חברתיים ולאומיים כאחד, לבין מתן אפשרות לפעילות כלכלית מסוימת (תוך אבחנה אפשרית בין סוגי פעילויות מסחריות), נתונה לרשות המייצגת את תושבי המקום. בידה לקבוע את אופיו של יום השבת והמנוחה בתחומה, בשים לב למכלול שיקולים רלוונטיים, ובהם גם שיקולים של הרכב האוכלוסייה, טעמים שבמסורת דתית, שיקולים חברתיים וציבוריים בדבר אופיו הראוי של יום המנוחה ועוד".⁶³ בית-המשפט העליון התייחס בפסק-הדין לחוות דעת זו וכתב כי אם אופייה של העיר מחייב לדעת פרנסיה, המייצגים את האוכלוסייה, שלא לסגור עסקים בשבת, "ניתן לשנות את חוק העזר בדרך הקבועה לכך בדיון. אולם, כל עוד לא שונה חוק העזר, נקודת המוצא היא שיש לקיימו".⁶⁴

3. תשובות הרשויות המקומיות

בפרק זה נציג את עיקרי התשובה שמסרה לנו כל אחת מ-35 הרשויות המקומיות שהשיבו על פנייתנו. בכל טבלה של כל רשות יוצג תחילה מידע על מעמדה המוניציפלי של הרשות, המחוז שהיא משתייכת אליו, מספר התושבים שהתגוררו בה בסוף שנת 2012 וכן שיעור אוכלוסיית היהודים והאחרים ברשויות היהודיות או שיעור האוכלוסייה הערבית ברשויות המעורבות. נתונים אלה על כל הרשויות לקוחים מאותם בסיסי נתונים: נתוני העיריות לקוחים מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה [בקובץ יישובים לשנת 2012](#), ונתוני המועצות האזוריות לקוחים בעיקר מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה [ב"לוח 2.22 יישובים ואוכלוסייה, לפי מעמד מוניציפלי ומחוז", בשנתון הסטטיסטי לישראל 2013](#). כמו כן מוצג להלן דירוגה של כל רשות במדד החברתי-כלכלי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2008, הלקוח מתוך [אפיון יחידות גאוגרפיות וסיווג לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה בשנת 2008](#), שפורסם בשנת 2013.

בטבלה של כל רשות יוצג שם חוק העזר המסדיר את אכיפת פתיחתם וסגירתם של עסקים באותה רשות וכן יוצגו כלשונם הסעיפים הרלוונטיים לימי המנוחה עם הפניה לחוק העזר. בטבלה של כל רשות יצוינו הסעיפים שנקבעו (אם נקבעו) כעבירות קנס בצו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971 או צו המועצות (עבירות קנס), התשל"ג-1973, ויפורטו דרגת הקנס וגובה הקנס שנקבעו למפר הוראות סעיפים אלה.

עוד מוצגים בכל טבלה עיקרי תשובת הרשות אשר לנתונים שהתבקשה למסור על מספר העסקים הפתוחים בימי מנוחה, אזורים בתחום שיפוטה שבהם לא מתבצעת אכיפת הוראות הנוגעות לימי מנוחה בחוק העזר, מספר הפקחים האמונים על אכיפת חוק העזר, מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013 למפירי ההוראות כאמור, הכנסות העירייה בפועל מקנסות אלה וכן שיעורן של הכנסות אלה בכלל הכנסות העירייה מאכיפה. לא כל הרשויות מסרו את מלוא המידע שנתבקשו למסור.

תחילה יוצגו העיריות לפי סדר הא"ב, ולאחר מכן המועצות האזוריות באותו סדר.

⁶³ הודעה מטעם היועץ המשפטי לממשלה לבית-המשפט העליון, 23 בינואר 2013, עמ' 2.
⁶⁴ ההדגשה במקור – [ע"מ 2469/12](#), סעיף 52.

שם הרשות : אילת⁶⁵

עירייה	מעמד מוניציפלי
דרום	מחוז
47,719	מספר תושבים
יהודית – 96% יהודים ואחרים ; 12% אחרים	דת הרשות
5	אשכול בממד החברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
חוק עזר לאילת (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשל"ח-1977:⁶⁶ <u>הגדרת ימי מנוחה :</u> הימים שנקבעו בסעיף 18 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, כימי מנוחה, שתחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה וסיומם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי מנוחה, כולל את ליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 05.00 למחרת. <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה :</u> 2. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל,⁶⁷ בית עסק⁶⁸ או בית עינוג.⁶⁹ (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים, ליל תשעה באב, ערב יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל וערב יום השואה, יהיה בעל רשאי לפתוח בית אוכל שאין מגישים בו אוכל או משקה בלוי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה, מהתחלת יום המנוחה עד השעה 22.00 ובין השעות 09.00 עד 17.00, לצורך מכירה והגשה של אוכל או משקה בין כתלי בית האוכל. (ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים, ליל תשעה באב, ערב יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל וערב יום השואה, יהיה בעל רשאי לפתוח בית עינוג לצורך פעולות תרבות, חינוך וספורט. <u>תחולה</u> אין הוראות לעניין התחולה.	

⁶⁵ פיליפ אזרד, מנכ"ל עיריית אילת, מכתב, 17 בדצמבר 2013 ; אתי אזולאי, סגנית מנהל אגף הכנסות במינהל תיירות, פיקוח וחופים בעיריית אילת, שיחת טלפון, 31 בדצמבר 2013.

⁶⁶ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לאילת \(פתיחת בתי עסק וסגירתם\), התשל"ח-1977](#), תאריך כניסה : 26 בינואר 2014.

⁶⁷ בית אוכל מוגדר בחוק העזר מסעדה, מזנון, בית קפה וכל מקום אחר בתחום העירייה שבו מגישים או מוכרים אוכל או משקה לשם צריכתו בו במקום, למעט קיוסק, מלון, פנסיון ובית עינוג.

⁶⁸ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות כל-בו, משרד, מחסן, בית מלאכה, קיוסק, בית מרקחת וכל מקום אחר בתחום העירייה שבו נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה או מתנהל עסק, לרבות מכירת כרטיסי כניסה למקום תרבות, ספורט או לבית עינוג, למעט פנסיון, מלון, בית אוכל, בית עינוג, תחנת דלק ובית מרקחת בתורנות.

⁶⁹ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שבו עורכים עינוג ציבורי כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

הסנקציות הקבועות בצו העיריות	צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיף 2(א) לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח. ⁷⁰
מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה	לדברי העירייה, לא נעשתה הערכה של מספר העסקים הפתוחים בימי מנוחה.
אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה	לדברי העירייה, היא לא אוכפת את חוק העזר מכיוון שהוא ישן ואינו מתאים לאופייה של העיר, שהיא עיר תיירותית, שתיירים רבים מבקרים בה בסופי שבוע.
מספר הפקחים	לפי העירייה, כל פקחי העירייה מוסמכים לתת קנסות בנושא הנדון, אולם כאמור חוק העזר אינו נאכף.
מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013	--
סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה	--

⁷⁰ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.](#)

שם הרשות : אלעד⁷¹

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	מרכז
מספר תושבים	41,360
דת הרשות	יהודית – 100% יהודים
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	2
רשות חרדית	באתר האינטרנט של העירייה הוגדרה הרשות "אוכלוסייה בעלת צביון דתי". ⁷²
עיקרי חוק העזר	אין חוק עזר לעניין זה. לדברי העירייה, "בשל אופייה הדתי-חרדי של העיר, אין עסקים שפועלים בימי מנוחה. ממילא, העירייה אינה נדרשת לבצע פעולות אכיפה".
הסנקציות הקבועות בצו העיריות	--
מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה	--
אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה	--
מספר הפקחים	--
מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2013-2008	--
סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה	--

⁷¹ עו"ד נסים לוי, יועץ המשפטי של עיריית אלעד, מכתב, 20 בנובמבר 2013.
⁷² אתר האינטרנט של עיריית אלעד, כניסה אחרונה : 25 בינואר 2014.

שם הרשות : אשדוד⁷³

עירייה	מעמד מוניציפלי
דרום	מחוז
214,886	מספר תושבים
יהודית – יהודים ואחרים 99.9% ; אחרים 9%	דת הרשות
5	אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
חוק עזר לאשדוד (פתיחת בתי עסק וסגירתם), תשל"ו-1976:⁷⁴ <u>הגדרת ימי מנוחה :</u> הימים שנקבעו בסעיף 18 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התשח-1948 כימי מנוחה, שתחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה וסיומם עם צאת הכוכבים במוצאי ימי מנוחה, כולל את ימי הזיכרון כפי שנקבעו בחוק יום הזיכרון לחללי מלחמת הקוממיות וצבא הגנה לישראל, התשכ"ג-1963, ובחוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, תשי"ט-1959, וכולל את ליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 5 למחרת. <u>סגירת בתי עסק בימי המנוחה :</u> 2. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית אוכל,⁷⁵ בית עסק⁷⁶ או בית עינוג.⁷⁷ (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב, מותר לפתוח בית אוכל שאין מגישים בו אוכל או משקה בליווי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה, מהתחלת יום המנוחה עד שעה 22:00 ובין השעות 09:00-17:00, לצורך מכירה והגשה של אוכל או משקה בין כתלי בית האוכל. (ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב, יהיה רשאי בעל לפתוח בית עינוג לצורך פעולות תרבות, חינוך וספורט. 4. לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית מרקחת בימי מנוחה ובימים שאינם ימי מנוחה – בשעות שבין 19:00 ובין 06:00 ובלבד שבעל בית המרקחת חייב לפתוח את בית המרקחת שלו כשהגיע תורו לכך לפי תורנות שקבע שר הבריאות בתקנות, בתוקף סמכותו לפי סעיף 47(ט) לפקודת הרוקחים, ואם לא הותקנו תקנות כאלה- לפי תורנות	

⁷³ עו"ד סיגלית אסייג-צרויה, מנהלת המחלקה הפלילית, עיריית אשדוד, מכתב, 29 בדצמבר 2013.

⁷⁴ אתר האינטרנט של משרד הפנים, חוק עזר לאשדוד (פתיחת בתי עסק וסגירתם) תשל"ו-1976, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

⁷⁵ בית אוכל מוגדר בחוק העזר מסעדה, מזנון, בית קפה וכל מקום אחר בתחום העירייה שבו מגישים או מוכרים אוכל או משקה לשם צריכתו בו במקום, למעט קיוסק, מלון פנסיון ובית עינוג. קיוסק מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שלגביו ניתן או יש לקבל רישיון לקיוסק לפי חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968.

⁷⁶ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מחסן, בית מלאכה, קיוסק, בית מרקחת, מספרה וכל מקום אחר בתחום העירייה שבו נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה או מתנהל עסק לרבות מכירת כרטיסי כניסה למקום תרבות או לבית עינוג למעט פנסיון, מלון, בית אוכל ובית עינוג.

⁷⁷ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שבו עורכים עינוג ציבורי כמשמעו בחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

	שקבע ראש העירייה. <u>תחולה:</u> הוראות סעיף 3 ו-4 לא יחולו על בית עסק, בית עינוג, בית אוכל או בית מרקחת שבעליהם אינו יהודי הסוגר אותו בשבתותיהם ובחגיהם של בני עדתו.
הסנקציות הקבועות בצו העיריות	צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 2(א) ו-4 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה ג' – 320 ש"ח.⁷⁸ לדברי עיריית אשדוד, ב-29.8.2013 היא עברה מרישום ברירות קנס לרישום ברירות משפט. עוד הוסיפה העירייה, כי לא הוטלו סנקציות אחרות מלבד רישום דוחות.
מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה	מעיריית אשדוד נמסר כי "נוכח פסק הדין בעניין תל אביב, התכנס צוות בדיקה על שולחנו של מנכ"ל העירייה, לבחון את קיומה של מדיניות אכיפה בנוגע לפתיחת עסקים בשבת. כמפורט בפרוטוקול הדיון המצ"ב מיום 11.11.2013, התקבלה החלטה להכנת מיפוי בנוגע לכמות העסקים הפועלים בערי בשבת בחלוקה לפי אזור, קיומו של מטרד כתוצאה מפעילות העסק וקיומן של תלונות. לאחר השלמת המיפוי, תשקוד הלשכה המשפטית על הצעה לתיקון חוק העזר הקיים שתתחשב במציאות הקיימת בעיר ובכך למעשה אימצה העירייה את האמור בהמלצת בית-המשפט העליון בפסק-הדין".⁷⁹
אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה	--
מספר הפקחים	בכל שבת עוסק ברישום עסקים הפתוחים בשבת פקח אחד.
מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013	להלן מספר הקנסות שניתנו בגין הפרת חוק עזר זה על-פי מערכת רישום הדוחות הממוחשבת של מחלקת הפיקוח העירוני בעיריית אשדוד:⁸⁰ • בשנת 2008 – 1,325 קנסות; • בשנת 2009 – 1,815 קנסות; • בשנת 2010 – 3,074 קנסות; • בשנת 2011 – 1,559 קנסות; • בשנת 2012 – 1,141 קנסות; • בשנת 2013 – 194 קנסות; בסך הכול ניתנו בשנים 2008-2013: 9,108 קנסות.
סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה	עיריית אשדוד דיווחה לנו על <u>פוטנציאל</u> ההכנסות מקנסות אלו, ולדבריה מדובר ב-4,046,670 ש"ח.⁸¹ לדברי העירייה, <u>פוטנציאל</u> ההכנסות בגין כלל הקנסות, לא כולל חנייה, עמד בשנים אלה על 10,859,080 ש"ח. שיעור ההכנסות הפוטנציאלי בגין אכיפת פתיחת בתי עסק בימי המנוחה מתוך פוטנציאל ההכנסות מכלל הקנסות שעליו דיווחה לנו העירייה הוא 37%.

⁷⁸ צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

⁷⁹ עו"ד סיגלית אסייג-צרויה, מנהלת המחלקה הפלילית, עיריית אשדוד, מכתב, 29 בדצמבר 2013.

⁸⁰ אילנית הראל, עוזרת מקצועית למנכ"ל עיריית אשדוד, מכתב, 29 בינואר 2014.

⁸¹ אילנית הראל, עוזרת מקצועית למנכ"ל עיריית אשדוד, מכתב, 29 בינואר 2014.

שם הרשות : באר-שבע⁸²

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	דרום
מספר תושבים	197,269
דת הרשות	יהודית – יהודים ואחרים 98% ; אחרים 9%
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	5
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק העזר לבאר-שבע (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשל"ב-1972:⁸³ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> הימים שנקבעו בסעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948 כימי מנוחה - תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערב יום המנוחה וסופם במוצאי יום המנוחה חצי שעה לאחר שקיעת החמה, וכולל את ליל תשעה באב, שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 05.00 למחרת. <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה:</u> 2. בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח עסק⁸⁴ או בית עינוג.⁸⁵ 5. (א) ביום הכיפורים ובלייל תשעה באב לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל. (ב) בימי מנוחה שלא פורשו בסעיף קטן (א) לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל⁸⁶ בשעות שבין 22:00 ובין 10:00 למחרת ובשעות שבין 15:00 ובין שקיעת החמה. (ג) בימי מנוחה לא תנגן תזמורת במקומות המפורטים בסעיף זה אף בשעות שפתיחתם מותרת. <u>תחולה:</u> 7. (א) הוראות סעיפים 2 ו-5(ב) לא יחולו על עסק, בית עינוג או בית אוכל שבעלו אינו יהודי, הסוגר אותו בשבתותיהם ובחגיהם של בני עדתו. (ב) הוראות סעיפים 5 ו-6 לא יחולו על הספקת דברי אוכל או משקאות במלון, בפנסיון, באכסניה ובכל מקום כיוצא באלה, לאנשים המתאכסנים בו והאוכלים את דברי האוכל או השותים את המשקאות בו במקום.

⁸² בני מגרלישווילי, מנהל אגף הפיקוח העירוני, עיריית באר-שבע, מכתב, 24 בנובמבר 2013.

⁸³ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק העזר לבאר-שבע \(פתיחת בתי עסק וסגירתם\), התשל"ב-1972](#) תאריך כניסה: 26 בינואר 2014.

⁸⁴ עסק מוגדר בחוק העזר כחנות, משרד, מחסן, קיוסק, בית מלאכה וכל מקום אחר בתחום העירייה שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, למעט בית אוכל, בית עינוג, מלון או פנסיון.

⁸⁵ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שבו עורכים עינוג ציבורי, כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968.

⁸⁶ בית אוכל מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות לשם אכילה או שתייה בו במקום, למעט קיוסק.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 2 ו-5 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח.⁸⁷	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
13	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
לדברי העירייה, כחלק משמירה על הסטטוס קוו ובהתאם למדיניות העירייה, חל איסור על פתיחת עסקים בשבת בשכונות העיר. עם זאת, במסגרת מדיניות זו נקבע כי במרכזי מסחר מוסדרים הפועלים מחוץ לשכונות העיר לא תתבצע פעילות אכיפה כנגד בתי עסק הפועלים בימי מנוחה.	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
פקח אחד מבצע את התפקיד הזה, נוסף על תפקידיו האחרים. פעם בשבוע יש בקרה לעניין עסקים הממשיכים להפר את החוק.	מספר הפקחים
• בשנת 2008 – 649 קנסות; • בשנת 2009 – 679 קנסות; • בשנת 2010 – 780 קנסות; • בשנת 2011 – 791 קנסות; • בשנת 2012 – 85 קנסות; • בשנת 2013 (עד 24 בנובמבר) – 118 קנסות. בסך הכול ניתנו בשנים 2008-2013: 3,102 קנסות.	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
לא נמסר	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

⁸⁷ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.](#)

שם הרשות : ביתר-עילית⁸⁸

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	יהודה ושומרון
מספר תושבים	42,467
דת הרשות	יהודית – 100% יהודים
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	1
רשות חרדית	כהגדרת הרשות עצמה
עיקרי חוק העזר	חוק עזר ל"ביתר-עילית" (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התש"ע-2009:⁸⁹ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> שבתות ומועדי ישראל כדלקמן: ראש השנה, יום הכיפורים, ראשון של סוכות ושמיני עצרת, ראשון ושביעי של פסח, חג השבועות. לעניין זה שבת ומועדי ישראל: מכניסת השבת ועד לצאתם. <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה:</u> 2. (א) לא יפתח אדם ולא ירשה לאחר לפתוח או להחזיק פתוח: (1) בית עסק,⁹⁰ בית אוכל,⁹¹ בית עינוג ציבורי⁹² ובית מרקחת בימי מנוחה; (2) בית עסק במוצאי ימי מנוחה עד לשעה 06:00 למחרת; (ב) לא יפתח אדם ולא ירשה לאחר לפתוח בית עינוג ציבורי בליל תשעה באב, ביום הזיכרון לשואה ולגבורה וביום הזיכרון לחללי צה"ל. <u>תחולה</u> אין הוראות לעניין זה.
הסנקציות הקבועות בצו העיריות	בצו העיריות לא נקבע קנס בגין חוק עזר זה.⁹³ לדברי מנכ"ל העירייה, הסנקציות הן על-ידי הגשת כתב-אישום.

⁸⁸ יהודה גרליץ, מנכ"ל עיריית ביתר-עילית, מכתב, 27 בנובמבר 2013.

⁸⁹ חוק עזר לביתר-עילית (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התש"ע-2009. התקבל מאת מנכ"ל העירייה בדוא"ל. יצוין כי באתר העירייה מופיע נוסח ישן יותר (חוק עזר לביתר-עילית (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשס"ח-2008, ובאתר משרד הפנים לא מפורסם חוק העזר של ביתר-עילית.

⁹⁰ בית עסק מוגדר בחוק העזר לרבות חנות, משרד, מחסן, מספרה, וכן, בית מלאכה, בית מלון, פנסיון וכל מקום אחר שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מאוחסנת סחורה, למעט בית אוכל, בית עינוג ציבורי ובית מרקחת (בתורנות).

⁹¹ בית אוכל מוגדר בחוק העזר מסעדה, בית קפה וכל מקום אחר בתחום העירייה שבו מוגשים או מוכרים אוכל או משקה, על מנת לאוכלו או לשתותו במקום, למעט מזנון, קיוסק, מלון, פנסיון ובית עינוג.

⁹² בית עינוג ציבורי מוגדר בחוק העזר כהגדרתו בסעיף 3 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, כפי שהוחלט במסגרת פרק ט1 לתקנון המועצות המקומיות לרבות מקום בו נערכים מופעי תיאטרון או קולנוע, קונצרט, מופעי מחול, ריקודים, קברט, קרקס, משחק או ספורט וכל עינוג כיוצא באלה, בין שהם בתמורה ובין שלא בתמורה, למעט הרצאה או ויכוח שמטרתם העיקרית היא חינוכית, אף אם הם מלווים לצורך הדגמה בהצגת תמונות או השמעת צלילים.

⁹³ צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה	לדברי מנכ"ל העירייה, אין בשטחי הרשות עסקים הפתוחים בשבת.
אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה	--
מספר הפקחים	--
מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013	--
סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה	--

שם הרשות : בית-שמש⁹⁴

עירייה	מעמד מוניציפלי
ירושלים	מחוז
89,796	מספר תושבים
יהודית – יהודים ואחרים 99.9% ; אחרים 2.3%	דת הרשות
3	אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
חוק עזר לבית שמש (פתיחת עסקים וסגירתם), תש"ך-1959:⁹⁵ <u>הגדרת ימי מנוחה :</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי מנוחה, תש"ח-1948, כימי מנוחה, תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי מנוחה, וכולל ליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה חמש למחרתו ; <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה :</u> 3. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית עסק.⁹⁶ (ב) ביום הכיפורים ובליל תשעה באב לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל⁹⁷ או בית עינוג.⁹⁸ (ג) בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב, לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל - (1) שמוגשים בו אוכל או משקה בליווי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה ; (2) שלא פורט בפסקה (1) - בשעות שבין 22 לבין 9, ובשעות שבין 15 לבין הזמן הקודם לשנים אלה : שעה 18 או סוף יום המנוחה, ובלבד שבשעות שפתיחת בית האוכל מותרת, לא ימכור אדם ולא יגיש ולא ירשה למכור או להגיש אוכל ומשקה אלא בתוך כתלי בית האוכל ולא דרך חלון או באורח אחר בחוץ או אל החוץ. (ד) בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב, לא יפתח אדם ולא ירשה	

⁹⁴ מיקי גסטורט, עו"ד, יועץ משפטי לעיריית בית-שמש, מכתב, 24 בנובמבר 2013.

⁹⁵ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לבית-שמש \(פתיחת עסקים וסגירתם\), תש"ך-1959](#), תאריך כניסה : 1 בינואר 2014.

⁹⁶ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, בית חרושת, מחסן, בית מלאכה, קיוסק, מזנון, וכל מקום אחר שבו נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה או מתנהל עסק, לרבות מכירת כרטיסי כניסה למקום תרבות, בית נכות, תערוכה, גן-חיות, בית עינוג או מקום הגרלה, ולמעט מלון, פנסיון, בית אוכל, בית עינוג או בית מרקחת.

⁹⁷ בית אוכל מוגדר בחוק העזר מסעדה, בית קפה וכל מקום אחר שבו מגישים או מוכרים אוכל או משקה לשם צריכתם בו במקום, למעט מזנון, קיוסק, מלון, פנסיון ובית עינוג.

⁹⁸ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום שבו עורכים שעשוע ציבורי כמשמעותו בפקודת השעשועים הציבוריים, 1935.

הכנסת

	לפתוח – (1) בית עינוג אלא לצורך פעולות תרבות וחינוך ; (2) מחסן, אלא לצורך מכירת קרח תמורת פתקאות. 4. לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית מרקחת בימי מנוחה ובימים שאינם ימי מנוחה בשעות שבין 19 לבין 5 בתקופה שבין 1 באפריל לבין 30 בספטמבר ובשעות שבין 19 לבין 6 בשאר חדשי השנה, ובלבד שבעל בית מרקחת חייב לפתוח את בית המרקחת שלו כשהגיע תורו לפתחו לפי סדר תורנות שיקבע ראש המועצה. <u>תחולה:</u> 5. הוראות הסעיפים 3 ו-4 לא יחולו על בית עסק, בית אוכל או בית מרקחת, אשר בעליו אינו יהודי, אינו מעסיק בו יהודים בימי מנוחה ואינו פותח אותו בימי מנוחתם של בני עדתו.
הסנקציות הקבועות בצו המועצות	צו המועצות המקומיות (עבירות קנס), התשל"ג-1973 קובע כי העובר על הוראות סעיפים 3 ו-4 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה ב' – 475 ש"ח.⁹⁹ בעיריית בית שמש ציינו כי "לעיריית בית שמש קיים, באופן פורמאלי, חוק עזר בנושא פתיחת עסקים וסגירתם. החוק הוא משנת 1959 וכולל הוראות ארכאיות (לדוגמה, אסור לפתוח עסק לאחר השעה 19:00) כך שבפועל אין לחוק תוקף מעשי".
מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה	לדברי העירייה, לא ידוע לה על עסקים הפועלים בימי מנוחה.
אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה	--
מספר הפקחים	לדברי העירייה, אין פקחים העובדים בימי המנוחה.
מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013	לדברי העירייה, היא לא פעלה בכל הנוגע לפתיחת עסקים בימי המנוחה ולנוכח ההוראות הארכאיות גם לא היה ניתן, לו רצתה.
סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה	--

⁹⁹ [צו המועצות המקומיות \(עבירות קנס\), התשל"ג-1973, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.](#)

שם הרשות : בני-ברק¹⁰⁰

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	תל-אביב
מספר תושבים	168,769
דת הרשות	יהודית – יהודים ואחרים 100% ; אחרים 1%
אשכול בממד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	3
רשות חרדית	חרדית, לפי תשובת העירייה.
עיקרי חוק העזר	חוק עזר לבני ברק (פתיחתם של עסקים וסגירתם), התשס"ב-2002:¹⁰¹ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> שבתות וכן מועדי ישראל כדלקמן: (1) ראש השנה; (2) יום הכיפורים; (3) ראשון של סוכות ושמיני עצרת; (4) ראשון ושביעי של פסח; (5) חג השבועות. תחילתם שלושת רבעי השעה לפני שקיעת החמה בערבים שלפניהם, וסיומם שעה לאחר שקיעת החמה בערב שלאחריהם; <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה:</u> 2. לא יפתח אדם ולא ירשה בעל עסק לפתוח או להחזיק פתוח - (1) בית עסק,¹⁰² מקום עינוג ציבורי¹⁰³ ובית אוכל¹⁰⁴ בימי מנוחה; (2) בית עסק במוצאי ימי מנוחה עד לשעה 6.00 למחרת. <u>תחולה</u> אין סעיף תחולה בחוק.
הסנקציות הקבועות בצו העיריות	צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיף 2 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח, והעובר על הוראות סעיף 7 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה ה' – 165 ש"ח.¹⁰⁵

¹⁰⁰ עו"ד יהושע דה-האן, התובע העירוני, עיריית בני-ברק, מכתב, 12 בדצמבר 2013.

¹⁰¹ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לבני-ברק \(פתיחתם של עסקים וסגירתם\), התשס"ב-2002](#), תאריך כניסה: 21 בינואר 2014.

¹⁰² בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, דוכן, מרכול, רשת שיווק, משרד, בית מסחר, בית מלאכה, בית חרושת או מחסן, שבו מתנהל עסק או נעשית מלאכה או מאוחסנת סחורה, ולמעט בית אוכל, מקום עינוג ציבורי, בית מרקחת (שלא במסגרת תורנות) ושירותי אירוח של בית מלון או אכסניה.

¹⁰³ מקום עינוג ציבורי מוגדר בחוק העזר מקום שבו מתנהל עינוג ציבורי כמשמעותו בחוק רישוי עסקים [התשכ"ח-1968].

¹⁰⁴ בית אוכל מוגדר בחוק העזר מסעדה, בית קפה, מזנון, בר, חנות לממכר גלידה או בית אוכל אחר הטעון רישיון לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, ולמעט שירותי אירוח של בית מלון או אכסניה.

¹⁰⁵ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה	לדברי העירייה, אין בעיר עסקים הפועלים בימי מנוחה ; בעשרות השנים האחרונות העירייה לא נתקלה בהפרת החוק.
אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה	לפי העירייה, אין צורך באכיפה משום שהעיר חרדית והעסקים סגורים בימי מנוחה.
מספר הפקחים	לדברי העירייה, 13 פקחים מוסמכים לתת קנסות לעסקים הפועלים בימי מנוחה, אך כאמור אין אכיפה משום שלא עלה בה צורך.
מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2013-2008	--
סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה	--

שם הרשות : גבעתיים¹⁰⁶

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	תל-אביב
מספר תושבים	55,703
דת הרשות	יהודית – 100% יהודים ואחרים ; 3% אחרים
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	8
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר לגבעתיים (פתיחת עסקים וסגירתם), תשי"ח-1959:¹⁰⁷ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי המנוחה, תש"ח-1948, כימי מנוחה, תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי מנוחה, וכולל את תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה חמש למחרת. <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה:</u> 3. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית עסק.¹⁰⁸ (ב) ביום הכיפורים ובלייל תשעה באב לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל¹⁰⁹ או בית עינוג.¹¹⁰ (ג) בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב, לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל - (1) מוגשים בו אוכל או משקה בליווי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה; (2) שלא פורט בפסקה (1) - בשעות שבין 22:00 לבין 9:00, ובשעות שבין 15:00 לבין הזמן הקודם לשניים אלה: שעה 18:00 או סוף יום המנוחה, ובלבד שבשעות שפתיחת בית האוכל מותרת, לא ימכור אדם ולא יגיש ולא ירשה למכור או להגיש אוכל ומשקה אלא בתוך כתלי בית האוכל ולא דרך חלון או באורח אחר בחוץ או אל החוץ. (ד) בימי מנוחה, למעט יום כיפורים וליל תשעה באב, לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח -

¹⁰⁶ יורם כהן, מנכ"ל עיריית גבעתיים, מכתב, 18 בדצמבר 2013; זאב טננבאום, אגף הפיקוח והחניה בעיריית גבעתיים, שיחת טלפון, דצמבר 2013.

¹⁰⁷ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לגבעתיים \(פתיחת עסקים וסגירתם\), תשי"ח-1959](#), תאריך כניסה: 26 בינואר 2014.

¹⁰⁸ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד מחסן, בית-חרושת, בית מלאכה, קיוסק, מזנון, וכל מקום אחר שבו נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, או מתנהל עסק, לרבות מכירת כרטיסי כניסה למקום תרבות, בית נכות, תערוכה, גן-חיות, בית עינוג או למקום הגרלה ולמעט מלון, פנסיון, בית אוכל, בית עינוג ובית מרקחת (בתורנות).

¹⁰⁹ בית אוכל מוגדר בחוק העזר מסעדה, בית קפה וכל מקום אחר שבו מגישים או מוכרים אוכל או משקה לשם צריכתם בו במקום, למעט מזנון, קיוסק, מלון, פנסיון ובית עינוג.

¹¹⁰ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום שבו עורכים שעשוע ציבורי כמשמעותו בפקודת השעשועים הציבוריים, 1935.

(1) בית עינוג אלא לצורך פעולות תרבות וחינוך ; (2) מחסן, אלא לצורך מכירת קרח תמורת פתקאות. <u>תחולה</u> 5. הוראות סעיפים 3 ו-4 לא חולו על בית עסק, בית אוכל או בית מרקחת, אשר בעליו אינו יהודי, אינו מעסיק בו יהודים בימי מנוחה ואינו פותח אותו בימי מנוחתם של בני עדתו.	
צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 3 ו-4 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח.¹¹¹	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
17 עסקים פועלים בימי מנוחה וואו בשעות אסורות.¹¹²	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
בשנים 2008-2011 הייתה אכיפה של חוק העזר האמור, אולם מהעירייה נמסר כי בשנתיים האחרונות אין אכיפה של פתיחת עסקים בימי מנוחה עקב הנחיה של הנהלת העירייה הקודמת.¹¹³	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
2 פקחים מוסמכים לתת דוחות כיום.¹¹⁴	מספר הפקחים
בשנים 2008-2011 ניתנו כ-1,000 דוחות בגין פתיחת עסקים בימי מנוחה וואו בשעות אסורות, אולם לעירייה אין נתונים מדויקים על כמה מדוחות אלה ניתנו בגין פתיחת עסקים בימי המנוחה. בשנים 2012-2013 לא ניתנו דוחות בעניין פתיחת עסקים בימי מנוחה.	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

¹¹¹ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

¹¹² עסקים אלה נמצאים ברחובות: כצלסון, סירקין, שינקין, ויצמן, דרך השלום ודרך האלוף שדה.

¹¹³ זאב טנבאום, מ"מ ראש רשות פיקוח וחניה בעיריית גבעתיים, שיחת טלפון, 14 בינואר 2014.

¹¹⁴ עד סוף שנת 2011 היו 5 פקחים מוסמכים לתת דוחות בנושא זה. בשנת 2012 הוכנסה מערכת חדשה לשימוש וכיום שני פקחים בלבד מוסמכים לכך. לדברי מנהל מחלקת פקחים, צפוי שמספר הפקחים יעלה בקרוב.

שם הרשות : הוד-השרון¹¹⁵

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	המרכז
מספר תושבים	51,035
דת הרשות	יהודית – 98% יהודים ואחרים ; 2% אחרים
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	8
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר להוד השרון (שמירה על איכות הסביבה, מניעת מפגעים ושמירת הסדר והניקיון), התשנ"ח-1997 (פרק י"ז):¹¹⁶ הגדרת ימי מנוחה: הימים שנקבעו כימי מנוחה בפקודת סדרי השלטון והמשפט, שתחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה וסיומם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי מנוחה. סגירת בתי עסק בימי מנוחה: 101. בימי מנוחה ובלייל יום הזיכרון לשואה ולגבורה כמשמעותו בחוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, התשי"ט-1959 (להלן - יום השואה), בלייל יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, בלייל תשעה באב וביום הכיפורים, לא יפתח אדם ולא ירשה למי שפועל מטעמו לפתוח בית עסק. 104. בלייל יום השואה, בלייל יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, בלייל תשעה באב, בלייל יום הכיפורים וביום הכיפורים, לא יפתח אדם ולא ירשה למי שפועל מטעמו לפתוח בית אוכל, לרבות מזנון, קיוסק, בית קפה, בית עינוג או מפעל. 105. לא יפתח אדם ולא ירשה למי שפועל מטעמו לפתוח בימי מנוחה בית מרקחת, ובימים שאינם ימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה למי שפועל מטעמו לפתוח בית מרקחת בשעות שבין 22.00 לבין 06.00 למחרת, ובלבד שבעל בית מרקחת יפתח את בית המרקחת שבבעלותו בהגיע תורו לפי תורנות שקבע שר הבריאות בתוקף סמכותו לפי סעיף 62(9) לפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981, ובהעדר תקנות לעניין כאמור - לפי תורנות שקבע ראש העירייה. 106. העירייה רשאית לתת היתר לפי פרק זה, לבטלו או להתלותו,

¹¹⁵ יוסי רובינשטיין, עוזר למנכ"ל עריית הוד-השרון, מכתב, 22 בינואר 2014.

¹¹⁶ אתר משרד הפנים, [חוק עזר להוד-השרון, שמירה על איכות הסביבה, מניעת מפגעים ושמירת הסדר והניקיון](#), התשנ"ח-1997, תאריך כניסה: 30 בינואר 2014.

לכלול בו תנאים, להוסיף עליהם, או לשנותו. <u>תחולה</u> אין הוראות תחולה בפרק זה.	
צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 101 ו-104 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח. ¹¹⁷	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
17	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
במענה על מרכז המחקר והמידע של הכנסת נמסר כי "עיריית הוד השרון שומרת על היסטוס קווי המתקיים עד עתה, כפי שהתעצב בשנים האחרונות. מציאות אשר בה התרגל הציבור לקיומם של בתי עסק קטנים הפתוחים בימי שבת אשר רובם ככולם עוסקים במכירת מזון".	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
פקח אחד	מספר הפקחים
לדברי העירייה, לא נמצאו רישומים לקנסות, אם ניתנו בשנים האחרונות, לאותם עסקים הפתוחים בשבת.	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2013-2008
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

¹¹⁷ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.](#)

שם הרשות : הרצליה¹¹⁸

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	תל-אביב
מספר תושבים	89,232
דת הרשות	יהודית – יהודים ואחרים 99.9% ; אחרים 4%
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	8
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר להרצליה (פתיחת עסקים וסגירתם) תשכ"ג-1963:¹¹⁹ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי המנוחה, תש"ח-1948, כימי מנוחה, תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה, וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי המנוחה, וכולל את ליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה חמש למחרת. <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה:</u> 4. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית עסק.¹²⁰ (ב) ביום כיפורים וליל תשעה באב לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל¹²¹ או בית עינוג.¹²² (ג) בימי מנוחה, למעט יום כיפורים וליל תשעה באב, לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל - (1) שמוגשים בו אוכל או משקה בליווי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה; (2) שלא פורט בפסקה (1) - בשעות שבין 22 לבין 9 ובשעות שבין 15 לבין הזמן הקודם לשנים אלה : שעה 18 או סוף יום המנוחה; ובלבד שבשעות שפתיחת בית האוכל מותרת בהן, לא ימכור אדם ולא יגיש ולא ירשה למכור או להגיש אוכל ומשקה אלא בתוך כתלי בית האוכל ולא דרך חלון או באורח אחר בחוץ או אל החוץ.

¹¹⁸ יחיעם שושני, מנכ"ל עיריית הרצליה, מכתב, 25 בדצמבר 2013.

¹¹⁹ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר להרצליה \(פתיחת עסקים וסגירתם\), תשכ"ג-1963](#). כניסה אחרונה: 14 בינואר 2014

¹²⁰ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מחסן, בית מלאכה, קיוסק, מזנון, וכל מקום אחר שבו נעשית מלאכה, מוחסנת סחורה או מתנהל עסק, לרבות מכירת כרטיסי כניסה למקום תרבות, בית נכות, תערוכה, גן-חיות, בית עינוג או מקום הגרלה ולמעט מלון, פנסיון, בית אוכל, בית עינוג ובית מרקחת.

מזנון מוגדר בחוק העזר כל מקום שלגביו ניתן או יש לתת רישיון למזנון על-פי פקודת המלאכות והתעשיות (הסדרתן). קיוסק מוגדר בחוק עזר כל מקום שלגביו ניתן או יש לתת רישיון למזנון על-פי פקודת המלאכות והתעשיות (הסדרתן).

¹²¹ בית אוכל מוגדר בחוק העזר מסעדה, בית קפה וכל מקום אחר שבו מגישים או מוכרים אוכל או משקה לשם צריכתם בו במקום, למעט מזנון, קיוסק, מלון, פנסיון ובית עינוג.

¹²² בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום שבו עורכים שעשוע ציבורי כמשמעותו בפקודת השעשועים הציבוריים 1935.

	(ד) בימי מנוחה, למעט יום כיפורים וליל תשעה באב, לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח (1) בית עינוג, אלא לצורך פעולות תרבות וחינוך (2) מחסן, אלא לצורך חלוקת קרח. 5. (א) לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית מרקחת בימים או בשעות שבהם אסורה פתיחתם של עסקים לפי חוק עזר זה, זולת לפי היתר מראש העירייה בכתב. (ב) ראש העיריה רשאי להתנות מתן היתר לפי סעיף קטן א בתנאים, לרבות הגבלות הרשות למכירת תרופות ומוצרי בריאות או לפתיחת חלק מבית המרקחת בלבד. <u>תחולה:</u> הוראות הסעיפים 4 ו-5 לא יחולו על בית עסק, בית אוכל או בית מרקחת, אשר בעליו אינו יהודי, אינו מעסיק בו יהודים בימי מנוחה ואינו פותח אותו בימי מנוחתם של בני עדתו.
הסנקציות הקבועות בצו העיריות	צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 4 ו-5 (א) לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה ב' – 475 ש"ח.¹²³ לדברי העירייה, עסק אשר פועל בניגוד לחוק העזר מוזמן לשימוע בטרם הוצאת צו סגירה מינהלי נגדו או מוזמן לביטול רישיון העסק ואחריו הגשת כתב-אישום.
מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה	לדברי העירייה, ככלל בתי-האוכל באזור הרצלייה פתוח ומערב העיר, בנוסף לקניון ארנה וקניון שבעת הכוכבים, פתוחים בימי המנוחה, להערכת העירייה מדובר בכ- 200 עסקים.
אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה	--
מספר הפקחים	12 פקחים לדברי העירייה, היא אינה מעסיקה פקחים ייעודיים לאכיפה בנושא פעילות בימי מנוחה.
מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013	לדברי העירייה, היא לא הטילה קנסות כלל בגין פעילות בימי מנוחה "לאור המדיניות כי ניתן להפעיל העסקים".
סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה	--

¹²³ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.](#)

שם הרשות : חיפה¹²⁴

עירייה	מעמד מוניציפלי
חיפה	מחוז
272,181	מספר תושבים
מעורבת - יהודים ואחרים 89.4% ; אחרים 10.6% ; ערבים 11%	דת הרשות
7	אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
עיקרי חוק העזר חוק עזר לחיפה (פתיחת בתי עסק וסגירתם), תש"ט-1949:¹²⁵ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי מנוחה, תש"ח-1948, כימי מנוחה במדינת ישראל - תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערב שבת או ערב חג וסיומם בשבת או בחג עם צאת הכוכבים - וכוללים ליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסיומו שעה 5 בבוקר. <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה:</u> 2. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח חנות¹²⁶ או בית עינוג.¹²⁷ (ב) ביום הכיפורים או בליל תשעה באב לא יפתח אדם, ולא ירשה לפתוח, בית אוכל¹²⁸ או בית קפה.¹²⁹ (ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על בעל חנות, בעל בית אוכל, בית קפה או בעל בית עינוג שאינו יהודי, הסוגר אותו בשבתם ובחגיהם של בני עדתו. (ד) ביום הזיכרון לשואה ולגבורה כמשמעותו בחוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, התשי"ט-1959 (להלן - יום השואה), לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית עינוג; ובליל יום השואה יהיו גם בתי קפה ובתי אוכל סגורים. (ה) ביום הזיכרון לחללי מלחמת הקוממיות וצבא-הגנה לישראל, כמשמעותו	

¹²⁴ נורית ברעם, מנהלת תחום מינהלי, הלשכה המשפטית, עיריית חיפה, מכתב, 22 בינואר 2014.

¹²⁵ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לחיפה \(פתיחת בתי עסק וסגירתם\), תש"ט-1949](#), תאריך כניסה: 26 בינואר 2014.

¹²⁶ חנות מוגדרת בחוק העזר כחנות, מחסן, משרד, קיוסק, בית מלאכה וכל מקום אחר באזור עיריית חיפה שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, לרבות חלון, אשנב או סידור אחר למכירת אוכל או משקה מתוך חנות או בית אוכל לעוברים ושבים ברחוב, למעט בית אוכל, בית קפה, בית עינוג, מלון, פנסיון או בית מרקחת.

¹²⁷ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שבו עורכים עינוג ציבורי כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968.

¹²⁸ בית אוכל מוגדר בחוק העזר כל מקום באזור העירייה, שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות לשם אכילה או שתייה בו במקום, למעט קיוסק.

¹²⁹ בית קפה מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שלגביו ניתן או יש לקבל רישיון לבית קפה על-פי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

בחוק יום הזיכרון לחללי מלחמת הקוממיות וצבא-הגנה לישראל, התשכ"ג-1963, לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית עינוג ובליל יום הזיכרון יהיו גם בתי קפה ובתי אוכל סגורים. 3. (א) בימים שאינם ימי מנוחה, לא יפתח אדם, ולא ירשה לפתוח (4) כל חנות שמוכרים בה בקמעונות מצרכים שאינם מזון, פרט לחנות לממכר פרחים – משעה 8 בערב עד שעה 9 בבוקר - ופרט לערבי ימי מנוחה - משעה 2 אחה"צ עד שעה 4 אחה"צ. <u>תחולה</u> ראו סעיף 2(ג) שהוצג לעיל.	
צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971 קובע כי העובר על הוראות סעיפים 2(א) ו-2(ב) לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א'-730 ₪.¹³⁰ נוסף על כך, מהעירייה נמסר כי סעיף 254 לפקודת העיריות קובע כי העובר על הוראת חוק עזר, דינו – קנס של 3,600 שקלים חדשים, ובעבירה נמשכת קנס נוסף של 160 שקלים חדשים בעד כל יום שבו נמשכת העבירה לאחר שנמסרה הודעה עליה בכתב מטעם ראש העירייה או לאחר הרשעה. לדברי עיריית חיפה, היא אוכפת את האיסורים הקבועים בחוק באמצעות רישום דוחות ברירת קנס והיא אינה מגישה כתבי אישום.	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
לדברי העירייה, אין נתונים מדויקים על למספר העסקים הפתוחים בימי שבת. עם זאת, לפי הערכת גורמי האכיפה בעיר, בימי המנוחה פועלים כמה עשרות בודדות של עסקים באזורי המגורים ועשרות רבות של בתי עסק פועלים באזורי המסחר והקניונים.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
מהעירייה נמסר כי עד שנת 2011 האכיפה התבססה על מתן דוחות ברירת קנס פעם אחת לחודש לערך, לעסק המפר את הוראות החוק. בשנת 2011 הוחלט לשנות את מדיניות האכיפה למדיניות המבוססת על בסיס של מטרדים. לדברי העירייה, הנחת העבודה היא שפתיחת עסק בימי שבת יוצרת מטרד באזורי מגורים ואינה יוצרת מטרדים באזורי תעשייה. בהתאם לכך, החוק נאכף באזורי מגורים ואילו באזורי מסחר הוא אינו נאכף.	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
לדברי עיריית חיפה, כל מפקחי אגף הפיקוח הכללי העירוני מוסמכים לאכוף את הוראת חוק העזר ולרשום דוחות ברירת קנס לעסקים הפתוחים בימי מנוחה בניגוד להוראות חוק העזר. בעירייה מועסקים כמה עשרות פקחים. בכל הנוגע לאכיפה בימי מנוחה, יש שני פקחים בשתי משמרות, כלומר ארבעה פקחים בסך הכול.	מספר הפקחים
• בשנת 2008 – 785 קנסות; • בשנת 2009 – 939 קנסות; • בשנת 2010 – 869 קנסות; • בשנת 2011 – 817 קנסות; • בשנת 2012 – 643 קנסות;	מספר קנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2013-2008

¹³⁰ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

• בשנת 2013 (עד 1 בנובמבר) – 389 קנסות; סך הכול ניתנו בשנים 2013-2008: 4,442 קנסות.	
• בשנת 2008 – 367,810 ש"ח; • בשנת 2009 – 541,239 ש"ח; • בשנת 2010 – 587,593 ש"ח; • בשנת 2011 – 488,630 ש"ח; • בשנת 2012 – 395,255 ש"ח; • בשנת 2013 (עד 1 בנובמבר) – 239,661 ש"ח; סך הכול הכנסות מקנסות אלה בשנים 2013-2008: 2,620,188 ש"ח. סך הכנסות העירייה מכלל הקנסות בכל התחומים (למעט דוחות חנייה) בשנים 2013-2008: 12,765,390 ש"ח. כלומר, שיעור ההכנסות של העירייה מקנסות בגין הפרת חוק העזר לאכיפת פתיחת עסקים בימי המנוחה בשנים 2013-2008 מתוך כלל ההכנסות של העירייה מקנסות בכל התחומים (למעט חנייה) בשנים אלה עמד על כ-21%.	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה בשנים 2013-2008

שם הרשות : כרמיאל¹³¹

כרמיאל	מעמד מוניציפלי
צפון	מחוז
44,868	מספר תושבים
יהודית – יהודים ואחרים 98% ; אחרים 13%	דת הרשות
5	אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
עיקרי חוק העזר חוק עזר לכרמיאל (פתיחת בתי עסק וסגירתם), תשל"ג-1973:¹³² <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי מנוחה, תש"ח - 1948, כימי מנוחה, תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי מנוחה, וליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 05.00 למחרת. <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה:</u> 2. בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל¹³³ לפתוח בית עסק¹³⁴ או בית עינוג.¹³⁵ 4. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית אוכל או בית קפה.¹³⁶ (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בימי המנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב, מותר לפתוח בית אוכל, או בית קפה שאין מגישים בו אוכל או משקה בליווי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה, מתחילת יום המנוחה עד השעה 24.00 ובשעות שבין 10.00 ובין 15.30 לצורך מכירה והגשה של אוכל או משקה בין כתלי בית האוכל או בית-הקפה. 5. לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית מרקחת¹³⁷ בימי מנוחה, ובימים שאינם ימי מנוחה - בשעות שבין 19.00 לבין 06.00 למחרת, ובלבד שבעל בית מרקחת חייב	

¹³¹ מנחם טפר, מנכ"ל, עיריית כרמיאל, מכתב, 9 בדצמבר 2013.

¹³² אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לכרמיאל \(פתיחת בתי עסק וסגירתם\), תשל"ג-1973](#), תאריך כניסה: 26 בינואר 2014.

¹³³ בעל מוגדר בחוק העזר כבעל בית עסק, בית אוכל, בית עינוג לרבות שוכרו, מנהלו או המחזיק בו.

¹³⁴ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מחסן, בית מלאכה וכל מקום אחר בתחום המועצה שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, למעט בית אוכל, בית עינוג, מלון, פנסיון, אכסניה, בית מרקחת, ברכת שחייה, תחנת דלק, בית תרבות, מועדון וכל מקום אחר שבו מתנהלת פעילות חברתית, תרבותית, ספורטיבית או קהילתית ואתר תיירות.

¹³⁵ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שבו עורכים שעשוע ציבורי כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, תשכ"ח - 1968.

¹³⁶ בית אוכל מוגדר בחוק העזר כמקום בתחום המועצה שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות לשם צריכתם בו במקום, למעט קיוסק, מזנון, מלון, פנסיון, אכסניה, בית קפה ובית עינוג.

¹³⁷ בית מרקחת מוגדר כבית עסק בחוק העזר העירוני.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

לפתוח את בית המרקחת שלו כשהגיע תורו לכך לפי תורנות שקבע שר הבריאות בתקנות, בתוקף סמכותו לפי סעיף 47(ט) לפקודת הרוקחים, ואם לא הותקנו תקנות כאלה - לפי תורנות שקבע ראש המועצה. <u>תחולה</u> אין הוראות לעניין תחולה.	
צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 2, 4(א) ו-5 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח. ¹³⁸	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
9 פיצוציות, מרכז מסחרי באזור התעשייה המזרחי וכמה מסעדות באזורי התעשייה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
--	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
7	מספר הפקחים
לדברי עיריית כרמיאל, אין ולא הייתה גם בעבר אכיפה של חוק העזר בנושא זה.	מספר קנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

¹³⁸ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

שם הרשות : לוד¹³⁹

מנעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	מרכז
מספר תושבים	71,060
דת הרשות	מעורבת – יהודים ואחרים 71.6% ; אחרים 28.4% ; ערבים 28.4%
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	4
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר ללוד (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשכ"ז-1966¹⁴⁰ <u>הגדרת ימי מנוחה :</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי מנוחה, תש"ח-1948, כימי מנוחה, תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי מנוחה, וליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 5 למחרת ; <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה :</u> 2. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית עסק¹⁴¹ או בית עינוג.¹⁴² (ב) בליל יום הזיכרון לשואה ולגבורה כמשמעותו בחוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, תשי"ט-1959 (להלן - יום השואה), לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית עינוג. 4. (א) בימי מנוחה ובליל יום השואה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית אוכל¹⁴³ או בית קפה.¹⁴⁴ (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב, מותר לפתוח בית אוכל או בית קפה שאין מגישים בו אוכל או משקה בליווי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה, מהתחלת יום המנוחה עד שעה 22.00 ובין השעות

¹³⁹ אהרון אטיאס, מנכ"ל עיריית לוד, מכתב, 1 בינואר 2014 ; עו"ד יהודית שקד, המחלקה המשפטית בעיריית לוד, שיחת טלפון, 20 בינואר 2014.

¹⁴⁰ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר ללוד \(פתיחת בתי עסק וסגירתם\), התשכ"ז-1966](#), תאריך כניסה : 21 בינואר 2014.

¹⁴¹ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מחסן, קיוסק, מזנון, בית מלאכה וכל מקום אחר בתחום העירייה שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, למעט בית אוכל, בית קפה, בית עינוג, מלון או פנסיון.

¹⁴² בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שבו עורכים שעשוע ציבורי כמשמעותו בפקודת השעשועים הציבוריים, 1935.

¹⁴³ בית אוכל מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות לשם צריכתם בו במקום, למעט קיוסק או מזנון.

¹⁴⁴ בית קפה מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שלגביו ניתן או יש לקבל רישיון לבית קפה על-פי פקודת המלאכות והתעשיות (הסדרתן).

10.00 עד 15.00, לצורך מכירה והגשה של אוכל או משקה בין כתלי בית האוכל או בית הקפה.	
<u>תחולה:</u>	
6. (א) הוראות סעיפים 2 ו-4 לא יחולו על בית עסק, בית עינוג, בית אוכל או בית קפה שבעליו אינו יהודי ואינו פותח אותו בימי מנוחתם של בני עדתו.	
(ב) הוראות סעיפים 4 ו-5 לא יחולו על הספקת דברי אוכל או משקאות במלון, פנסיון, אכסניה או כל מקום כיוצא באלה לאנשים המתאכסנים בו והצורכים את דברי האוכל או את המשקאות בו במקום.	
צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 2 ו-4 (א) לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח. ¹⁴⁵	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
לא התקבלה תשובה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
--	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
לדברי העירייה, כל 14 הפקחים של עיריית לוד מוסמכים לאכוף את הוראות החוק.	מספר הפקחים
בתשובת העירייה נכתב כי "...בשל המורכבות של העיר לוד מדיניות העירייה משנת 2008 הייתה כי לא ניתנו קנסות בימי המנוחה, למעט ליל תשעה באב". משנת 2008 ועד לשנת 2013 ניתנו 44 קנסות בגין פתיחת עסקים בליל תשעה באב.	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

¹⁴⁵ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

שם הרשות : מודיעין-מכבים-רעות¹⁴⁶

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	מרכז
מספר תושבים	82,916
דת הרשות	יהודית – 100% יהודים ואחרים ; 2% אחרים
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	8
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר למודיעין מכבים רעות (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשנ"ו-1996:¹⁴⁷ <u>הגדרת ימי מנוחה :</u> ימי שבת ומועדי ישראל – שבתות השנה וכן מועדי ישראל כדלקמן : ראש השנה ; יום הכיפורים ; ראשון של סוכות ושמיני עצרת ; ראשון ושביעי של פסח ; חג השבועות. תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערב שלפניהם וסיומם עם צאת הכוכבים במוצאי שבת או חג ; <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה :</u> סגירת בית עסק בשבת ומועדי ישראל – 2. (א) לא יפתח בעל בית עסק¹⁴⁸ ובעל עינוג ציבורי¹⁴⁹ את עסקו ולא יחזיק פתוח בימי שבת ומועדי ישראל ; (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי בעל בית קפה¹⁵⁰ לפתחו בימי שבת ומועדי ישראל, פרט ליום הכיפורים, ולהגיש ארוחות ללקוחותיו בתוך הבניין שבו מצוי העסק בשעות כדלקמן : (1) בערבי ימי שבת ומועדי ישראל עד לשעה 24:00 ; (2) בימי שבת ומועדי ישראל – בין השעות 10:00 עד 24:00. (ג) לא יפתח בעל מרכז ספורט¹⁵¹ את עסקו ביום הכיפורים ; (ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי בעל בית קולנוע ובעל אולם המיועד למופעים והצגות, לפתחם בימי שבת ומועדי ישראל.

¹⁴⁶ יורם כרמון, מנכ"ל עיריית מודיעין-מכבים-רעות, מכתב, 16 בדצמבר 2013 ; עו"ד דנה חפץ, היועצת המשפטית של עיריית מודיעין-מכבים-רעות, שיחת טלפון, דצמבר 2013.

¹⁴⁷ אתר האינטרנט של עיריית מודיעין-מכבים-רעות, [חוק עזר למודיעין-מכבים-רעות \(פתיחת בתי עסק וסגירתם\), התשנ"ו-1996](#), תאריך כניסה : 26 בינואר 2014.

¹⁴⁸ בית עסק מוגדר בחוק העזר לרבות חנות, משרד, בית-מסחר, בית מלאכה, בית-חרושת או מחסן, שכן מתנהל עסק או נעשים מלאכה או מאוכסנת סחורה, למעט בית קפה, בית מרקחת (בתורנות), שירותי אירוח של בית מלון או מרכז ספורט.

¹⁴⁹ עינוג ציבורי מוגדר בחוק העזר כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, לרשות המקום שבו מתקיים עינוג ציבורי.

¹⁵⁰ בית קפה מוגדר בחוק העזר לרבות מסעדה, מזנון, בר, חנות לממכר גלידה או בית אוכל, הטעון רישיון לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, למעט שירותי אירוח של בית מלון או אכסניה.

¹⁵¹ מרכז ספורט מוגדר בחוק העזר ברכת שחיה, מתקני ספורט ומזנון שבשטח מרכז הספורט.

6. בימי שבת ומועדי ישראל, כאשר בית הקפה פתוח כאמור בסעיף 2(ב) לא ימכור אדם סחורה לצריכה מחוצה לו. <u>תחולה:</u> לא נקבעו הוראות בחוק.	
צו המועצות המקומיות (עבירות קנס), התשל"ג-1973, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 2(א), (ב), (ג), 6 ו-7 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח. ¹⁵²	הסנקציות הקבועות בצו המועצות
לדברי העירייה, אין בידיה נתונים מדויקים על כך.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
לדברי העירייה, הפיקוח העירוני מופעל בשבתות לקריאות חירום בלבד.	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
לא נמסר	מספר הפקחים
--	מספר הקנסות שניתנו בפועל בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

¹⁵² [צו המועצות המקומיות \(עבירות קנס\), התשל"ג-1973](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

שם הרשות : מודיעין-עילית¹⁵³

מנעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	יהודה ושומרון
מספר תושבים	55,494
דת הרשות	יהודית – יהודים ואחרים 100% ; אחרים 0%
אשכול בממד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	1
רשות חרדית	חרדית – כהגדרת עיריית מודיעין עילית.
עיקרי חוק העזר	אין חוק עזר. לפי העירייה, הרשות חרדית, כל העסקים סגורים בימי שבת ובמועדי ישראל ואין צורך בחוק המסדיר זאת.
הסנקציות הקבועות בצו העיריות	--
מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה	לפי העירייה, כל העסקים סגורים בשבת ובמועדי ישראל.
אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה	--
מספר הפקחים	--
מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013	--
סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה	--

¹⁵³ יהושע אהרונביץ, מבקר עיריית מודיעין-עילית, מכתב, 4 בדצמבר 2013.

שם הרשות : נצרת-עילית¹⁵⁴

מנעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	צפון
מספר תושבים	40,829
דת הרשות	מעורבת – יהודים ואחרים 80.8% ; אחרים 13.5% ; ערבים 19.1%
אשכול במדד חברתי-כלכלי של הלמ"ס	5
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר לנצרת עילית (שמירת איכות הסביבה), התשס"א-2001 (פרק ט"ז)¹⁵⁵ <u>הגדרת ימי מנוחה :</u> אינם מוגדרים בחוק. <u>סגירת בית עסק בימי מנוחה ובימי זיכרון :</u> 154. לא יפתח אדם ולא ירשה למי שפועל מטעמו לפתוח בית עסק¹⁵⁶ בימי מנוחה, בליל יום הזיכרון לשואה ולגבורה כמשמעותו בחוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, התשי"ט-1959 (להלן - יום הזיכרון לשואה), בליל יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, בליל תשעה באב וביום הכיפורים. <u>סגירת בית אוכל ביום הכיפורים :</u> 157. (א) ביום הכיפורים לא יפתח אדם ולא ירשה למי שפועל מטעמו לפתוח בית אוכל.¹⁵⁷ (ב) הוראות סעיף קטן (א), לא יחולו על אספקת דברי אוכל או משקאות במלון, בפנסיון, באכסניה, ובמקום כיוצא בהם, לאנשים המתאכסנים בו ואוכלים דברי מאכל או שותים משקאות במקום. <u>תחולה :</u> אין סעיף תחולה.
הסנקציות הקבועות בצו העיריות	צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על סעיפים 157(א) ו-159

¹⁵⁴ צ'ארלס בר זיו, הממונה על הפיקוח העירוני בעיריית נצרת-עילית, מכתב למר דב לוצקי, מנכ"ל העירייה, 9 בדצמבר 2013, הועבר על-ידי מנכ"ל העירייה ב-16 בדצמבר 2013 ; צ'ארלס בר זיו, שיחת טלפון, 22 בינואר 2014 ; עו"ד אולגה גורדון, היועצת המשפטית של עיריית נצרת-עילית, מכתב בדואר אלקטרוני, 29 בינואר 2014.

¹⁵⁵ אתר האינטרנט של משרד הפנים, **חוק עזר לנצרת-עילית (שמירת איכות הסביבה), התשס"א-2001**, תאריך כניסה: 29 בינואר 2014. **לדברי הלשכה המשפטית של עיריית נצרת-עילית זהו החוק הרלוונטי לעניין.** לדברי הלשכה המשפטית של העירייה, חוק זה ביטל את **חוק עזר לנצרת-עילית (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשנ"ד-1994**. החוק הספציפי אינו מוכר ללשכה המשפטית, ולהבנתה, משום שחוק עזר לנצרת-עילית (שמירת איכות הסביבה), התשס"א-2001 מאוחר יותר, הוראותיו גוברות.

¹⁵⁶ לפי סעיף 159, למעט בית מרקחת בתורנות. בית עסק אינו מוגדר בחוק. מופיעה הגדרה כללית לעסק הכוללת בתי אוכל: עסק בית אוכל, בית מלון, בית מרקחת, בית קפה, תחנת אוטובוסים, מחסן, מסעדה, מפעל, מקום למכירת כרטיסים, מקום עינוג, משרד, תחנת דלק, תחנת מוניות, קיוסק או מקום אחר שבו מתנהל עסק.

¹⁵⁷ בית אוכל אינו מוגדר בחוק.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח. ¹⁵⁸	
לדברי העירייה, אין בידיה נתונים על היקף העסקים הפתוחים בימי מנוחה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
לדברי העירייה, אין אכיפה של החוק בנוגע לימי מנוחה. בערב יום הזיכרון לחללי צה"ל ובערב יום השואה והגבורה הפקחים פועלים לאכוף את החוק.	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
13 פקחים (יום, לילה ושיטור משולב) מוסמכים לתת קנסות; הפקחים אינם ייעודיים לחוק זה.	מספר הפקחים
ניתן קנס אחד בשנת 2011.	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
בשנים 2008-2013 ניתן קנס אחד בגין פתיחת עסקים בימי מנוחה בסך 445 ש"ח.	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

¹⁵⁸ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

שם הרשות : נתניה¹⁵⁹

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	מרכז
מספר תושבים	192,159
דת היישוב	יהודית – יהודים ואחרים 99.8% ; אחרים 7% ;
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	6
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר לנתניה (פתיחת עסקים וסגירתם), תשי"ח-1957:¹⁶⁰ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי המנוחה, תשי"ח-1948 כימי מנוחה בישראל תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי המנוחה וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי המנוחה וכולל את ליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 00:05:00 למחרת. <u>סגירת בתי העסק בימי מנוחה:</u> 3. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית עסק.¹⁶¹ (ב) ביום הכיפורים וביליל תשעה באב לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל¹⁶² או בית עינוג.¹⁶³ (ג) בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל- (1) שמגשים בו אוכל או משקה בליווי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה. (2) שלא פורט בפסקה (1) בשעות שבין 09:00-22:00 ובין 15:00 לבין הזמן המוקדם משנים אלה: שעה 16:00 או סוף יום המנוחה, ובלבד שבשעות שפתיחת בית האוכל מותרת, לא ימכור, אדם ולא יגיש ולא ירשה למכור או להגיש אוכל ומשקה אלא בתוך כתלי בית אוכל ולא דרך החלון או באורח אחר בחוץ או אל החוץ. (ד) בימי מנוחה למעט יום כיפורים וליל תשעה באב לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח

¹⁵⁹ עו"ד רוני דורון-איטח, תובע עירוני לעניין רישוי עסקים וחוקי עזר, עיריית נתניה, מכתב, 8 בדצמבר 2013.
¹⁶⁰ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לנתניה \(פתיחת עסקים וסגירתם\), תשי"ח-1957](#), כניסה אחרונה, 14 בינואר 2014.

¹⁶¹ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מחסן, בית-חרושת, בית מלאכה קיוסק, מזנון מרכול, בית מרקחת וכל מקום אחר שבו נעשית מלאכה, מוחסנת סחורה או מתנהל עסק, לרבות מכירת כרטיסי כניסה למקום תרבות, ספורט, או עינוג למעט מלון, פנסיון, בית אוכל, בית עינוג.

¹⁶² בית אוכל מוגדר בחוק העזר מסעדה, בית קפה, וכל מקום אחר שבו מגישים או מוכרים אוכל או משקה לשם צריכתם בו במקום למעט מזנון, קיוסק, מלון, פנסיון ובית עינוג.

¹⁶³ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום שבו מתקיימת הצגת תאטרון, קולנוע, קונצרט, דיסקוטק, אספה, הרצאה, מופע מחול וריקודים, קרקס, משחק, ספורט, שעשוע ציבורי או עינוג וכיו"ב, בין שהם בתמורה ובין שאינם בתמורה.

	בית עינוג אלא לצורך פעולות תרבות וחינוך. ה) על אף האמור בסעיפים קטנים ג' ו-ד' ובכפוף לאמור בסעיף קטן (ב) רשאית מועצת העירייה לקבוע אזורים שבהם תותר פתיחתם של בתי עינוג בימי מנוחה לרבות שעות פתיחתם וסגירתם. 4. על אף האמור בסעיפים 2 ו-3 (א) יפתח אדם בית מרקחת במועד שעליו לפתחו לפי תורו, כפי שקבע ראש העירייה בתורנות בתי המרקחת בנתניה. <u>תחולה</u> הוראות סעיף 3 לא יחולו על בית עסק או בית אוכל שמתקיימים לגביו כל אלה – (1) כל בעלי אינם יהודים; (2) אין מעסיקים בו יהודים בימי מנוחה; (3) בעלי אינם פותחים אותו ואינם מרשים לאחר לפתחו בימי מנוחה של בני עדתם.
הסנקציות הקבועות בצו העיריות	צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיף 3 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח.¹⁶⁴
מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה	כ-15 קיוסקים וחנויות נוחות, בעיקר בשישי בערב.
אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה	--
מספר הפקחים	לדברי העירייה, לא הוגדרו פקחים שיעסקו בפועל באכיפת סגירת עסקים הפועלים בימי מנוחה. כל הפקחים שעובדים בימי מנוחה מוסמכים לרישום דוחות על חוק עזר זה.
מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013	בשנים 2008-2013 נרשמו 151 דוחות. לדברי העירייה, עיקר האכיפה היא כלפי בעלי דוכנים ובעלי רשתות באזור השוק העירוני שלא סגרו עסקיהם אחרי כניסת השבת. לא הוטלו סנקציות אחרות מלבד רישום דוחות מסוג ברירות קנס או ברירות משפט.
סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה	בשנים <u>2008-2013</u> שולמו 91 קנסות בסך של 74,168 ש"ח; לדברי העירייה, הכנסותיה מכלל הדוחות ששולמו בכל התחומים בשנים <u>2013-2010</u> היו 4,603,340 ש"ח.

¹⁶⁴ צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

שם הרשות : פתח-תקווה¹⁶⁵

מנעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	המרכז
מספר תושבים	213,898
דת הרשות	יהודית – יהודים ואחרים 99.9% ; אחרים 7.6%
אשכול בממד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	6
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר לפתח תקווה (פתיחת עסקים וסגירתם), התשכ"ד-1963:¹⁶⁶ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי מנוחה, תש"ח-1948, כימי מנוחה שתחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי מנוחה, וכולל ליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 5 ; <u>סגירת בית עסק בימי מנוחה:</u> 4. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית עסק¹⁶⁷ או בית עינוג.¹⁶⁸ (ב) ביום הכיפורים ובליל תשעה באב לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית אוכל.¹⁶⁹ (ג) בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב, לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית אוכל בשעות שבין 22.00 לבין 8.00 ובשעות שבין 15.00 לבין סוף יום המנוחה, ובלבד שבשעות שפתיחת בית האוכל מותרת לא יגיש בו אדם אוכל או משקה בליווי שעשועים, נגינה או כיוצא באלה, ולא ימכור בו ולא יגיש ולא ירשה בעל למכור או להגיש משקה או אוכל אלא בתוך כתלי בית האוכל ולא דרך החלון או באורח אחר בחוץ או אל החוץ. <u>תחולה:</u> 6. (א) הוראות הסעיפים 4 ו-5 לא יחולו על בית עסק, בית אוכל או בית מרקחת, אשר בעליהם הם כולם לא יהודים, אינם מעסיקים בו יהודים בימי מנוחה ואינם

¹⁶⁵ עו"ד אביגיל פריי, הלשכה המשפטית בעיריית פתח-תקווה, מכתב, 28 בנובמבר 2013, מכתב בדואר אלקטרוני ב-15 בדצמבר 2013 ושיחת טלפון, 5 בינואר 2014.

¹⁶⁶ אתר האינטרנט של משרד הפנים, חוק עזר לפתח-תקווה (פתיחת עסקים וסגירתם), התשכ"ד-1963, תאריך כניסה: 21 בינואר 2014.

¹⁶⁷ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מחסן, בית-חרושת, בית מלאכה, קיוסק, מזנון וכל מקום אחר שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, לרבות מכירת כרטיסי כניסה למקום תרבות או ספורט, או מקום הגרלה, למעט מלון, פנסיון, בית אוכל, בית עינוג ובית מרקחת (שלא במסגרת תורנות).

¹⁶⁸ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום שבו עורכים שעשוע ציבורי כמשמעותו בפקודת השעשועים הציבוריים, 1935.

¹⁶⁹ בית אוכל מסעדה, בית קפה וכל מקום אחר שבו מגישים או מוכרים אוכל או משקה לשם צריכתם בו במקום, למעט מזנון, קיוסק, מלון, פנסיון ובית עינוג.

פותחים אותו ואינם מרשים את פתיחתו בימי מנוחתם של בני עדתם. (ב) הוראות הסעיפים 2, 3 ו-4 לא יחולו על אספקת דברי אוכל או משקאות במלון, פנסיון וכל מקום כיוצא באלה לאנשים המתאכסנים בו והצורכים את דברי האוכל או את המשקאות בו במקום.	
צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיף 4 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח.¹⁷⁰	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
לפי העירייה, במרכז העיר (אזור שבו יש אכיפה) פועלים בשבת כ-15 בתי עסק (4 מעדניות ו-11 קיוסקים). באזורי התעשייה (אזורים שבהם לא מתבצעת אכיפה) פועלים כ-60 עסקים בימי מנוחה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
לדברי העירייה, יש סטטוס קוו במדיניותה במשך שנים רבות: האכיפה נעשית במרכז העיר ובאזורי מגורים; בפרברי העיר ובאזורי תעשייה לא נאכף האיסור.	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
לפי העירייה, שני פקחים מוסמכים לאכיפת הנושא. הם פועלים לפי תלונות למוקד העירוני ולנציב פניות הציבור, ועושים בקרה יזומה בכל שבת באזורי האכיפה.	מספר הפקחים
לדברי העירייה, אין אפשרות מעשית לפלח את הנתונים במדויק. מדובר בעשרות ברירות קנס. להלן מספר <u>כתבי-האישום</u> שהוגשו בגין עבירות חוזרות של פתיחת עסקים בימי מנוחה: • בשנת 2008 – 3 כתבי-אישום; • בשנת 2009 – 3 כתבי-אישום; • בשנת 2010 – 10 כתבי-אישום; • בשנת 2011 – 10 כתבי-אישום; • בשנת 2012 – 17 כתבי-אישום; • בשנת 2013 – 10 כתבי-אישום; סך הכול כתבי אישום בנושא בשנים 2013-2008: 53.	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2013-2008
לדברי העירייה, אין אפשרות מעשית למפות את הקנסות שניתנו על-ידי פקחים ואת הקנסות שנפסקו בעקבות כתבי-האישום. בדיקה מדגמית של המחלקה המשפטית העלתה כי הקנס בעקבות כתב-אישום הוא 1,000-5,000 ש"ח. נוסף על הקנס שקובע בית-המשפט, הנאשם חותם על התחייבות להימנע מעבירה דומה (הקנס במקרה של הישנות: 3,600-5,000 ש"ח לאחר כתב-אישום חדש).	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

¹⁷⁰ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

שם הרשות : קריית-אתא¹⁷¹

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	חיפה
מספר תושבים	52,714
דת הרשות	יהודית – יהודים ואחרים 100% ; אחרים 7%
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	5
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר לקריית אתא (פתיחת בתי עסק וסגירתם), תשכ"ג-1963:¹⁷² <u>הגדרת ימי מנוחה :</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי מנוחה, תש"ח-1948, כימי מנוחה - תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי מנוחה וכולל את ליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 05.00 ; <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה :</u> 2. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית עסק¹⁷³ או בית עינוג.¹⁷⁴ (ב) בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב, לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית עינוג אלא לצורך פעולות תרבות וחינוך וללא תשלום 4. (א) ביום הכיפורים ובילל תשעה באב לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל.¹⁷⁵ (ב) בימי מנוחה שלא פורשו בסעיף קטן (א) לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית אוכל – (1) שמוגשים בו אוכל או משקה, בליווי שעשועים, מוסיקה וכיוצא באלה ; (2) שלא פורש בפסקה (1) - בשעות שבין 22.00 של יום המנוחה לבין 09.00 ובשעות שבין 15.00 לבין זמן צאת הכוכבים.

¹⁷¹ שי שלום-ביטון, הלשכה המשפטית, קריית-אתא, מכתב, 12 בינואר 2014.

¹⁷² אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לקריית-אתא \(פתיחת בתי עסק וסגירתם\), תשכ"ג-1963](#) תאריך כניסה : 26 בינואר 2014.

¹⁷³ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מחסן, קיוסק, בית מלאכה וכל מקום אחר שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, למעט בית אוכל, בית עינוג, בית מרקחת, מלון או פנסיון.

¹⁷⁴ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום שבו עורכים שעשוע ציבורי, כמשמעותו בפקודת השעשועים הציבוריים, 1935.

¹⁷⁵ בית אוכל מוגדר בחוק העזר כל מקום שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות לשם צריכתם בו במקום, למעט קיוסק.

<u>תחולה</u> 6. (א) הוראות סעיפים 2 ו-4 לא יחולו על בית עסק, בית עינוג או בית אוכל שבעלו אינו יהודי, הסוגר אותו בימי מנוחתם של בני עדתו. (ב) הוראות הסעיפים 4 ו-5 לא יחולו על אספקת דברי אוכל או משקאות במלון, פנסיון, אכסניה ובכל מקום כיוצא באלה לאנשים המתאכסנים בו והצורכים את דברי האוכל או את המשקאות בו במקום.¹⁷⁶	
צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 2 ו-4 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה ב' – 475 ש"ח.¹⁷⁷	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
2 תחנות דלק באזור התעשייה, סמוך למפרץ חיפה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
לדברי העירייה, הבקורות מבוצעות באמצעות סיורים המתקיימים באופן שוטף. במקרים נדירים, שבהם יש צורך בבקרה נקודתית, ההנחיה נרשמת בסידור העבודה של מפקחי השיטור המשולב.	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
8 פקחים ו-5 מפקחי שיטור משולב המוסמכים לאכוף עבירות על חוק העזר. האכיפה בנושא פתיחת כעסקים בימי מנוחה נעשית על-ידי מפקחי השיטור המשולב.	מספר הפקחים
בשנת 2009 הוגש כתב-אישום אחד.	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
הנאשמים הורשעו ונגזר עליהם קנס של 430 ש"ח.	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

¹⁷⁶ סעיף 5 מתייחס לסגירת בתי-אוכל ובתי-עינוג בימים שאינם ימי מנוחה.

¹⁷⁷ צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

שם הרשות: קריית-מוצקין¹⁷⁸

מנעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	חיפה
מספר תושבים	38,915
דת הרשות	יהודית – יהודים ואחרים 100%; אחרים 8%
אשכול בממד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	6
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר לקריית מוצקין (פתיחת עסקים וסגירתם), התשכ"ז-1967:¹⁷⁹ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי מנוחה, תש"ח-1948, כימי מנוחה, תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי מנוחה, וליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 5 למחרת; <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה:</u> 2. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית עסק¹⁸⁰ או בית עינוג.¹⁸¹ (ב) בליל יום הזיכרון לשואה ולגבורה כמשמעותו בחוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, תשי"ט-1959 (להלן - יום השואה), לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית עינוג. 4. (א) בימי מנוחה ובליל יום השואה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית אוכל¹⁸² או בית קפה.¹⁸³ (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בימי מנוחה, למעט יום הכפורים וליל תשעה באב, מותר לפתוח בית אוכל או בית קפה שאין מגישים בו אוכל או משקה בליווי ששועים, נגינה וכיוצא באלה, מהתחלת יום המנוחה עד השעה 22.00 ובין השעות 10.00 עד 15.00, לצורך מכירה והגשת אוכל או משקה בין כתלי בית האוכל או בית

¹⁷⁸ יריב גסר, מ"מ מנכ"ל עיריית קריית-מוצקין, מכתב, 29 בדצמבר 2013; עו"ד גילי סגל עשור, הלשכה המשפטית, עיריית קריית-מוצקין, מכתבים בדואר אלקטרוני, 5 ו-6 בינואר ו-5 בפברואר 2014 ושיחת טלפון, 16 בינואר 2014.

¹⁷⁹ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לקריית-מוצקין \(פתיחת עסקים וסגירתם\), התשכ"ז-1967](#), תאריך כניסה: 21 בינואר 2014.

¹⁸⁰ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מחסן, קיוסק, מזנון, בית מלאכה וכל מקום אחר בתחום המועצה שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, למעט בית אוכל, בית קפה, בית עינוג, חנות לממכר פרחים, מלון או פנסיון.

¹⁸¹ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שבו עורכים ששועי ציבורי כמשמעותו בפקודת הששועים הציבוריים, 1935.

¹⁸² בית אוכל מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות לשם צריכתם בו במקום, למעט קיוסק או מזנון.

¹⁸³ בית קפה מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שלגביו ניתן או יש לקבל רישיון לבית קפה על-פי פקודת המלאכות והתעשיות (הסדרתן).

הקפה. <u>תחולה:</u> 6. (א) הוראות הסעיפים 2 ו-4 לא יחולו על בית עסק, בית עינוג, בית אוכל או בית קפה שבעליו אינו יהודי ואינו פותח אותו בימי מנוחתם של בני עדתו. (ב) הוראות הסעיפים 4 ו-5 לא יחולו על הספקת דברי אוכל או משקאות במלון, פנסיון, אכסניה או בכל מקום כיוצא באלה לאנשים המתאכסנים והצורכים את דברי האוכל או את המשקאות בו במקום.	
צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיף 4(א) לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה ב' – 475 ש"ח.¹⁸⁴ <u>לדברי העירייה, הסנקציה</u> בגין הפרת הוראה מהוראות החוק היא קנס של 475 ש"ח. אולם על-פי צו העיריות (עבירות קנס), הפרת סעיף 2 (א) לחוק העזר, העוסק בפתיחת בית עסק ובית עינוג, אינה מוגדרת עבירת קנס. לשאלתנו בנוגע לכך השיבה העירייה כי היא מתייחסת לקיוסקים (המוגדרים "בית עסק" בחוק העזר). כאל בתי-אוכל ובתי-קפה, משום שהם מתפקדים ברובם כבית אוכל (הגשת משקאות על שולחנות), וניתן להם קנס לפי הסעיף הנוגע לבתי-אוכל ובתי-קפה. לדברי העירייה, סנקציה נוספת היא צו סגירה מינהלי שמוצא במקרים שבהם הפרת החוק ממושכת ובית-העסק ממשיך בנהגו גם לאחר התראות וקנסות.	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
כ-6 בתי עסק: 5 קיוסקים ("פיצוציות") ובית קפה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
האכיפה מתבצעת בכל האזורים בעיר שבהם יש בתי עסק; הבקרה נעשית כמעט בכל שבוע.	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
8 פקחים במחלקת הפיקוח (4 מתוכם מהשיטור המשולב) מוסמכים לתת דוחות לעסקים הפועלים בימי מנוחה.	מספר הפקחים
עיריית קריית-מוצקין מסרה נתונים רק על מספר הקנסות שנדונו בבית-המשפט:¹⁸⁵ - בשנת 2008 – 12 קנסות; - בשנת 2009 – 8 קנסות; - בשנת 2010 – קנס אחד; - בשנת 2011 – 9 קנסות; - בשנת 2012 – 2 קנסות; - בשנת 2013 – 7 קנסות; בסך הכול שולמו בעקבות דיון בבית-המשפט בשנים 2008-2013 – 39 קנסות. בשנים 2009-2010 ניתנו כ-3 צווי סגירה מנהליים בעקבות הפרות חוזרות ונשנות	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013

¹⁸⁴ צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

¹⁸⁵ לפי העירייה, כמעט כל הקנסות שניתנו בגין הפרת הוראת פתיחת עסקים וסגירתם בימי מנוחה, נידונו בבית-המשפט.

של חוק העזר בנוגע לימי מנוחה.	
מהעירייה נמסר כי, לפי הערכות, סך ההכנסות מברירות קנס שנדונו בבית משפט בגין פתיחת עסקים בימי מנוחה בשנים 2008-2013 הוא כ-18,000 ש"ח. סך הכנסות העירייה מברירות הקנס בכלל התחומים שנדונו בבית-המשפט בשנים 2009-2013 היה, לפי הנתונים המוערכים שמסרה העירייה, כ-293,000 ש"ח.	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

שם הרשות : ראשון-לציון¹⁸⁶

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	מרכז
מספר תושבים	235,123
דת הרשות	יהודית – יהודים ואחרים 99.9% ; אחרים 6.9%
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	6
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק העזר לראשון לציון (שמירת הסדר והניקיון), התשמ"ט-1988.¹⁸⁷ <u>הגדרת ימי מנוחה :</u> שבתות השנה, חג הסוכות וחג הפסח (היום הראשון והיום האחרון של החג), ראש השנה, יום הכיפורים, חג השבועות, לילה תשעה באב (מהשעה 18:00 ועד לשעה 6:00 למחרתו), ליל יום הזיכרון לשואה ולגבורה וליל יום הזיכרון לחללי צה"ל. <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה :</u> 71. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה לאחר לפתוח עסק¹⁸⁸ משעת כניסת יום המנוחה ועד לצאתו. (ב) בימי מנוחה למעט יום הכיפורים ותשעה באב רשאי אדם (1) לפתוח בית אוכל¹⁸⁹, למעט קיוסק, לצורך הגשת אוכל ומשקה עד השעה 22.00 בליל מנוחה, ובין השעות 09.00 ו-15.00 ביום המנוחה, אולם ללא ליווי מוסיקה מכל סוג או קיום עינוג וכיוצא באלה אך ורק בתוך בית האוכל כשדלתו סגורה. (2) לנהל מקום עינוג ציבורי¹⁹⁰ לצורך פעולות תרבות וחינוך ללא תמורה ; (ג) במוצאי יום המנוחה, רשאי אדם לפתוח עסק מצאת יום המנוחה ועד השעה 22.00, ובית אוכל יהא רשאי לפתוח עד השעה 24.00. <u>תחולה :</u> אין הוראות לעניין תחולה.

¹⁸⁶ אהובה קרוק-קורמן, עו"ד, יועצת משפטית לעיריית ראשון-לציון, מכתב, 27 בנובמבר 2013.

¹⁸⁷ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק העזר לראשון-לציון \(שמירת הסדר והניקיון\), התשמ"ט-1988, תאריך כניסה: 1 בינואר 2014.](#)

¹⁸⁸ עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מפעל, בית מלאכה, מחסן ומקום אחר שאינו משמש כבית מגורים, למעט מכלאה.

¹⁸⁹ עסק כאמור בפריט 4.2 בטור א' לצו רישוי עסקים (עסקים טעונים רישוי), התשנ"ה-1995, לרבות מזנון, בית קפה, מסעדה, חנות לפלאפל, פיצה או בורקס או מקום להכנת מאכלים או משקאות לשם הגשתם מחוץ למקום ההכנה.

¹⁹⁰ מקום עינוג ציבורי מוגדר בחוק העזר מקום להצגות תיאטרון, קולנוע, קונצרט, דיסקוטק, מופעי מחול, ריקודים, קברט, קרקס, ספורט ועינוג וכיוצא בהם, בין בתמורה ובין שלא בתמורה.

הסנקציות הקבועות בצו העיריות	צו העיריות (עבירות קנס), תשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 71(א) וב(1) לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח.¹⁹¹ בעיריית ראשון-לציון ציינו כי מי שבית-המשפט ירשיעו בעבירה האמורה צפוי לקנס עד לסכום של 3,600 ש"ח, כקבוע בסעיף 254 בפקודת העיריות (נוסח חדש) ובסכום של 160 ש"ח בעד כל יום שבו נמשכת העבירה לאחר שנמסרה הודעה עליה בכתב מטעם ראש העירייה או לאחר הרשעה. עוד ציינו בעירייה, כי מי שנרשמה נגדו הודעת קנס מסוג ברירת משפט בסך 730 ש"ח והוא משלם את הקנס, רואים אותו, לפי חוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב-1982, כמי שהודה בעבירה ונשא בעונשו.
מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה	לא נמסר
אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה	לדברי העירייה, אין אכיפה של חוק זה כלפי בתי-האוכל (מזוננים, בתי-קפה, מסעדות וכד') באזורים שהוגדרו מעת לעת על-ידי הנהלת העירייה, והם : מתחם "רובע הביל"ויים"; אזור מב"ת (מסחר, בילוי ותעשייה); חוף הים; במרכז העיר – ברחובות הרצל ורוטשילד. כמו כן אין אכיפה כלפי בתי-המרקחת כגון "סופרפארם"; סופרמרקטים הפועלים באזור מב"ת שבמזרח העיר של חברת "טיב טעים" ו-"קשת טעמים מכל העולם", שהן חנויות שאינן בעלות תעודת כשרות ומשרתות אוכלוסייה גדולה מכלל הציבור בעיר אשר אינו "שומר שבת". עוד ציינו בעירייה כי כל המתחמים האמורים לא נמצאים בקרבת בתי-כנסת או בלב שכונות מגורים.
מספר הפקחים	לדברי העירייה, יש 45 מפקחים המוסמכים לאכוף את חוקי העזר העירוניים. עוד ציינו בעירייה כי מתחילת יום המנוחה ועד לסיומו פועלים 4 מפקחים בכל משמרת בסבב של 3 משמרות, והם מוסמכים לרשום הודעות קנס. לדברי העירייה, האכיפה בימי המנוחה נעשית אך ורק על-פי פניות למוקד העירוני.
מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2013-2008	• בשנת 2010 (עד 10 באוגוסט) – 9 קנסות ; • בשנת 2011 – 55 קנסות ; • בשנת 2012 – 52 קנסות ; • בשנת 2013 (עד 26 בנובמבר) – 52 קנסות. בסך הכול, בין 10 באוגוסט 2010 ל-26 בנובמבר 2013 ניתנו 159 קנסות. לדברי העירייה, הודעות הקנס נרשמות כנגד הרשתות ומנהליהן ולא כנגד מנהלי הסניפים המועסקים על-ידי הרשתות.
סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה	לא נמסרה תשובה.

¹⁹¹ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

שם הרשות : רמת-גן¹⁹²

עירייה	מעמד מוניציפלי
תל-אביב	מחוז
148,396	מספר תושבים
יהודית – יהודים ואחרים 99.8% ; אחרים 4.9%	דת הרשות
7	אשכול בממד החברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
עיקרי חוק העזר חוק עזר לרמת-גן (פתיחת עסקים וסגירתם), התש"ל-1970:¹⁹³ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי מנוחה, תש"ח-1948, כימי מנוחה, תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערב יום המנוחה וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי יום המנוחה, וכולל את ליל תשעה באב, שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 5.00 למחרת; <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה:</u> 2. בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח עסק¹⁹⁴ או בית עינוג.¹⁹⁵ 4. (א) ביום הכפורים ובלייל תשעה באב לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל.¹⁹⁶ (ב) בימי מנוחה שלא פורשו בסעיף קטן (א) לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית אוכל- (1) שמוגשים בו אוכל או משקה בליווי שעשועים, מוסיקה וכיוצא בזה; (2) שלא פורט בפסקה (1) - בשעות שבין 22.00 ובין 9.00 למחרת ובשעות שבין 15.00 ובין זמן צאת הכוכבים, ובלבד שבשעות שפתיחת בית האוכל מותרת לא ימכור אדם ולא יגיש ולא ירשה למכור או להגיש אוכל ומשקה אלא בתוך כתלי בית האוכל ולא דרך חלון או בצורה אחרת בחוץ או אל החוץ.	

¹⁹² ראובן שמר, מנהל אגף התברואה והפיקוח העירוני בעיריית רמת-גן, מכתבים, 1 בדצמבר 2013 ו-11 בדצמבר 2013; עו"ד גילה קימל, המחלקה המשפטית בעיריית רמת-גן, מכתב, 13 בינואר 2014.

¹⁹³ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לרמת-גן \(פתיחת עסקים וסגירתם\), התש"ל-1970](#), תאריך כניסה: 21 בינואר 2014.

¹⁹⁴ עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מחסן, קיוסק, בית מלאכה וכל מקום אחר בתחום העירייה שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, למעט בית אוכל, בית עינוג, מלון או פנסיון.

¹⁹⁵ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שבו עורכים עינוג ציבורי כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968.

¹⁹⁶ בית אוכל מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום העירייה שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות לשם אכילה או שתייה בו במקום, למעט קיוסק.

<u>תחולה</u> 6. (א) הוראות סעיפים 2 ו-4 לא יחולו על עסק, בית עינוג או בית אוכל שבעלו אינו יהודי, הסוגר אותו בשבתותיהם ובחגיהם של בני עדתו. (ב) הוראות סעיפים 4 ו-5 לא יחולו על הספקת דברי אוכל או משקאות במלון, בפנסיון, באכסניה ובכל מקום כיוצא באלה לאנשים המתאכסנים בו והאוכלים את דברי האוכל או השותים את המשקאות בו במקום.	
בצו העיריות לא נקבע קנס בגין הפרה של סעיפי החוק העוסקים בימי מנוחה.¹⁹⁷ בבקשת המידע של מרכז המחקר והמידע התבקשו העיריות לציין את גובה הקנס שהוטל בגין הפרת הוראות פתיחת עסקים בימי המנוחה; <u>בתשובתה</u>, <u>צינה עיריית רמת-גן מתן קנסות לפי סעיפים שאינם נוגעים לימי מנוחה</u>: סעיף 3 (סגירת עסקים): ממרס 2011 – 320 ש"ח (לפני כן – 290 ש"ח); סעיף 5 (בתי-אוכל ובתי-עינוג): ממרס 2011 – 475 ש"ח (לפני כן – 340 ש"ח). במענה על שאלתנו בדבר הפעלת הקנס בימי מנוחה על-פי הסעיפים שאינם נוגעים לימי מנוחה, מסרה העירייה כי הנושא בבדיקה.	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
אין לעירייה נתונים.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
לדברי העירייה, הפיקוח נעשה בעבודת סיור שוטפת בעיר או בעקבות תלונות.	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
לפי העירייה, בפועל 14 פקחים המשתייכים לשיטור העירוני מתוך 29 פקחים מוסמכים.	מספר הפקחים
לפי העירייה, נתונים אלה נוגעים לפתיחת עסקים <u>בשבתות בלבד</u>, וחלקם נוגעים לפתיחה במוצאי-שבת (פילוח הקנסות הוא בין יום שישי בשעה 18:00 למוצאי שבת בשעה 20:00). • בשנת 2009 – 52 קנסות; • בשנת 2010 – 191 קנסות; • בשנת 2011 – 142 קנסות; • בשנת 2012 – 2 קנסות; • בשנת 2013 – 3 קנסות; סך הכול ברירות קנס בשנים 2009-2013: 390.	מספר קנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
35,145 ש"ח מקנסות ששולמו במקור (ללא התערבות גובה חישובי או בית-המשפט).	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

¹⁹⁷ צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

שם הרשות: **רמת-השרון**¹⁹⁸

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	תל-אביב
מספר תושבים	43,091
דת הרשות	יהודית – יהודים ואחרים 99.8% ; אחרים 1%
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	9
דת הרשות	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם) תשכ"ח-1967:¹⁹⁹ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי מנוחה, תש"ח-1948, כימי מנוחה, תחילתם חצי שעה לפני שיקעת החמה בערבי ימי מנוחה וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי המנוחה, וליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה חמש למחרת. <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה:</u> 2. בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית עסק²⁰⁰ או בית עינוג.²⁰¹ 4. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית אוכל²⁰² או בית קפה²⁰³ (ב) על אף האמור בסעיף קטן א' בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב מותר לפתוח בית אוכל או בית קפה שאין מגישים בו אוכל או משקה בליווי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה, מתחילת יום המנוחה עד השעה 22:00 ובשעות שבין 10:00-15:00 לצורך מכירה והגשה של אוכל משקה בין כותלי בית האוכל או בית הקפה. 6. לא יפתח אדם ולא ירשה לפתוח בית מרקחת בימי מנוחה ובימים שאינם ימי מנוחה- בשעות שבין 19:00 לבין 06:00 ובלבד שבעל בית המרקחת חייב לפתוח את

¹⁹⁸ פרח מלך, מנכ"ל עיריית רמת-השרון, מכתב, 23 בדצמבר 2013.

¹⁹⁹ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לרמת-השרון \(פתיחת בתי עסק וסגירתם\) תשכ"ח-1967](#), כניסה אחרונה: 4 בינואר 2014.

²⁰⁰ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מחסן, קיוסק, מזנון, בית מלאכה וכל מקום אחר בתחום המועצה שבו מתנהל העסק, נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, למעט בית אוכל, בית קפה, בית עינוג, מלון, אכסניה, פנסיון ובית מרקחת.

²⁰¹ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שבו עורכים שעשוע ציבורי כמשמעותו בפקודת השעשועים הציבוריים, 1935.

²⁰² בית אוכל מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות לשם צריכתם בו במקום, למעט קיוסק, מזנון, מלון, פנסיון, אכסניה, בית קפה ובית עינוג.

²⁰³ בית קפה מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שבו עורכים שעשוע ציבורי כמשמעו בפקודת השעשועים הציבוריים, 1935.

בית המרקחת שלו כשהגיע תורו לכך לפי תורנות שיקבע שר הבריאות בתקנות בתוקף סמכותו לפי סעיף 47 (ט) לפקודת הרוקחים, ואם לא הותקנו תקנות כאלה - לפי תורנות שקבע ראש המועצה. <u>תחולה</u> אין סעיף תחולה בחוק. במענה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת השיבה מנכ"לית עיריית רמת-השרון: "כאן המקום להדגיש שחוק העזר העירוני קיים משנת 1967 דהיינו חוק העזר הותקן לפני 46 שנים והוא אינו עונה, בכל דרך שהיא, על צורכי האוכלוסייה המגוונת אשר גרה ברחבי רמת השרון. ברור לכל שאין התאמה בין צורכי תושבי העיר היום לצורכי העיר לפני 5 עשורים ולכן שוקדים מנכ"לית העירייה, המחלקה המשפטית, ממחלקת רישוי עסקים וממחלקת הפיקוח על ניסוח חוק עזר חדש בדבר פתיחת עסק וסגירתם אשר יקיף את כל ההיבטים של פתיחת בתי עסק וסגירתם בימי מנוחה. חוק העזר החדש חייב להתייחס לא רק לבתי העסק הנמצאים ברחובותיה הראשיים של העיר ובמרכזים הפזורים בה, אלא גם למתחם הסינמה סיטי העצום אשר מהווה מתחם ענק המכיל בתי קולנוע, מסעדות, בתי קפה וחנויות, כולם תחת קורת גג אחת, הפועלים בימי מנוחה. אנו תקווה שבמרוצת שנת 2014 יושלם ניסוח חוק העזר העירוני על כל היבטיו וסעיפיו על-ידי המחלקה המשפטית בעירייה אשר שוקדת על חקיקתו של חוק עזר עירוני חדש ועדכני".	
צו המועצות המקומיות (עבירות קנס), התשל"ג-1973, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 4(א) ו-6 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה ב' – 475 ש"ח.²⁰⁴	הסנקציות הקבועות בצו המועצות
פיצוציות – 9 ; מסעדות – 14 ; בתי-קפה וגלידריות – 11 ; מועדונים – 2 .	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
לדברי העירייה, לא מתבצעת אכיפה באזור "סינמה סיטי", כי המקום אינו מופרע.²⁰⁵	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
14 פקחים לדברי העירייה, הואיל ובתי-העסק מרוכזים ב-3 מוקדים, נקבע כי 2 פקחים יערכו בכל שבת שני סבבי ביקור בכל המקומות. לדברי העירייה, הביקורות נערכות בכל שבת וחג מבלי לפסוח על שום מוקד.	מספר הפקחים
● בשנת 2008 – 43 קנסות ;	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013

²⁰⁴ [צו המועצות המקומיות \(עבירות קנס\), התשל"ג-1973](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

²⁰⁵ עו"ד איתי קידר, נציג היועץ המשפטי לממשלה, תובע מוסמך, הוועדה המקומית לתכנון ובנייה, עיריית רמת-השרון, שיחת טלפון, ינואר 2014.

• בשנת 2009 – 42 קנסות ; • בשנת 2010 – 192 קנסות ; • בשנת 2011 – 23 קנסות ; • בשנת 2012 – 38 קנסות ; • בשנת 2013 (ינואר-אוקטובר) – 6 קנסות ; סך הכול קנסות שניתנו בשנים 2008-2013 : 344.²⁰⁶ לדברי העירייה לא הוטלו סנקציות אחרות.	
• בשנת 2008 – 13,760 ש"ח ; • בשנת 2009 – 13,440 ש"ח ; • בשנת 2010 – 61,440 ש"ח ; • בשנת 2011 – 10,925 ש"ח ; • בשנת 2012 – 18,050 ש"ח ; • בשנת 2013 (ינואר-אוקטובר) – 2,850 ש"ח. סך הכול הכנסות מקנסות אלה בשנים 2008-2013 : 120,465 ש"ח. עריית רמת-השרון לא מסרה מידע מלא על הכנסותיה מכלל הקנסות בכלל התחומים.	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²⁰⁶ עו"ד איתי קידר, נציג היועץ המשפטי לממשלה, תובע מוסמך, הוועדה המקומית לתכנון ובנייה, עיריית רמת-השרון, מכתב, 23 בינואר 2014.

שם הרשות : רעננה²⁰⁷

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	מרכז
מספר תושבים	69,151
דת הרשות	יהודית – יהודים ואחרים 100% ; אחרים 1.9%
אשכול במדד חברתי-כלכלי של הלמ"ס	8
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר לרעננה (פתיחת עסקים וסגירתם), התשכ"ט-1969:²⁰⁸ <u>הגדרת ימי מנוחה:</u> הימים שנקבעו בפקודת ימי מנוחה, תש"ח-1948, כימי מנוחה, תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי מנוחה, וליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 05.00 למחרת ; <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה:</u> 2. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית עסק²⁰⁹ או בית עינוג.²¹⁰ (ב) בליל יום הזיכרון לשואה ולגבורה כמשמעותו בחוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, תשי"ט-1959 (להלן - יום השואה), לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית עינוג. <u>סגירת בתי-אוכל ובתי קפה בימי מנוחה</u> 4. (א) בימי מנוחה ובליל יום השואה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית אוכל²¹¹ או בית קפה.²¹² על אף האמור בסעיף קטן (א), בימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב, מותר לפתוח בית אוכל או בית קפה שאין מגישים בו אוכל או משקה בליווי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה, מהתחלת יום המנוחה עד שעה 22.00 ובשעות 10.00

²⁰⁷ עו"ד דפנה קינן, היועצת המשפטית של עיריית רעננה, מכתב, 24 בנובמבר 2013 ; עו"ד תהילה סובל, הלשכה המשפטית בעיריית רעננה, מכתב, 8 בדצמבר 2013, ומכתב בדואר אלקטרוני, 1 בינואר 2014.

²⁰⁸ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לרעננה \(פתיחת עסקים וסגירתם\), התשכ"ט-1969](#), תאריך כניסה: 21 בינואר 2014.

²⁰⁹ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, מחסן, קיוסק, מזנון, בית מלאכה וכל מקום אחר בתחום המועצה שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, למעט בית אוכל, בית קפה, בית עינוג, מלון, פנסיון ובית מרקחת.

²¹⁰ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שבו עורכים עינוג ציבורי כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968.

²¹¹ בית אוכל מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות לשם צריכתם בו במקום, למעט קיוסק, מזנון, מלון, פנסיון, בית עינוג ובית קפה.

²¹² בית קפה מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שלגביו ניתן או יש לקבל רישיון לבית קפה על-פי חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

עד 15.00, לצורך מכירה והגשה של אוכל או משקה בין כתלי בית האוכל או בית הקפה. <u>תחולה</u> אין סעיף תחולה בחוק.	
בצו העיריות לא נקבע קנס בגין חוק עזר זה. ²¹³	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
לדברי העירייה, עשרות בודדות של עסקים פתוחים בימי המנוחה. רוב העסקים בשולי העיר (אזור התעשייה, פארק רעננה, עסקים בודדים בקניון). לדברי העירייה, עסקים אלה הם רובם ככולם בתי-קפה, תחנות דלק וקיוסקים, אשר מקיימים את החריג בחוק העזר המתיר פתיחה של עסקים בימי מנוחה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
--	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
לפי העירייה, כ-25 פקחים עירוניים מוסמכים לרשום דוחות מסוג ברירת קנס/משפט, והם אינם ייעודיים רק לאכיפת החוק שלעניינו.	מספר הפקחים
לפי העירייה, לא ניתנו קנסות בשל חוק העזר. לדבריה, נעשו בקרות מצומצמות ביותר, בעיקר בעקבות תלונות. בשנים 2012-2013 ניתנו שלוש התראות לעסקים לפני מתן דוח, ולאחר ההתראות לא היה צורך במתן קנס.	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²¹³ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

שם הרשות : **תל-אביב-יפו**²¹⁴

מעמד מוניציפלי	עירייה
מחוז	תל-אביב
מספר תושבים	414,565
דת הרשות	מעורבת – יהודים ואחרים 95.8% ; אחרים 4.5% ; ערבים 4%
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	8
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר לתל-אביב-יפו (פתיחתן וסגירתן של חנויות), התש"ס-1980:²¹⁵ <u>הגדרת ימי מנוחה :</u> ימי שבת ומועדי ישראל - כל שבתות השנה ומועדי ישראל כדלקמן : ראש השנה (2 ימים) ; יום כיפורים ; ראשון של סוכות ושמיני עצרת ; ראשון ושביעי של פסח וחג השבועות. שבתות ומועדי ישראל תחילתם עם תחילת שקיעת החמה בערבים שלפניהם וסיומם עם סיום שקיעת החמה במוצאי הבת או החג. <u>סגירת בתי עסק בימי מנוחה :</u> א) בכפוף לאמור בסעיפים קטנים (ג), (ד) ו-(ה) לא יפתח בעל חנות²¹⁶ או בית קפה²¹⁷ את עסקו ולא יחזיקו פתוח בימי שבת ומועדי ישראל אלא בהיתר מיוחד של המועצה, כאמור בסעיף קטן (ב). ב) המועצה רשאית להעניק היתר מיוחד, אם הוכיח הבעל שאינו יהודי וכי הוא סוגר את עסקו בכל יום מנוחה שבועי של עדתו ; היתר כאמור יכול להינתן בתנאים כפי שתמצא המועצה לנכון. ג) 1) בעל בית קפה, פרט לבר ועסק לממכר גלידה, רשאי לפתוח בימי שבת ומועדי ישראל פרט ליום כיפורים ולהגיש ארוחות ללקוחותיו, בתוך הבניין שבו מצוי העסק בשעות כדלקמן : בערבי ימי שבת ומועדי ישראל- עד השעה 10 בערב ; בימי שבת ומועדי ישראל - בין השעה 10 בבוקר לבין השעה 3 אחר הצהריים ; ומיום 1 באפריל ועד 31 באוקטובר גם משעה 6 בערב ועד שקיעת החמה.

²¹⁴ עו"ד עוזי סלמן, היועץ המשפטי של עיריית תל-אביב-יפו, מכתב, 2 בינואר 2014.

²¹⁵ אתר האינטרנט של משרד הפנים, חוק עזר לתל-אביב-יפו (פתיחתן וסגירתן של חנויות), התש"ס-1980, כניסה אחרונה: 14 בינואר 2014.

²¹⁶ חנות מוגדרת בחוק עזר לרבות בית-מסחר, קיוסק, עינוג ציבורי, בית מלאכה או בית חרושת, למעט בית קפה ושירותי הארחה והלנה של בית מלון.

²¹⁷ בית קפה מוגדר בחוק עזר כולל מסעדה, בר, חנות גלידה או כל עסק לממכר אוכל למעט שירותי הארחה והלנה של בית מלון.

(2) בית מרקחת יהיה פתוח למכירת תרופות בימי שבת ומועדי ישראל אך ורק לפי תורנות שתיקבע בדין. (ד) בימי שבת ומועדי ישראל למעט יום כיפורים לא יפתח אדם ולא ירשה למי שפועל מטעמו, לפתוח עינוג ציבורי²¹⁸ אלא לשם פעולות חינוך ותרבות. (ה) ביום הכיפורים לא יפתח אדם ולא ירשה למי שפועל מטעמו, לפתוח חנות או בית קפה. 8. אסור לכל אדם למכור בכל בית קפה סחורה לצריכה מחוץ לבית הקפה בימי שבת ומועדי ישראל, כאשר העסק פתוח לפי האמור בסעיף 2(ג). <u>תחולה</u> חוק עזר זה יחול על שטח מרחב התכנון המקומי הכולל את תחום עיריית תל-אביב-יפו.	
צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, קובע כי העובר על הוראות סעיפים 2(א), (ד), (ה) לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח.²¹⁹ לדברי העירייה, לא הוטלו סנקציות אחרות מלבד הטלת קנס. בנוסף, במקרים שבהם הוגש כתב-אישום נגד בעל העסק והנאשם הורשע בדין, המורשע צווה להתחייב שלא לפתוח את העסק בשבת וחג במשך שנתיים נוסף על הקנס שקיבל. לדברי העירייה, בעקבות פסיקת בית-המשפט העליון שניתנה ב-13.9.2013 ולפיה על עיריית תל-אביב לגבש מדיניות אכיפה כלפי עסקים הפתוחים ופועלים בשבת, ננקטו פעולות אלו: 1) נקבעה מדיניות אכיפה חדשה, ולפיה הופסקה המדיניות של מתן דוחות מסוג ברירת משפט לתקופת ביניים של שנה. במהלך תקופה זו, בהתאם להמלצת בית-המשפט, תוגש לאישור מועצת העירייה הצעה לתיקון חוק העזר. 2) עוד נקבע כי העירייה תפעל לסגירת עסקים שייפתחו בשבת שלא כדין לאחר מועד פסק-הדין.	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
לפי בדיקה שנערכה באוקטובר 2013: כ-220 עסקים בליל שישי; כ-245 עסקים בשבת. לדברי העירייה, מספר העסקים הפעילים משתנה משבת לשבת בהתאם להחלטת הבעלים, תנאי מזג האוויר וכדומה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
סעיף 2(ב) לחוק העזר קובע כי "המועצה רשאית להעניק היתר מיוחד,	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה

²¹⁸ עינוג ציבורי מוגדר בחוק עזר תיאטרון, קולנוע, קונצרט, דיסקוטק, מופעי מחול, ריקודים, קברט, קרקס, משחק או ספורט, וכל עינוג כיוצא אלה בין שבתמורה ובין שלא בתמורה, למעט הרצאה או ויכוח שמטרתם העיקרית חינוכית גם אם הם מלווים בהצגת תמונות והשמעת צלילים (מתוך: חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968).

²¹⁹ צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

לעניין ימי מנוחה	אם הוכיח הבעל שאינו יהודי וכי הוא סוגר את עסקו בכל יום מנוחה שבועי של עדתו; היתר כאמור יכול להינתן בתנאים כפי שתמצא המועצה לנכון". לדברי העירייה, בהתאם לכך, בהחלטת מועצת העירייה מ-21/12/1996 נקבע: "המועצה מסמיכה את רשות הרישוי (מנהל אגף רישוי עסקים) להוציא היתרים להפעלת עסקים בשבת ביפו בלבד על-פי הכללים הבאים: א. היתרים יינתנו רק בתחום המסומן כאזור א' ע"ג המפה המצורפת להחלטה זו; ב. בעל העסק הוכיח שאינו יהודי וכי העסק סגור ביום המנוחה אחר – שישי או ראשון; ג. לא נגרמים מטרדים כתוצאה מפעילות העסק; ד. העסק פועל על-פי חוק; ה. באזורים מעורבים ליהודים וערבים המסומנים כאזור ב' במפה יאושרו היתרים כחריג בלבד לאחר דיון חריגים בראשות המנכ"ל, בהתאם לתנאים הספציפיים שנקבעו על ידה".
מספר הפקחים	180 פקחים מוסמכים לתת קנס בגין עסקים הפתוחים בימי המנוחה. בפועל עובדים 4 פקחים לאכיפת חוק עזר זה. העיר חולקה לחמישה מתחמים (מרחבי אגף פיקוח) ובכל סוף שבוע נסרק מתחם אחד.
מספר הקנסות שניתנו בכל אחת השנים - 2013-2008	- בשנת 2008 – 3,490 קנסות; - בשנת 2009 – 3,662 קנסות; - בשנת 2010 – 3,538 קנסות; - בשנת 2011 – 3,350 קנסות; - בשנת 2012 – 3,133 קנסות; - עד יוני 2013 – 1,552 קנסות; בסך הכול ניתנו בשנים 2013-2008: 18,725 קנסות. כל חנות עמדה בפני עצמה גם אם היא שייכת לרשת.
סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה	לדברי העירייה, כל ההכנסות מאכיפת חוק העזר לעניין פתיחה וסגירת עסקים בשבת וימי מנוחה (כולל הכנסות בגין קנסות חלוטים שלא נשפטו, הכנסות בגין קנסות חלוטים שנשפטו, הכנסות בגין קנסות ששולמו במועדם שלא נשפטו והכנסות בגין קנסות לאחר מתן גזר-דין) בשנים 2013-2008: 10,772,790 ש"ח. הכנסות מכלל הקנסות שנתנה העירייה בכל התחומים למעט חנייה (כולל הכנסות בגין קנסות חלוטים שלא נשפטו, הכנסות בגין קנסות חלוטים שנשפטו, הכנסות בגין קנסות ששולמו במועדם שלא נשפטו והכנסות בגין קנסות לאחר מתן גזר-דין): 137,570,564 ש"ח.

כלומר שיעור ההכנסות מאכיפת חוק העזר המסדיר את פתיחתם
וסגירתם של עסקים בימי המנוחה בכלל הכנסות העירייה מקנסות
בכל התחומים לא כולל חנייה הוא כ-8% מההכנסות.

שם הרשות : באר טוביה²²⁰

מועצה אזורית	מעמד מוניציפלי
דרום	מחוז
21,000 (23 יישובים)	מספר תושבים
יהודים ואחרים 100% ; אחרים 0.95%	דת הרשות
6	אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
אין חוק עזר	עיקרי חוק העזר
--	הסנקציות הקבועות בצו העיריות
--	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
--	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
--	מספר הפקחים
--	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2013-2008
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²²⁰ ורדית גבע-ברזיק, מנהלת לשכת ראש המועצה האזורית באר טוביה, מכתב, 19 בנובמבר 2013.

שם הרשות : גזר²²¹

מועצה אזורית	מעמד מוניציפלי
מרכז	מחוז
23,200 (25 יישובים)	מספר תושבים
יהודים ואחרים 100% ; אחרים 1%	דת הרשות
7	אשכול במדד חברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
אין חוק עזר המסדיר סוגיה זו. מהמועצה נמסר כי "במסגרת הרפורמה הנעשית בחוק רישוי עסקים, בכוונת המועצה להתייחס לסוגיית ימי מנוחה במפרט האחד ולעגן את סמכותו של מנהל מחלקת רישוי עסקים להגביל את שעות הפעילות של עסק בתחומי אזורי מגורים, ככל שהוא סבור שבית-העסק עלול לגרום למטרד לתושבי המקום בשעות המנוחה, ובכלל זה בימי שבת וחגים".	עיקרי חוק העזר
--	הסנקציות הקבועות בצו המועצות
לדברי המועצה, מספרם של העסקים הפועלים בימי מנוחה לעומת כלל העסקים הפועלים בתחומה הוא מזערי.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
--	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
--	מספר הפקחים
--	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²²¹ משרד עורכי דין שרקון, בן-עמי, אשר ושות', מכתב מאת הילה הררי-דורון, עו"ד, בשם המועצה האזורית גזר, 27 בנובמבר 2013.

שם הרשות : דרום השרון²²²

מעמד מוניציפלי	מועצה אזורית
מחוז	מרכז
מספר תושבים	28,000 (31 יישובים)
דת הרשות	יהודים ואחרים 99.6% ; אחרים 1.1%
אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס	8
רשות חרדית	--
עיקרי חוק העזר	חוק עזר לדרום השרון (פתיחת עסקים וסגירתם), התש"ן-1990:²²³ <u>הגדרת ימי מנוחה :</u> הימים שנקבעו בסעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, כימי מנוחה, תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבי ימי מנוחה, וסופם חצי שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי ימי מנוחה ; <u>סגירת בית עסק, בית אוכל, בית קפה ובית עינוג בימי מנוחה :</u> 2. (א) בימי מנוחה לא יפתח אדם ולא ירשה בעל לפתוח בית עסק,²²⁴ בית אוכל,²²⁵ בית קפה²²⁶ או בית עינוג.²²⁷ (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בימי מנוחה, למעט ביום הכיפורים ובלייל תשעה באב, מותר לפתוח בית אוכל או בית קפה, שמגישים בו אוכל ומשקה בלבד ללא ליווי שעשועים, נגינה וכיוצא באלה, מהתחלת יום המנוחה עד השעה 24.00 ולמחרתו לצורך מכירה והגשה של אוכל או משקה בין כתלי בית האוכל או בית הקפה. הפעלת סמכויות 7. (א) כל הסמכויות, הזכויות והחובות המסורות למועצה מכוח חוק עזר זה מסורות גם לכל ועד מקומי בכל הנוגע לתחומי אותו יישוב כל עוד המועצה אינה משתמשת או מפעילה אותן סמכויות, זכויות או חובות ובאותה מידה ; בכפוף

²²² עו"ד עידית גזית, היועצת המשפטית של המועצה האזורית דרום השרון, מכתב, 14 בינואר 2014, ומכתב בדואר אלקטרוני, 15 בינואר 2014.

²²³ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר לדרום השרון \(פתיחת עסקים וסגירתם\), התש"ן-1990](#), תאריך כניסה : 21 בינואר 2014.

²²⁴ בית עסק מוגדר בחוק העזר חנות, משרד, קיוסק, מחסן, מזנון, מספרה, דוכן לרוכלות, בית מלאכה וכל מקום אחר בתחום המועצה שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מוחסנת סחורה, למעט בית אוכל, בית קפה, בית עינוג, בית מלון, פנסיון ובית מרקחת (שלא בתורנות).

²²⁵ בית אוכל מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות לשם צריכתם בו במקום, למעט קיוסק, מזנון, בית מלון, פנסיון ובית קפה.

²²⁶ בית קפה מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שלגביו ניתן או יש לקבל רישיון לבית קפה על-פי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

²²⁷ בית עינוג מוגדר בחוק העזר כל מקום בתחום המועצה שבו עורכים עינוג ציבורי כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

לאמור לעיל, כל מקום בו נאמר בחוק עזר זה "המועצה" גם "היועד המקומי" במשמע ו"ראש המועצה" גם "ראש הועד המקומי" במשמע, בשינויים המחויבים. (ב) הפעלת הסמכויות המוקנות לראש המועצה לפי חוק עזר זה תיעשה לאחר קבלת אישור מליאת המועצה. <u>תחולה</u> אין סעיף תחולה בחוק.	
צו המועצות המקומיות (עבירות קנס, התשל"ג-1973, קובע כי העובר על הוראות סעיף 2 לחוק העזר האמור, דינו קנס בדרגה א' – 730 ש"ח.²²⁸	הסנקציות הקבועות בצו המועצות
לדברי המועצה, אין בידיה נתונים בנושא.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
לדברי המועצה, אין אכיפה של החוק; המועצה אינה מעסיקה את עובדיה בימי מנוחה.	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
לא הוסמכו פקחים לאכיפת חוק העזר; לדברי המועצה היא אינה מעסיקה את עובדיה, לרבות פקחיה, בשבתות.	מספר הפקחים
--	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²²⁸ [צו המועצות המקומיות \(עבירות קנס\), התשל"ג-1973, תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.](#)

שם הרשות: **לב השרון**²²⁹

מועצה אזורית	מעמד מוניציפלי
מרכז	מחוז
22,400 (19 יישובים)	מספר תושבים
יהודים ואחרים 100%; אחרים 0.4%	דת הרשות
8	אשכול במדד חברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
למועצה אין חוק עזר המסדיר את הסוגיה, וזאת לדבריה על-פי שיקול הדעת הנתון לה בסעיף 63(6) בצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958.	עיקרי חוק העזר
--	הסנקציות הקבועות בצו המועצות
--	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
--	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
--	מספר הפקחים
--	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²²⁹ צילה הדס, מנהלת היחידה המוניציפלית, רישוי עסקים ופיקוח, מועצה אזורית לב השרון, מכתב, 9 בדצמבר 2013.

שם הרשות : מטה אשר²³⁰

מועצה אזורית	מעמד מוניציפלי
צפון	מחוז
24,500 (31 יישובים)	מספר תושבים
יהודים 81.3% ; אחרים 1.6% ; ערבים 17.1%	דת הרשות
6	אשכול בממד החברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
עיקרי חוק העזר חוק עזר למטה אשר (פתיחת עסקים וסגירתם), התשמ"ז-1987:²³¹ <u>הגדרת ימי מנוחה</u> "ימי שבת ומועדי ישראל" - שבתות השנה וכן מועדי ישראל דלקמן : (1) ראש השנה (2 ימים) ; (2) יום הכיפורים ; (3) ראשון של סוכות ושמיני עצרת ; (4) ראשון ושביעי של פסח ; (5) חג השבועות. שבתות ומועדי ישראל תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערבים שלפני וסיומם עם צאת הכוכבים במוצאי השבת או החג ; <u>שבת ומועדי ישראל</u> 2. (א) בכפוף לאמור בסעיף קטן (ב) לא יפתח בעל חנות²³² או בעל בית קפה²³³ את עסקו ולא יחזיקו פתוח בימי שבת ומועדי ישראל. (ב) בעל בית קפה, פרט לבר ועסק לממכר גלידה, רשאי לפתחו בימי שבת ומועדי ישראל, פרט ליום הכיפורים, ולהגיש ארוחות ללקוחותיו בתוך הבנין שבו מצוי העסק בשעות דלקמן : (1) בערבי ימי שבת ומועדי ישראל עד לשעה 23.00 ; (2) בימי שבת ומועדי ישראל בין השעות 08.00 בבוקר לבין השעה 18.00 אחה"צ. <u>איסור מכירת סחורות מבתי קפה בימי שבת ומועדי ישראל</u> 5. בימי שבת ומועדי ישראל, כאשר העסק פתוח לפי האמור בסעיף 2(ב), לא ימכור אדם בכל בית קפה סחורה לצריכה מחוץ לבית הקפה.	

²³⁰ משה דוידוביץ, מנכ"ל המועצה האזורית מטה אשר, מכתב, 10 בדצמבר 2013 ; אבנר גבאי, מנהל מחלקת פיקוח, איכות הסביבה ורישוי עסקים, שיחת טלפון, 16 בינואר 2014.

²³¹ אתר האינטרנט של משרד הפנים, [חוק עזר למטה אשר \(פתיחת עסקים וסגירתם\), התשמ"ז-1987](#), תאריך כניסה : 21 בינואר 2014.

²³² חנות מוגדרת בחוק העזר לרבות כל משרד, בית מסחר, קיוסק, מזנון, עינוג ציבורי (כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968), בית מלאכה או בית חרושת, מחסן, למעט בית קפה ושירותי הארחה והלנה של בית מלון.

²³³ בית קפה מוגדר בחוק העזר לרבות מסעדה, בר, חנות לממכר גלידה וכל בית אוכל אחר הטעון רישיון לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, ולמעט שירותי הארחה והלנה של בית מלון.

תחולה אין סעיף תחולה בחוק.	
בצו המועצות לא נקבע קנס בגין הפרה של סעיפי החוק העוסקים בימי מנוחה. ²³⁴	הסנקציות הקבועות בצו המועצות
למועצה אין נתונים או הערכה רשמית בנוגע למספר העסקים הפועלים בימי המנוחה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
לדברי המועצה, אין אכיפה של חוק העזר.	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
למועצה שני פקחים המוסמכים להטיל קנסות מכוח צו המועצות המקומיות (עבירות קנס). אין פקחים שאוכפים בפועל את הנושא (אינם פועלים בשבתות).	מספר פקחים
--	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²³⁴ [צו העיריות \(עבירות קנס\), התשל"א-1971](#), תאריך כניסה: 3 בפברואר 2014.

שם הרשות: מטה יהודה²³⁵

מועצה אזורית	מעמד מוניציפלי
ירושלים	מחוז
47,700 (61 יישובים)	מספר תושבים
יהודים 89.6% ; אחרים 2% ; ערבים 8.4%	דת הרשות
6	אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
אין חוק עזר בנושא זה. לדברי הרשות המקומית, הסיבה העיקרית לכך שאין חוק עזר בנושא ואין צורך באכיפתו היא שאין בעיה של עסקים הפתוחים בימי מנוחה.	עיקרי חוק העזר
--	הסנקציות הקבועות בצו המועצות
לדברי הרשות המקומית, לפי מיטב ידיעתה אין עסקים הפתוחים בתחומה בימי מנוחה (למעט בתי-מלון, תחנות דלק ברכות וכו').	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
--	מספר הפקחים
--	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²³⁵ רענן אהרונסון, מזכיר המועצה האזורית מטה יהודה, מכתב, 21 בנובמבר 2013.

שם הרשות : משגב²³⁶

מועצה אזורית	מעמד מוניציפלי
צפון	מחוז
24,500 35 יישובים (29 יהודיים, 6 בדואיים)	מספר תושבים (נכון לסוף שנת 2012)
יהודים 72% ; אחרים 1% ; ערבים 27%	דת היישוב
7	אשכול במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
אין חוק עזר. לדברי המועצה, "כמועצה בעלת צביון כפרי אשר בתחומה מספר עסקי המסחר נמוך, לא עלה עד כה כל צורך בהסדרת פעילותם בימי מנוחה".	עיקרי חוק העזר
--	הסנקציות הקבועות בצו המועצות
לדברי המועצה, אין בידיה נתונים על היקף הפעילות של בתי עסק בתחומה בימי מנוחה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
--	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
--	מספר הפקחים
	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²³⁶ אתי לוי, מנכ"ל מועצה אזורית משגב, מכתב, 13 בינואר 2014.

שם הרשות : עמק חפר²³⁷

מועצה אזורית	מעמד מוניציפלי
מרכז	מחוז
39,500 (44 יישובים)	מספר תושבים
יהודים ואחרים 100% ; אחרים 1.5%	דת הרשות
8	אשכול בממד החברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
מהמועצה נמסר כי אין חוק עזר המסדיר סוגיה זו.	עיקרי חוק העזר
--	הסנקציות הקבועות בצו המועצות
--	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
--	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
--	מספר הפקחים
--	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²³⁷ יובל גטהון, רכז חוזים ומכרזים, מועצה אזורית עמק חפר, מכתב, 7 בינואר 2014.

שם הרשות : עמק יזרעאל²³⁸

מועצה אזורית	מעמד מוניציפלי
צפון	מחוז
34,100 (38 יישובים)	מספר תושבים (נכון לסוף שנת 2012)
יהודים 94.4% ; אחרים 1.8% ; ערבים 3.8%	דת הרשות
7	אשכול במדד חברתי-כלכלי של הלמ"ס
--	רשות חרדית
אין חוק עזר המסדיר סוגיה זו. לדברי המועצה האזורית, לא עלה צורך בחוק כזה, לאור אופייה של המועצה : עיקר תושביה הם חקלאים ורוב יישוביה הם מושבים וקיבוצים (קהילות קטנות והומוגניות). כמו כן, התושבים נשענים על שירותים ומסחר ברשויות מקומיות סמוכות.	עיקרי חוק העזר
--	הסנקציות הקבועות בצו המועצות
לדברי המועצה האזורית, אין בידיה נתונים או הערכה לעניין מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
--	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
--	מספר הפקחים
--	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²³⁸ עו"ד יעל נורקין, היועצת המשפטית של המועצה האזורית עמק יזרעאל, מכתב, 24 בנובמבר 2013 ; דן תנחומא, מנכ"ל המועצה האזורית עמק יזרעאל, מכתב בדואר אלקטרוני, 3 בדצמבר 2013.

שם הרשות: **שומרון**²³⁹

מועצה אזורית	מעמד מוניציפלי
יהודה ושומרון	מחוז
29,400 (27 יישובים)	מספר תושבים
יהודים ואחרים 100% ; אחרים 2.38%	דת הרשות
5	אשכול במדד חברתי-כלכלי של הלמ"ס
לדברי המועצה, בשטחה שיעור גדול של אוכלוסייה דתית ואף שיעור גדול של אוכלוסייה מסורתית (יהודית) גדולה.	רשות חרדית
לא צוין אם יש חוק עזר ולא נמצא חוק עזר בנושא זה במאגר חוקי העזר באתר האינטרנט של משרד הפנים.	עיקרי חוק העזר
לדברי המועצה, לא התעורר צורך לאכוף את עניין סגירת העסקים בימי מנוחה.	הסנקציות הקבועות בצו המועצות
לדברי המועצה, ציבור התושבים מקפיד לסגור עסקים בימים אלו ביוזמתו, בשל אופי אוכלוסיית המועצה.	מספר העסקים הפתוחים בימי המנוחה
--	אזורים שבהם לא נאכפות הוראות חוק עזר זה לעניין ימי מנוחה
--	מספר הפקחים
--	מספר הקנסות שניתנו בכל אחת מהשנים 2008-2013
--	סך ההכנסות בפועל מקנסות אלה

²³⁹ עו"ד עקיבא סילבצקי, יועץ משפטי למועצה האזורית שומרון, מכתב, 24 בנובמבר 2013.

נספח

52 הרשויות המקומיות שנשלחה אליהן בקשת מידע לצורך כתיבת מסמך זה	
אילת	רחובות
אלעד	רמלה
אשדוד	רמת-גן
אשקלון	רמת-השרון
באר-שבע	רעננה
בית-שמש	תל-אביב
ביתר-עילית	מועצה אזורית באר טוביה
בני-ברק	מועצה אזורית גזר
בת-ים	מועצה אזורית דרום השרון
גבעתיים	מועצה אזורית הגלבוע
הוד-השרון	מועצה אזורית חבל מודיעין
הרצלייה	מועצה אזורית חוף הכרמל
חדרה	מועצה אזורית לב השרון
חולון	מועצה אזורית מטה אשר
חיפה	מועצה אזורית מטה בנימין
טבריה	מועצה אזורית מטה יהודה
ירושלים	מועצה אזורית משגב
כפר-סבא	מועצה אזורית עמק חפר
כרמיאל	מועצה אזורית עמק יזרעאל
לוד	מועצה אזורית שומרון
מודיעין-מכבים-רעות	
מודיעין-עילית	
נהרייה	
נצרת-עילית	
נתניה	
עכו	
עפולה	
פתח-תקווה	
קריית-אתא	
קריית-גת	
קריית-מוצקין	
ראשון-לציון	

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

מקורות

חקיקה

- פקודת ימי מנוחה, התש"ח-1948.
- פקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948.
- חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951.
- חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.
- פקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש].
- פקודת העיריות [נוסח חדש].
- צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958.
- צו המועצות המקומיות (עבירות קנס), התשל"ג-1973.
- צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971.
- חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.
- חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 40), התשנ"א-1990.
- חוק עזר לחיפה (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התש"ט-1949.
- חוק עזר לנתניה (פתיחת עסקים וסגירתם), התשי"ח-1957.
- חוק עזר לגבעתיים (פתיחת עסקים וסגירתם), התשי"ח-1959.
- חוק עזר לבית-שמש (פתיחת עסקים וסגירתם), התש"ך-1959.
- חוק עזר לפתח-תקווה (פתיחת עסקים וסגירתם), התשכ"ד-1963.
- חוק עזר להרצלייה (פתיחת עסקים וסגירתם), התשכ"ג-1963.
- חוק עזר לקריית-אטא (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשכ"ג-1963.
- חוק עזר ללוד (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשכ"ז-1966.
- חוק עזר לקריית-מוצקין (פתיחת עסקים וסגירתם), התשכ"ז-1967.
- חוק עזר לרמת-השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשכ"ח-1967.
- חוק עזר לרעננה (פתיחת עסקים וסגירתם), התשכ"ט-1969.
- חוק עזר לרמת-גן (פתיחת עסקים וסגירתם), התש"ל-1970.
- חוק עזר לבאר-שבע (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשל"ב-1972.
- חוק עזר לכרמיאל (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשל"ג-1973.
- חוק עזר לאשדוד (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשל"ו-1976.
- חוק עזר לאילת (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשל"ח-1977.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

חוק עזר לתל-אביב-יפו (פתיחתן וסגירתן של חנויות), התש"ס-1980.

חוק עזר למטה אשר (פתיחת עסקים וסגירתם), התשמ"ז-1987.

חוק העזר לראשון-לציון (שמירת הסדר והניקיון), התשמ"ט-1988.

חוק עזר לדרום השרון (פתיחת עסקים וסגירתם), התש"ן-1990.

חוק עזר לנצרת עילית (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשנ"ד-1994.

חוק עזר למודיעין-מכבים-רעות (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשנ"ו-1996.

חוק עזר להוד-השרון (שמירה על איכות הסביבה, מניעת מפגעים ושמירת הסדר והניקיון), התשנ"ח-1997 (פרק י"ז).

חוק עזר לנצרת-עילית (שמירת איכות הסביבה), התשס"א-2001.

חוק עזר לבני-ברק (פתיחתם של עסקים וסגירתם), התשס"ב-2002.

חוק עזר לביתר-עילית (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התש"ע-2009.

רשומות, קובץ התקנות מס' 753, חיקוקי שלטון מקומי, 27 בפברואר 2011.

פסיקה ופרסומים משפטיים

הודעה מטעם היועץ המשפטי לממשלה לבית-המשפט העליון, 23 בינואר 2013.

משרד המשפטים, המחלקה לחקיקת משנה, מדריך להכנת חוקי עזר וצווי עבירות קנס של רשויות מקומיות, פברואר 2009.

ענ"מ 2469/12, בעלי עסקים קמעונאיים לממכר מזון והתאחדות הסוחרים והעצמאים הכללית נ' עיריית תל-אביב יפו, אי.אם.פי.אם, טיב טעם דיילי בע"מ, טיב טעם רשתות בע"מ, טיב טעם הכרמל אחזקות בע"מ וטיב טעם הודניגס בע"מ, 3 באפריל 2013.

מכתבים ושיחות טלפון

אילנית הראל, עוזרת מקצועית למנכ"ל עיריית אשדוד, מכתב, 29 בינואר 2014.

עו"ד אביגיל פריי, הלשכה המשפטית בעיריית פתח-תקווה, מכתבים, 28 בנובמבר 2013 ו-15 בדצמבר 2013.

עו"ד אביגיל פריי, הלשכה המשפטית בעיריית פתח-תקווה, שיחת טלפון, 5 בינואר 2014.

עו"ד אהובה קרוק-קורמן, יועצת משפטית לעיריית ראשון-לציון, מכתב, 27 בנובמבר 2013.

אהרון אטיאס, מנכ"ל עיריית לוד, מכתב, 1 בינואר 2014.

עו"ד איתי קידר, נציג היועץ המשפטי לממשלה, תובע מוסמך, הוועדה המקומית לתכנון ובנייה, עיריית רמת-השרון, מכתב, 23 בינואר 2014.

עו"ד יפעת רווה, מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים, שיחת טלפון, 28 בינואר 2014.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

אתי אזולאי, סגנית מנהל אגף הכנסות במינהל תיירות, פיקוח וחופים בעיריית אילת, שיחת טלפון, 31 בדצמבר 2013.

אתי לוי, מנכ"ל מועצה אזורית משגב, מכתב, 13 בינואר 2014.

בני מגרלישווילי, מנהל אגף הפיקוח העירוני, עיריית באר-שבע, מכתב, 24 בנובמבר 2013.

עו"ד גילה קימל, המחלקה המשפטית בעיריית רמת-גן, מכתב, 13 בינואר 2014.

עו"ד גילי סגל עשור, הלשכה המשפטית בעיריית קריית-מוצקין, מכתבים, 5 ו-6 בינואר ו-5 בפברואר 2014.

עו"ד גילי סגל עשור, הלשכה המשפטית בעיריית קריית-מוצקין, שיחת טלפון, 16 בינואר 2014.

דן תנחומא, מנכ"ל המועצה האזורית עמק יזרעאל, מכתב, 3 בדצמבר 2013.

עו"ד דנה חפץ, היועצת המשפטית של עיריית מודיעין-מכבים-רעות, שיחת טלפון, דצמבר 2013.

עו"ד דפנה קינן, היועצת המשפטית של עיריית רעננה, מכתב, 24 בנובמבר 2013.

משרד עורכי דין שרקון, בן-עמי, אשר ושות', מכתב מאת עו"ד הילה הררי-דורון בשם המועצה האזורית גזר, 27 בנובמבר 2013.

ורדית גבע-ברזיק, מנהלת לשכת ראש המועצה האזורית באר טוביה, מכתב, 19 בנובמבר 2013.

זאב טננבאום, אגף הפיקוח והחנייה בעיריית גבעתיים, שיחת טלפון, דצמבר 2013.

יהודה גרליץ, מנכ"ל עיריית ביתר-עילית, מכתב, 27 בנובמבר 2013.

יהושע אהרונוביץ, מבקר עיריית מודיעין-עילית, מכתב, 4 בדצמבר 2013.

עו"ד יהושע דה-האן, התובע העירוני, עיריית בני-ברק, מכתב, 12 בדצמבר 2013.

יובל גטהון, רכז חוזים ומכרזים, מועצה אזורית עמק חפר, מכתב, 7 בינואר 2014.

יורם כהן, מנכ"ל עיריית גבעתיים, מכתב, 18 בדצמבר 2013.

יורם כרמון, מנכ"ל עיריית מודיעין-מכבים-רעות, מכתב, 16 בדצמבר 2013.

יחיעם שושני, מנכ"ל עיריית הרצליה, מכתב, 25 בדצמבר 2013.

עו"ד יעל נורקין, היועצת המשפטית של המועצה האזורית עמק יזרעאל, מכתב, 24 בנובמבר 2013.

יריב גסר, מ"מ מנכ"ל עיריית קריית-מוצקין, מכתב, 29 בדצמבר 2013.

יוסי רובינשטיין, עוזר מנכ"ל עיריית הוד-השרון, מכתב, 22 בינואר 2014.

עו"ד מיקי גסטוירט, יועץ משפטי לעיריית בית-שמש, מכתב, 24 בנובמבר 2013.

מנחם טפר, מנכ"ל, עיריית כרמיאל, מכתב, 9 בדצמבר 2013.

עו"ד מרים אספורמס, עוזרת תובע, הלשכה המשפטית, עיריית אשדוד, שיחת טלפון, 15 בינואר 2014.

משה דוידוביץ, מנכ"ל המועצה האזורית מטה אשר, מכתב, 10 בדצמבר 2013.

אבנר גבאי, מנהל מחלקת פיקוח, איכות הסביבה ורישוי עסקים, המועצה האזורית מטה אשר, שיחת טלפון, 16 בינואר 2014.

נורית ברעם, מנהלת תחום מינהלי, הלשכה המשפטית, עיריית חיפה, מכתב, 22 בינואר 2014.
עו"ד נסים לוי, היועץ המשפטי של עיריית אלעד, מכתב, 20 בנובמבר 2013.

עו"ד סיגלית אסייג-צרויה, מנהלת המחלקה הפלילית, עיריית אשדוד, מכתב, 29 בדצמבר 2013.
עו"ד עוזי סלמן, היועץ המשפטי של עיריית תל-אביב-יפו, מכתב, 2 בינואר 2014.

עו"ד עידית גזית, היועצת המשפטית של המועצה האזורית דרום השרון, מכתב, 14 בינואר 2014.
עו"ד עקיבא סילבצקי, יועץ משפטי למועצה האזורית שומרון, מכתב, 24 בנובמבר 2013.

פיליפ אזרד, מנכ"ל עיריית אילת, מכתב, 17 בדצמבר 2013.

פרח מלך, מנכ"ל עיריית רמת-השרון, מכתב, 23 בדצמבר 2013.

צ'ארלס בר זיו, הממונה על הפיקוח העירוני בעיריית נצרת-עילית, מכתב למר דב לוצקי מנכ"ל העירייה, 9 בדצמבר 2013, הועבר על-ידי מנכ"ל העירייה ב-16 בדצמבר 2013 ;

צ'ארלס בר זיו, הממונה על הפיקוח העירוני בעיריית נצרת-עילית, שיחת טלפון, 22 בינואר 2014.

צילה הדס, מנהלת היחידה המוניציפלית, רישוי עסקים ופיקוח במועצה, מועצה אזורית לב-השרון, מכתב, 9 בדצמבר 2013.

ראובן שמר, מנהל אגף התברואה והפיקוח העירוני בעיריית רמת-גן, מכתבים, 1 בדצמבר ו-11 בדצמבר 2013 ;

עו"ד רוני דורון-איטח, תובע עירוני לעניין רישוי עסקים וחוקי עזר, עיריית נתניה, מכתב, 8 בדצמבר 2013.

רענן אהרונסון, מזכיר המועצה האזורית מטה יהודה, מכתב, 21 בנובמבר 2013.

שי שלום-ביטון, הלשכה המשפטית, קריית-אתא, מכתב, 12 בינואר 2014.

עו"ד שלי וייל, המשנה ליועץ המשפטי ומנהלת המחלקה הפלילית, עיריית תל-אביב יפו, שיחת טלפון, 20 בינואר 2014.

עו"ד תהילה סובל, הלשכה המשפטית בעיריית רעננה, מכתב, 8 בדצמבר 2013 ו-1 בינואר 2014.

מקורות נוספים

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [אפיון יחידות גיאוגרפיות וסיווג לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה בשנת 2008](#), פורסם ב-15 ביולי 2013, תאריך כניסה: 1 בינואר 2014.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [קובץ יישובים לשנת 2012](#), תאריך כניסה: 1 בינואר 2014.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [לוח 2.22 יישובים ואוכלוסייה, לפי מעמד מוניציפלי ומחוז, שנתון סטטיסטי לישראל 2013](#), תאריך כניסה: 1 בינואר 2014.

החלטת מועצת עיריית תל-אביב-יפו, "היתרים לפתיחת עסקים בשבתות יפו", 21 בדצמבר 1996.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע